

LIETUVOS ŽUVININKYSTĖS SEKTORIAUS 2021–2027 M. PROGRAMA (PROJEKTAS NR. 5.3)

CCI	
Pavadinimas anglų k.	Programme of the Lithuanian fisheries sector for 2021-2027
Pavadinimas nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)	Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 m. programa
Redakcija	
Pirmieji metai	2021
Paskutiniai metai	2027
Tinkama finansuoti nuo	2021
Tinkama finansuoti iki	2029
Komisijos sprendimo numeris	
Komisijos sprendimo data	
Valstybės narės sprendimo dėl keitimo numeris	
Valstybės narės sprendimo dėl keitimo įsigaliojimo data	
Nedidelis lėšų perkėlimas (19 straipsnio 5 dalis)	Ne
NUTS regionai, kuriuose vykdoma programa (netaikoma EJŖŽAF)	
Susijęs fondas (-ai)	☐ ERPF
	☐ Sanglaudos fondas
	☐ ESF+
	☒ EJŖŽAF
Programa	☐ pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir augimą tikslą – tik atokiausiems regionams

1. Programos strategija: pagrindiniai vystymosi uždaviniai ir atsakomosios politikos priemonės

Žuvininkystės sektoriai – žvejyba, akvakultūra, perdirbimas – yra skirtingi ir susiduria su įvairiomis gamtinėmis, geografinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis situacijomis ir iššūkiais. Įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programą (toliau – Programa), siekiama reaguoti į šiuos iššūkius, iš jų kuriant sinergiją Baltijos jūros baseino lygiu, ir sutelkti dėmesį į galimus veiksmus, kuriems gali būti teikiama Europos jūrų reikalų, žuvininkystės ir akvakultūros fondo (toliau – EJRŽAF) parama. Programa siekiama sukurti lanksčias paramos sistemas, padėsiančias pereiti nuo daugybės labai specifinių mažų priemonių prie išsamesnių veiksmų planų, kuriuos būtų galima lanksčiai naudoti pasikeitus aplinkybėms.

Galimi remti veiksmai Programoje taip pat vertinami platesniame Europos Komisijos (toliau – EK) naujųjų politinių prioritetų kontekste. EK priėmė Europos žaliąjį kursą¹. Kaip numato Naujas požiūris į tvarią Europos sąjungos (toliau – ES) mėlynąją ekonomiką², tvari mėlynoji ekonomika, iš jos ir su mažos apimties priekrantės žvejyba (toliau – MAPŽ) susijusios bendruomenės, gali ženkliai prisidėti siekiant šio tikslo, sprendžiant klimato pokyčių sukeltą problemas, prisidedant prie aplinkos ir biologinės įvairovės saugojimo. Siekiant ribotų biologinių išteklių didesnės pridėtinės vertės, ypač pakrančių regionuose įgyvendinant bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą (toliau – BIVP), numatoma remti bioekonomikos metodų pritaikymo galimybes (mėlynoji bioekonomika gali padėti pagerinti aprūpinimą maistu ir kurti naujoviškus produktus, pritaikytus tvaresniam gyvenimo būdui), numatytas Bioekonomikos strategijoje³. Programa taip pat remiasi neseniai priimta nauja ES biologinės įvairovės strategija⁴, strategija „Nuo ūkio iki stalo“⁵ ir prisideda prie Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos⁶ (toliau – BJRS) tikslų: apsaugoti jūrą ir padidinti gerovę, taip pat Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ įgyvendinimo. Programos rengimo metu buvo įvertintos Lietuvai skirtos Tarybos rekomendacijos, Tvaresnės ir konkurencingesnės ES akvakultūros 2021–2030 m. strateginės gairės⁷, atsižvelgta į Komisijos parengtą regioninę Baltijos jūros baseino analizę ir kitus ES (pvz. Europos socialinių teisių ramsčio principai⁸ dėl 2021–2027 m. Skaitmeninės Europos programos sudarymo⁹) bei nacionalinius strateginius dokumentus. Taip pat numatoma siekti bendro ES tikslo – 30 % ES fondų išlaidų skirti klimato srities tikslams įgyvendinti.

Įgyvendinant Programą, ES aktualūs tikslai ir bus siekiami sąveikaujant su specifiniais Bendrosios žuvininkystės politikos (toliau – BŽP) iššūkiais, užtikrinant Lietuvoje tvarią žuvininkystės produktų gamybą ir prisidedant prie tinkamo vandenų biologinių išteklių ir jūrų valdymo.

Pagrindiniai BŽP iššūkiai:

1 Mažinti žvejybos poveikį ekosistemoms

¹ COM (2019) 640 (galutinis).

² COM/2021/240 (galutinis).

³ COM (2018) 673 (galutinis).

⁴ COM (2020) 380 (galutinis).

⁵ COM (2020) 381 (galutinis).

⁶ COM (2009) 248 (galutinis).

⁷ COM (2021) 236 (galutinis).

⁸ COM (2021) 102 (galutinis).

⁹ COM (2018) 434 (galutinis).

1.1 Žveijos poveikio mažinimas

Žveijos galimybių ribojimas. ES šalims skirstomos, Lietuvai aktualios, žveijos galimybės reguliuojamos siekiant tvaraus lygio, nustatyto BŽP tiksluose (kad žveija būtų vykdoma tik tokia apimtimi, kuri nekeltų pavojaus žuvų išteklių reprodukcijai), grindžiamu maksimaliu tvariu laimikiu (MSY)¹⁰. Patys rodikliai, atspindintys verslinių žuvų išteklių dydžio ir populiacijų būklę, skaičiuojami ir žveijos galimybės skirstomos ne tik Lietuvai priklausančioje jūros akvatorijoje, bet atitinkamos išteklių grupės užimamoje jūros teritorijoje, tačiau Lietuva (kaip ir kitos ES šalys) atsakinga už tinkamą duomenų rinkimą ir pateikimą šiems sprendimams priimti, taip pat kontrolę, kad nebūtų pergaudomos nustatytos žveijos galimybės. Baltijos jūros baseine yra apie 10 milijonų žvejų mėgėjų; skaičiuojama, kad Lietuvoje apie pusę milijono gyventojų nuolat arba kartais žveioja. Nors jie teikia reikšmingą ir svarbią ekonominę naudą vietos bendruomenėms, tačiau akivaizdžiai daro didelį poveikį ir žuvininkystės ištekliams; didžiausia žala – nelegali žveija. Todėl iki **2029 m. siekiama**, kad būtų vykdoma tiek verslinės, tiek mėgėjų žveijos tinkama efektyvi kontrolė, kaip laikomasi nustatytų žveijos galimybių ir sąlygų, taip pat renkami ir teikiami patikimi duomenys, reikalingi tinkamiems sprendimams dėl žveijos galimybių priimti (plačiau prie BŽP iššūkio „Gerinti duomenų rinkimą, kontrolę ir vykdymo užtikrinimą“).

Išsaugojimo ir neatidėliotųjų priemonių taikymas. Kai kyla grėsmė komerciniais tikslais naudojamų žuvų ištekliams, siekiant mažinti žveijos poveikį, pritaikomos išsaugojimo ar neatidėliotinos priemonės, nustatytos BŽP reglamente, skirtos šių žuvų rūšių subalansuotoms populiacijoms palaikyti. 2019 m. tokios priemonės buvo taikomos ir Lietuvos žveijos laivams, siekiant saugoti atlantinės menkės (toliau – menkė) išteklius. Žveijos įmonės buvo apsaugotos nuo ženklių neigiamų ekonominių padarinių (dėl šių priemonių taikymo buvo laikinai sustabdyta žveijos veikla), išmokant kompensacijas. **Siekiama, kad iki 2029 m.**, atsiradus pagrįstam poreikiui, būtų taikomos Lietuvos patvirtintos neatidėliotinos priemonės, įvertinant tai, kad jų ar EK nustatytų priemonių taikymas nesukeltų kritinių finansinių pasekmių žveijos įmonėms.

Žveijos laivyno pajėgumų ir žveijos galimybių pusiausvyra. 2018 m. ir 2019 m. metinėse ataskaitose dėl Lietuvos žveijos laivyno pajėgumų ir žveijos galimybių pusiausvyros (Pusiausvyros metinė ataskaita parengta ir pateikta EK 2020 m. ir 2021 m.) nustatyta, kad net 5 iš 9 Baltijos jūros žveijos segmentų labai priklauso nuo menkės žveijos ir juose pastebimas žveijos galimybių ir žveijos pajėgumų disbalansas. Buvo parengtas ir pateiktas EK Veiksmų planas dėl žveijos galimybių ir žveijos pajėgumų disbalanso (Veiksmų planas), kuriame numatytas laivų pajėgumų kiekis (apie 20 % visų Baltijos jūros bendrojo (bruto) tonažo (toliau – GT) ir kW), kuriuo numatoma sumažinti Lietuvos žveijos laivyną. Šio Veiksmų plano įgyvendinimas numatomas dar iš 2014–2020 m. finansinio laikotarpio paramos lėšų. Tačiau tikėtina (pvz. Lietuvai aktualioms žveijos galimybėms ir toliau mažėjant), kad 2020 m. ir vėlesnių metų Pusiausvyros metinių ataskaitų rezultatai sąlygos, kad Veiksmų planas bus papildomas pasiekimų rodikliais, todėl **siekiama, kad iki 2030 m.** Baltijos jūros žveijos pajėgumai būtų sumažinti dar bent 10 %, t. y. apie 468 GT ir 884 kW, o žveijos veiklą vykdančio laivyno pajėgumai sudarytų apie 60 %. 2020 m. pabaigoje Europos Sąjungos žveijos laivyno registre (toliau – Registras) buvusių Baltijos jūros laivyno žveijos pajėgumų.

Poveikis jūrų aplinkai. 2012–2017 m. laikotarpiui atliktas jūros aplinkos būklės vertinimas¹¹ atskleidė, kad bendra būklė nėra gera. Vertinimas taip pat parodė, kad Baltijos jūros Lietuvos dalies rajone, be kitų (eutrofikacija, tarša cheminėmis medžiagomis, jau įsitvirtinusių nevietinių rūšių poveikis vietinėms bendrijoms), aktualūs poveikiai yra ir žveija (įskaitant paukščių ir žinduolių priegauda Baltijos jūros priekrantėje), jūrą teršiančios šiukšlės, jūros dugno trikdymas dėl žveijos dugniniais tralais.

¹⁰ COM (2018) 452 (galutinis).

¹¹ Lietuvos jūros rajono ekologinės būklės vertinimas ir gamtosauginiai tikslai. Galutinė ataskaita (1 dalis). 2020. Lietuvos Baltijos jūros aplinkos apsaugos valdymo stiprinimo dokumentų (būklės vertinimo) atnaujinimas.

Dugniniais tralais vykdyta menkių žvejyba iš esmės sustabdyta jau nuo 2019 m. vasaros. Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos (toliau – ICES) duomenimis, nesitikima, kad rytinės menkės ištekliai greitai atsistatys, net jei jos visai nebūtų žvejojamos, todėl neaišku, ar 2021–2027 m. paramos laikotarpiu žvejyba dugniniais tralais bus atnaujinta. Jei ateityje tokia žvejyba būtų atnaujinta, numatoma tirti jų poveikį jūros dugnei, kartu ieškant būdų tam poveikiui mažinti.

Įgyvendinant Programą **siekama, kad iki 2030 m.** sumažės neigiamas žvejybos daromas poveikis jūrų ir vidaus vandenių ekosistemai arba, kur įmanoma, jo visai bus išvengta. Visų pirma, norint išvengti nepageidaujamo laimikio ir paukščių bei žinduolių priegaudos, atitinkamai bus paskatintas perėjimas prie nedidelį poveikį aplinkai darančios žvejybos praktikos, remiant pažangių technologijų ir metodų žvejybos sektoriuje diegimą ir taip prisidedant prie Tarybos rekomendacijų dėl nuoseklios mokslo ir verslo bendradarbiavimo sistemos sukūrimo, inovacijų skatinimo įgyvendinimo: pirmiausiai skatinami (įskaitant finansinę paramą) naudoti labiau apsaugantys įrankiai ar priemonės arba optimizuojamas žvejybos galimybių valdymas, remiamos mokslo atstovų ir žvejų bendradarbiavimo veiklos, skirtos išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje, bei keistis žiniomis. Taip pat **siekama, kad iki 2030 m.** žvejai patys taps aktyvūs duomenų apie nepageidaujamą paukščių, žinduolių priegaudą ir taikomų priemonių efektyvumą rinkėjai ir teikėjai.

Jūrų šiukšlių (plūduriuojančių ar nuskendusiu) monitoringas Lietuvos Baltijos jūroje šiuo metu nėra pakankamas, taigi sunku nustatyti jų sudėtį, tipus, kiekius ir pasiūlyti aiškios paskirties tvarkymo ir prevencijos priemonių. **Siekama, kad iki 2030 m.** pirmiausiai bus surinktos reikiamos žinios ir duomenys, ir jais vadovaujantis nustatytos bei įgyvendinamos reikšmingas tvarkymo ir prevencijos priemonės.

1.2. Privalomo iškrovimo laive ir sausumoje laikymasis

Stacionarių priekrantės žvejybos įrankių privalomas iškrauti nepageidaujamos žuvų priegaudos kiekis yra gana nedidelis (2016–2019 m. sudarydavo apie 1 t menkių, 2020 m. uždraudus tikslinę menkių žvejybą – 1 kg). EK vertinimu (atitinka ir Lietuvos duomenis), ir atlantiniai šprotai, ir atlantinės silkės yra tikslinės žvejybos rūšys (nepriklausomai nuo dydžio) ir yra iškraunamos, todėl istoriškai Baltijos jūroje pelaginių rūšių žuvų išmetimas yra nereikšmingas. Iki uždraudžiant tikslinę menkių žvejybą, nepageidaujamos žuvų priegaudos (žemiau nustatyto dydžio) kiekis, kuriam taikomas reikalavimas iškrauti, Baltijos jūroje 2017–2019 m. sudarė 14,5–17 t. menkių per metus, o 2020 m. tesiekė apie 1 t.

Įgyvendinant Programą **siekama, kad iki 2030 m.** bus įdiegtos naujesnės (skaitmeninės) įsipareigojimų kontrolės priemonės (plačiau prie BŽP iššūkio „Gerinti duomenų rinkimą, kontrolę ir vykdymo užtikrinimą“) ir pagal poreikį bent 2–3 iškrovimo vietų (uostų) infrastruktūra pritaikyta jūrų šiukšlių ir / arba nepageidaujamos priegaudos tvarkymui (išskyrus naujų uostų statymą).

1.3. Ekosistemų išsaugojimo aplinkosaugos teisinis reglamentavimas (užtikrinti atitiktį teisiniam aplinkosaugos reglamentavimui)

Pagrindiniai šalies strateginiai tikslai vandens išteklių apsaugos srityje yra išdėstyti 2021–2030 m. Nacionaliniame pažangos plane¹², „NATURA 2000“ PVP¹³, Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje¹⁴, Baltijos jūros apsaugos strategijoje¹⁵ ir Vandenių srities plėtros 2017–2023 m. programoje¹⁶. Šiuose strateginiuose

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 20 d. nutarimas Nr. 998

¹³ „NATURA 2000“ prioritetinių veiksmų programa (projektas pateiktas EK)

¹⁴ Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. balandžio 16 d. nutarimas Nr. XII-1626

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimas Nr. 1264

¹⁶ Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88

dokumentuose išdėstyti pagrindiniai vandens išteklių apsaugos ir valdymo siekiai bei uždaviniai atitinka Jūrų strategijos pagrindų direktyvos (toliau – JSPD)¹⁷, Bendrosios vandens politikos direktyvos¹⁸, Buveinių direktyvos¹⁹ ir Paukščių direktyvos²⁰ nuostatas ir reikalavimus.

Vienas pagrindinių strateginių Lietuvos tikslų vandens išteklių valdymo srityje – pasiekti ir išlaikyti gerą visų požeminio vandens telkinių ir paviršinių vidaus vandens telkinių, taip pat Kuršių marių ir Baltijos jūros, būklę. Šį tikslą didžiaja dalimi atliepia 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos (toliau – Investicijų programa) antrojo prioriteto „Žalesnė Lietuva“ konkretus tikslas 2.5. Įgyvendinant minėtąjį tikslą, numatyta investuoti į vandens telkinių būklės gerinimo priemonių įgyvendinimą ir vandens išteklių valdymo sistemos tobulinimą. Siekiant užsibrėžtą biologinės įvairovės apsaugos strateginių tikslų, Investicijų programoje yra numatytas antrojo Programos prioriteto „Žalesnė Lietuva“ konkretus tikslas 2.7. Pagal šį konkretų tikslą planuojamos intervencijos į „NATURA 2000“ teritorijų steigimą ir saugomų teritorijų valdymo stiprinimą, palankios buveinių apsaugos ir geros rūšių būklės palaikymą ir atkūrimą, saugomų rūšių daromos žalos prevenciją ir migruojančių gyvūnų apsaugą bei specialistų kvalifikacijos kėlimą ir tai atitinka prioritетines „NATURA 2000“ PVP (joje jūrinių saugomų teritorijų (toliau – JST) plėtra nenumatoma) nurodytas finansavimo kryptis. Lietuvoje buvo įgyvendinti LIFE projektai, skirti identifikuoti ir įsteigti Natura 2000 teritorijas jūroje. Saugomų teritorijų statusą turi beveik 80 % Baltijos jūros priekrantės (jūros dalis nuo kranto linijos iki 20 m gylio izobatos) zonos, o NATURA 2000 teritorijos užima virš 18 % šalies teritorinės jūros (toliau – TJ) ir išskirtinės ekonominės zonos (toliau – IEZ) teritorijos. Likusios neįtrauktos teritorijos nėra vertingos biologinės įvairovės gausos prasme. Tačiau identifikuotos problemos ir grėsmės, susijusios su jau nustatytomis JST, todėl pastangos koncentruojamos į jų apsaugos kokybę ir nuo naujų JST steigimo kol kas susilaikoma. Toki sprendimą lemia ir administracinių išteklių trūkumas, nes daug pastangų nukreipta žemyninės dalies bioįvairovės apsaugos stiprinimui.

Programos įgyvendinimas yra suderinamas su pirmiau nurodytais vandens išteklių apsaugos strateginiais dokumentais (turės būti suderinama ir su Vandenių srities plėtos 2017–2023 m. programą atitinkančiu laikotarpiui – po 2023 m. patvirtintu strateginiu dokumentu). Įgyvendinant Programą, iki 2030 m. bus vykdomi veiksmai, kuriais prisidedama prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo, papildantys, bet ne dubliuojantys Investicijų programos priemonių, ir susiję: 1) su tiesioginiu žuvų išteklių atkūrimu (Lietuva įsipareigojusi ir įgyvendina 2009 m. gruodžio 22 d. Europos Komisijos patvirtintą Ungurių išteklių atkūrimo planą Lietuvoje); žuviniais reikalingos infrastruktūros pagerinimu (2019 metų rudenį Helsinkio komisija patvirtino aštriašnio eršketo (*Acipenser oxyrinchus*) išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planą 2019–2029 metams; Lietuva, kaip ir kitos apie Baltijos jūrą išsidėsčiusios šalys, turi užtikrinti, kad šis išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planas bus įgyvendinamas); skirti žinių, kuriomis prisidedama prie efektyvesnio žuvų išteklių atkūrimo, gerinimui (reikalingų žuvinimo arba žuvų rūšių išteklių atkūrimo planams rengti, įgyvendinimo efektyvumui stebėti); 2) susiję su jūrų šiukšlių ir nepageidaujamos priegaudos tvarkymu, kaip nurodyta šio skyriaus 1.1 ir 1.2 dalyse.

2. Sudaryti sąlygas ekonomiškai perspektyviam ir konkurencingam žvejybos sektoriui ir prisidėti prie tinkamo gyvenimo lygio tiems, kurie priklauso nuo žvejybos veiklos

2.1. Spręstini pertekliniai pajėgumai

¹⁷ Direktyva 2008/56/EB

¹⁸ Direktyva 2000/60/EB

¹⁹ Tarybos direktyva 92/43 / EEB.

²⁰ Direktyva 2009/147 / EB.

Daugelį metų didžioji dalis Lietuvos Baltijos jūros laivyno (virš 12 m. ilgio) žvejojo menkę, bet dar iki tikslinės menkių žvejojimo uždraudimo buvo nustatytas disbalansas Baltijos jūros žvejojimo segmentuose, labai priklausomuose nuo menkių žvejojimo, ir numatyta dar 2014–2020 m. paramos laikotarpiu sumažinti Baltijos jūros žvejojimo pajėgumus apie 20 %. Dėl blogos menkių išteklių būklės 2017–2018 m. dauguma žvejojo nepakankamai aktyviai (trečdalis nuo 2017 m. nebežvejojo visai), kad galėtų kauptis paramos už žvejojimo veiklos nutraukimą, o nuo 2020 m. nustatius nulinę menkių žvejojimo kvotą, neturi ir galimybių (neturi pakankamai perleidžiamųjų teisių į kitų žuvų žvejojimo galimybes) tęsti aktyvią žvejojimo veiklą. 2020 m. 8 įmonės, kurių žvejojimo pajėgumai sudarė 39 %²¹ iš viso valdė tik apie 15–20 % perleidžiamųjų teisių į atlantinių silkių ir atlantinių šprotų kvotas (pvz. 2020 m. tai sudarė apie 2,1 tūkst. t atlantinių šprotų ir 0,7 tūkst. t atlantinių silkių kvotos); dar 5 savininkai, kurių žvejojimo pajėgumai sudarė 14 % *, neturėjo perleidžiamųjų teisių į šių žuvų kvotą visai. Geriausias perspektyvas turi trys įmonės, kurių žvejojimo pajėgumai sudarė 47 % *, valdžiusios virš 70 % perleidžiamųjų teisių į atlantinių silkių ir atlantinių šprotų kvotas. Jei ženkliai nepablogės atlantinių šprotų ir atlantinių silkių išteklių kokybė, **siekama, kad iki 2030 m.** subalansuotą žvejojimą Baltijos jūroje tęstų apie 38 % įmonių (lyginant su 2020 m.) su apie 44 % laivų (lyginant su 2020 m.), kurių žvejojimo pajėgumai sudarytų apie 60 % *. Dalis iš perteklinių (apie 40 % *) žvejojimo pajėgumų (iki 20 % *) bus visam laikui pašalinti su 2014–2020 m. laikotarpio parama. Kadangi daugelis laivų nebus tinkami su parama nutraukti žvejojimo veiklą, numatoma, kad tik apie 10 % * žvejojimo pajėgumų galėtų būti sumažinti visam laikui, pasitelkiant EJRF paramą. Perteklinių pajėgumų, nepašalintų visam laikui su žuvininkystės fondų parama, subalansavimą sąlygos svarbus žvejojinio laivyno pajėgumų reguliavimo veiksnys – įdiegta perleidžiamųjų teisių sistema.

2.2. Ekonominiai ir socialiniai rezultatai

Baltijos jūros žvejojimo segmentas. Regioninė Baltijos jūros baseino analizė demonstruoja, kad daugumos Baltijos jūros regiono šalių laivyno rezultatai per pastaruosius kelerius metus pagerėjo, tačiau Lietuvos laivynas ir toliau patyrė nuostolius. Didžioji dalis Lietuvos Baltijos jūros laivyno daug metų buvo orientuoti į menkių žvejojimą, todėl mažėjant menkių kvotoms ir prastėjant jų kokybei, įmonių žvejojimo veiklos rezultatai prastėjo. Tuo tarpu pelaginių žuvų rūšių žvejojimo segmento rezultatai gerėjo, bet bendras rezultatas išliko neigiamas. Subalansavus žvejojimo pajėgumus su žvejojimo galimybėmis Baltijos jūroje, o likusioms žvejojimo įmonėms investavus į veiklos efektyvumą, laimikio kokybę ar pridėtinę vertę, **siekama, kad iki 2030 m.** Baltijos jūros žvejojimo laivynas taptų pelningas.

MAPŽ. Iš Baltijos priekrantėje teise žvejoti turinčių įmonių apie 43 % vykdė aktyvią žvejojimo veiklą ir sužvejodavo apie 90 % visų Baltijos jūros priekrantės sugavimų. Atskirų įmonių pirminio pardavimo vertė 2019 m. buvo nuo beveik 8 tūkst. Eur iki virš 64 tūkst. Eur. Žvejojimo pajamos didėjo kasmet nuo 2017 m. iki 2019 m. (įskaičiuojant už laikiną žvejojimo veiklos nutraukimą gautas kompensacijas), tačiau 2020 m. jos buvo mažiausios nuo 2009 m.²². Įgyvendinant Programą **siekama, kad iki 2030 m.** aktyviai MAŽP veiklą (sužvejotos ir realizuotos produkcijos vertė per metus ne mažesnė nei 12 minimalių atlyginimų) vykdančių įmonių veikla būtų pelninga (išnaudojant mėlynosios bioekonomikos potencialą), taip pat būtų pagerintos darbo ir saugumo sąlygos.

Mažiausiai žvejojančios 40 % (nuo visų teisę žvejoti Baltijos priekrantėje turinčių) įmonių (valdomi žvejojimo pajėgumai tokio pat dydžio kaip ir aktyviai žvejojančių įmonių) sužvejoja tik apie 2 % visų Baltijos jūros priekrantės sugavimų. Akivaizdu, kad žvejojimas Baltijos jūros priekrantėje šioms įmonėms (jų savininkams) nėra pagrindinė veikla ir pajamų šaltinis, nes nėra ekonominio pagrindimo skatinti šios grupės įmonių individualių investicijų į žvejojimo veiklos pridėtinę vertę. Didesnės

²¹ *2020 m. pabaigoje buvusių Baltijos jūros žvejojimo pajėgumų

²² Ankstesnių nei 2009 metų duomenys nevertinti.

pridėtinės vertės ribotiems ištekliams galėtų būti siekiama dalyvaujant asociacijų, ypač gamintojų organizacijų, ir / arba kooperatyvų veikloje, **siekiama iki 2030 m.** pagerinti darbo sąlygas, saugą ar sugavimų kokybę.

2.3. COVID-19 krizės poveikio žuvininkystės sektoriui įvertinimas

Vadovaujantis rinkos stebėjimo tarnybos (EUMOFA) pateikiamais vertinimais, galima pagrįstai tikėtis, kad žuvininkystės sektorių atsigavimas po COVID-19 pandemijos sukeltų padarinių gali būti sklandesnis nei bendrai visos ekonomikos, nes iš principo nei viename iš šių sektorių veikla nebuvo visiškai sustabdyta, nors ir susidūrė su rimtais sunkumais. Preliminariais Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto (STECF) vertinimais COVID-19 poveikis akvakultūros sektoriui yra mažesnis nei žvejojimoje. Labiausiai nukentėjo MAPŽ segmentas: nuo 2017 m. didėjusios Baltijos jūros žvejojimo pajamos 2020 m. krito ir buvo žemiausios nuo 2009 m. Siekiant padidinti žuvininkystės sektorių atsparumą panašioms globalioms krizėms, **siekiama, kad iki 2030 m.** būtų paskatintas trumpųjų tiekimo grandinių, technologinių sprendimų diegimas.

3. Gerinti duomenų rinkimą, kontrolę ir vykdymo užtikrinimą

3.1. Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas

Visi laivai, kurių ilgis 12 metrų arba didesnis, sugavimo duomenis (įskaitant apie priegaudą, kuriai vadovaujantis BŽP reglamentu taikomas reikalavimas iškrauti), perduoda elektroniniais žurnalais ir iškrovimo deklaracijomis (toliau – ERS); sukurta veiksminga laivų stebėjimo sistema (toliau – VMS) ir specialus žuvininkystės stebėjimo centras (toliau – FMC) Tolesni iššūkiai kontrolės ir vykdymo užtikrinimo srityje **iki 2029 m.**, siekiant veiksmingai kovoti su neteisėta, nedeklaruota ir nereglamentuojama (toliau – NNN) žvejojimu, prisidedant prie Tarybos rekomendacijų dėl inovacijų skatinimo, yra šie:

- toliau tobulinti esamas priemones (gerinamos ir modernizuojamos duomenų valdymo ir žuvininkystės stebėsenos technologijos) ir naujovių diegimas (pvz., nuotolinio stebėjimo kameros (toliau – CCTV) ir kita) (ypač aktualu kontroliuojant privalomus iškrovimus);
- gerinama MAPŽ stebėsenos jūrų vandenyse (diegiama mobiliąją aplikaciją, kurios pagalba, vietoje ankščiau pildyto popierinio žurnalo, žvejai galės pranešti apie statomus žvejojimo įrankius, vykdomus išplaukimus į jūrą, sužvejotą laimikį, įskaitant nepageidaujamą priegaudą, kuriai taikomas įsipareigojimas iškrauti. Inspektoriai esamu laiku gaus informaciją ir galės efektyviau (pvz., didžiausią dėmesį skiriant tiems įrankiams, kurie mažiau atrankūs) ir tinkamiausiu metu atlikti patikrinimus;
- sustiprinta laivų, žvejojančių už ES vandenų (tolimojo plaukiojimo laivyno) kontrolė ir stebėsenos;
- tinkamai ir nuosekliai įgyvendinamos nustatytos iškrautų žuvų svėrimo ir variklio galios tikrinimo nuostatos;
- sugriežtinta ir pagerinta mėgėjų žvejojimo kontrolė;
- efektyvesnis bendradarbiavimas su Lietuvos ir ES Pakrančių apsaugos funkcijas vykdančiomis nacionalinėmis institucijomis (toliau – PAFI).

3.2. Duomenų rinkimas

Moksliniai duomenys (techniniai, biologiniai, ekonominiai ir socialiniai) renkami įgyvendinant Duomenų rinkimo programas. Lietuva jau turi didesnę nei 10 metų patirtį ir duomenų rinkimo valdymo sistemą. Regioninė duomenų bazė (toliau – RDB) administruojama ICES yra svarbus įrankis duomenų rinkimui ir vertinimams

tiek Regioninėms koordinacinėms grupėm (toliau – RCG), tiek ICES kaip galutiniam naudotojui. Baltijos jūros regiono šalys tarpusavyje koordinuoja daugelį sričių, nuo 2021 metų rengiami ir įgyvendinami ne tik Nacionaliniai duomenų rinkimo darbo planai, bet ir regioniniai.

Nors Lietuva iš esmės tinkamai įgyvendina su duomenų rinkimo programų rengimu ir įgyvendinimu susijusius įsipareigojimus, tam tikri iššūkiai išlieka. Visų pirma bus siekiama **iki 2029 m.** surinkti daugiau ir geresnių duomenų apie išmetimą į jūrą ir nepageidaujama, įskaitant jūros paukščius ir žinduolius, priegaudą, bei mėgėjų žvejybą ir MAPŽ, taip pat eilę kitų iki šiol nerinktų duomenų. Techninių priemonių reglamente²³ nustatyti nauji įpareigojimai rinkti mokslinius duomenis apie atsitiktinį jautrių rūšių sugavimą, Todėl duomenų rinkimo metodus reikia toliau tobulinti, kad būtų įgyvendinti 2017 m. ES duomenų rinkimo reglamento tikslai²⁴. Tolesni iššūkiai duomenų rinkimo srityje yra šie:

- toliau koordinuotai gerinti duomenų kokybės patikrinimus;
- nacionalinių duomenų rinkimo darbuotojų mokymas;
- darbas su suinteresuotųjų šalių įtraukimu (visų pirma žvejų, kai reikia patikimai užpildyti žurnalus);
- didinti stebėjimo išvykų aprėptį;
- užpildyti duomenų, turinčių reikšmingą poveikį vertinant ir valdant regioną, spragas;
- išsamesnių duomenų apie išmetimus į jūrą ir nepageidaujama priegaudą (įskaitant paukščių ir žinduolių priegaudos žvejybos įrankiuose), bei mėgėjų žvejybą ir MAPŽ;
- IT tobulinimas gerinant duomenų kodavimą ir kokybės kontrolės efektyvumą;
- regioninis valstybių narių bendradarbiavimas RCG taip pat išlieka iššūkiu.

4. Skatinti tvarią ir pelningą akvakultūros gamybą

Tvarios ir konkurencingos akvakultūros gamybos augimas Lietuvoje, laikantis Akvakultūros strateginių gairių, susijęs su „Nuo ūkio iki stalo“ siekais, tokiais kaip maisto sistemų dekarbonizavimas (dėl mažo išmetamo anglies dioksido kiekio (lyginant su gyvulininkyste) ir ekosistemų funkcijų, akvakultūra gali sumažinti maisto gamybos iš žemės ir jūros išteklių poveikį aplinkai ir švelninti poveikį klimato kaitai), ekologinės akvakultūros produkcijos didinimas ir poreikis vartotojams tiekti pakankamą kiekį maistingų ir tvarių maisto produktų ir prisideda prie Bioekonomikos strategijos 1,3 ir 5 tikslų įgyvendinimo. Didelis potencialas numatomas Lietuvoje sparčiai augančioje gamyboje gamtos išteklius taupančiose uždaroje akvakultūros sistemose (toliau – UAS), pirmumas teikiamas žemesnio trofinio lygio rūšių (vėžiagyvių ir kitų bestuburių, dumblių) gamybai, integruotos daugiatrofinės akvakultūros vystymui. **Siekama, kad iki 2030 m.** Lietuvoje per metus pagaminamas akvakultūros produkcijos kiekis sudarytų ne mažiau 8,5 tūkst. t, žuvinčių ekologinės gamybos akvakultūros tvenkinių ploto dalis išaugtų 16 %, o ekologinė akvakultūros gamyba 39 % (lyginant su 2020 m.) Išnaudojant mėlynosios bioekonomikos potencialą, skatinamas paties gamintojo atliekamas produkcijos perdirbimas arba pirminis apdirbimas, siekiant pasiūlyti įvairesnį produktą (pvz., filė, paruoštus gaminti produktus), įsitraukimas į vietinę maisto sistemą bei trumpas maisto teikimo grandinės, kad patenkinti įvairesnius vartotojų poreikius tuo pačiu **iki 2030 m.** padidinant žuvininkystės produktų vartojimą bent 20 % (lyginant su 2018-2020 m. vidurkiu).

²³ Reglamentas (ES) 2019/1241.

²⁴ Reglamentas (ES) 2017/1004.

Atsižvelgiant į ES biologinės įvairovės strategiją, siekiama didinti akvakultūros aplinkosauginį (įskaitant poveikio natūraliems vandens telkiniams mažinimą) efektyvumą ir prisidėti prie sąlygų bioįvairovei gerinimo, pritaikyti gyvūnų gerovės ir biologinio saugumo priemones, didinančias atsparumą ir mažinančias veterinarinių vaistų naudojimą. **Siekiama, kad iki 2030 m.** bent 80 % visų išvintų tvenkinių teritorijoje būtų taikomos gamtotarkos priemonės skirtos aplinkos, biologinės įvairovės apsaugai ir gerinimui.

Visiems šiems (ir šio skyriaus 5 punkte numatytiems) aspektams pasiekti, prisidedant prie Tarybos rekomendacijų dėl nuoseklios mokslo ir verslo bendradarbiavimo sistemos sukūrimo, inovacijų ir skaitmeninės ekonomikos transformacijos skatinimo įgyvendinimo, **iki 2030 m.** teikiama parama moksliniams tyrimams, skaitmeninimui ir inovacijoms (siekiant, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos bus paversti realiais patobulinimais). Siekiant padidinti materialinių, žmogiškųjų ir gamtinių išteklių naudojimo efektyvumą, skatinamas inovacijų ir skaitmeninimo diegimas visoje vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje).

5. Įgalinti prisitaikymą prie klimato kaitos ir jos švelninimą

Numatoma, kad apie 60 % viso EJRŽAF finansavimo, skirto Programai įgyvendinti, prisidės prie veiksmų, kuriais remiami klimato tikslai.

Atsižvelgiant į ES biologinės įvairovės strategiją, žuvininkystės pramonė skatinama prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių ir didinti savo atsparumą. Gaminant, vežant ir perdirbant suvartojamos energijos ir išmetamo anglies dioksido kiekis turi būti kuo mažesnis.

Siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą žvejojimoje, **iki 2030 m. skatinamas** mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių žvejojimo būdų naudojimas ir pagrindinių bei pagalbinių variklių keitimas ar modernizavimas. Akvakultūros bei žvejojimo ir akvakultūros produktų perdirbimo sektoriuose skatinamos investicijos į energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir atsinaujinančios energijos naudojimą gamyboje. **Siekiama, kad iki 2030 m.** ne mažiau kaip 25 % akvakultūros įmonių gamyboje naudotų atsinaujinančių išteklių energiją (pirmumas teikiamas gamybai UAS). Šie veiksmai prisidės įgyvendinant Tarybos rekomendaciją dėl energijos ir išteklių naudojimo efektyvumo didinimo. Prisidedant prie akvakultūros atsparumo klimato pokyčiams stiprinimo, skatinamos investicijos didinančios atsparumą ekstremalioms oro sąlygoms ir įvairioms sąlygoms, kurios daro įtaką akvakultūrai.

Pereinant prie tvarių maisto sistemų visame žuvininkystės sektoriuje, **siekiama iki 2030 m.** išplėtoti mėlynąją bioekonomiką ir žiedinę ekonomiką (iš jos recirkuliaciją ir maistinių medžiagų surinkimo sistemas, žiedinės ekonomikos metodus atitinkantį atliekų tvarkymą), mažinanti taršą. Siekiant pereiti prie neutralaus poveikio klimatui, žiedinės ir atsparios ekonomikos – taikomas skaitmeninimas ir diegiamos inovacijos (gamyboje, perdirbime, realizacijoje).

Jūrų erdvės planavimas pagal ES Jūrų erdvės planavimo direktyvą²⁵, leidžiantis suderinti įvairių Mėlynosios ekonomikos sektorių ir aplinkosaugos interesus. Lietuvos Baltijos jūros teritorijų plėtros perspektyva, pagrindinės šių teritorijų naudojimo ir apsaugos nuostatos, atsižvelgiant į gamtos apsaugos ir kitus reikalavimus, jūrinių teritorijų naudojimo reikmes ir kintančią būklę, šalies jūrinių teritorijų naudojimo ir apsaugos, kitus poreikius, sukuriant teisinį pagrindą toliau koordinuotai naudoti šias teritorijas iki 2030 m., jau apibrėžti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje²⁶ (toliau – LR BP koncepcija) ir sprendiniuose, kurie patvirtinti 2020 m., todėl poreikis – įgyvendinant Programą remti jūrinių teritorijų planavimą, nenustatytas.

²⁵ Direktyva 2014/89 / ES

²⁶ Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. XIII-3021

Įgyvendinant Programą remiamas Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenių būklę“ (daugiausiai jos 2 ir 3 konkrečių tikslų) įgyvendinimas. Prie kurios įgyvendinimo prisideda ir kitos finansavimo programos bei fondai: Europos horizontas ir kiti. Prie šios ES misijos (ypač 1 konkretaus tikslo) prisideda Investicijų programos ir LIFE remiami veiksmai.

6. Žuvininkystės ir akvakultūros produktų vertės grandinės ir prekybos gerinimas

ES vartotojų apklausos rodo, kad jiems jūros gėrybių išvaizda ir kaina yra svarbūs pirkimo veiksniai. Jie mano, kad valgytų daugiau jūros gėrybių, jei turėtų geresnį pasirinkimą ir jei pardavimo vietos būtų įvairesnės. Tai vertinant, bus **siekama iki 2030 m.** pagerinti realizaciją pasiūlant įvairesnį produktą ir plėtojant naujus pardavimo kanalus, taip pat sukuriant trumpąsias grandines, kuriose dalyvautų žvejai ir akvakultūros gamintojai, pagal poreikį perdirbėjai ir platintojai.

Gamintojų organizacijos (toliau – GO) yra pagrindinės suinteresuotosios šalys gerinant tiekimo grandinės veikimą, o tai skatina perspektyvią ir tvarią jų narių veiklą.

7. Skatinti tvarios mėlynosios ekonomikos plėtrą pakrantėse

Pakrančių bendruomenės susiduria su iššūkiais (žvejybos galimybių mažėjimas; žvejybos sektoriaus darbuotojų senėjimas; jūrų aplinkos problemos, tokios kaip jūros tarša, bioįvairovės nykimas, Baltijos jūros eutrofikacija, pakrančių erozija; žvejų verslininkų ir žvejų mėgėjų, bei juos aptarnaujančių verslų priešprieša; nepakankamai išvystyta turizmo infrastruktūra ir kiti.) kuriuos spręsti, įgyvendinant BIVP, padės Žvejybos ir akvakultūros regionų (toliau – Žuvininkystės regionas) Vietos plėtros strategijų (toliau – VPS) parengimas ir įgyvendinimas.

Žuvininkystės regionai nustatomi dviejų tipų teritorijose: priekrantės teritorijose (savivaldybėse, kurios ribojasi su Baltijos jūros pakrante arba Kuršių mariomis ir kuriose dominuoja su žvejybos verslu susijusios bendruomenės, labai smulkūs žvejybos verslai bei įrengta žvejybos produktams iškrauti reikalinga infrastruktūra) ir vidaus teritorijose (savivaldybėse, kuriose yra didelis rekreacinis natūralių vandens išteklių potencialas arba išplėtotas akvakultūros sektorius). Viena Žuvininkystės regione, viena Žuvininkystės regionų vietos veiklos grupė (toliau – ŽRVVG) su EJŖŽAF parama parengia ir įgyvendina vieną aktualią, atsižvelgiant į konkretaus Žuvininkystės regiono poreikius ir galimybes, VPS. Siekiama iki 2030 m. patvirtinti ir įgyvendinti 10–12 VPS. Žuvininkystės regionų teritorijos gali persidengti su teritorijomis, kuriose įgyvendinama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis remiama BIVP arba Europos socialinio fondo + ir (ar) Europos regioninės plėtros fondo lėšomis remiama BIVP, tačiau dvisektorės VPS neįgyvendinamos. Siekiant užtikrinti sklandžią ŽRVVG veiklą ir bendradarbiavimą, žinių bei gerosios praktikos sklaidą, atstovavimą Lietuvos ir ES institucijose, skatinama tinklaveika, atitinkanti gerąją praktiką.

Tolesni iššūkiai užtikrinant darnų vietos ekonomikos ir bendruomenių vystymąsi ir skatinant vietos bendruomenes geriau išnaudoti tvarios mėlynosios ekonomikos siūlomas galimybes, prisidedant prie Tarybos rekomendacijų dėl energijos ir išteklių naudojimo efektyvumo didinimo, inovacijų skatinimo ir skaitmeninės ekonomikos transformacijos skatinimo įgyvendinimo, **iki 2030 m.** yra šie:

- verslo vystymas mėlynojo augimo sektoriuose, pasitelkiant mėlynąsias biotechnologijas, atsinaujinančią energiją, remiant turizmo ir kitų paslaugų derinimą su žvejyba ir akvakultūra;
- tvarių maisto sistemų plėtojimas, skatinant mėlynosios bioekonomikos integravimą į vietos bendruomenių ekonomines veiklas, vietos laimikio rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą;
- klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas, biologinės įvairovės išsaugojimas, investuojant į žiedinę ekonomiką, skaitmeninimą, vietos išteklių valdymo stiprinimą;
- bendruomenių gyvybingumo stiprinimas, investuojant į saugią ir kokybišką darbo vietų kūrimą ir socialinės įtraukties didinimą, jaunimo pritraukimą.

Politikos tikslas	Prioritetas	SSGG analizė (kiekvieno prioriteto)	Pagrindimas (santrauka)
<p>Žalesnė ir mažo anglies dioksido kiekio Europa, skatinant perėjimą prie švarios ir teisingos energetikos, žaliąsias ir mėlynąsias investicijas, žiedinę ekonomiką, prisitaikymą prie klimato kaitos ir rizikos prevenciją bei valdymą</p>	<p>Tausios žvejybos skatinimas ir vandenų biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas</p>	<p><u>Stiprybės</u> <i>Žvejyba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ST1 Šalies žvejybos sektoriaus daugiametės tradicijos, turtingas žuvininkystės paveldas, suformavo MAPŽ (priekrantės ir Kuršių marių) žvejų bendruomenę, kuriai žvejybos verslas ne tik pragyvenimo šaltinis, bet gyvenimo būdas, kurie suinteresuoti prisidėti prie aplinkai palankių iniciatyvų, kad užtikrintų MAPŽ tvarumą ir atitinkamai tęstinumą (aktualu MAPŽ). • ST2 Ilgametė nuosekli žvejyba, užtikrinanti žvejybos galimybes ES ir ne ES vandenyse. • ST3 Veikia pripažintos GO bei kitos nevyriausybinės organizacijos, atstovaujančios žvejybos jūrų vandenyse ir žvejybos vidaus vandenyse sektorių interesams (aktualu MAPŽ). <p><i>Duomenų rinkimas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ST4 Efektyviai veikiančios ir nuolat atnaujinamos žuvininkystės duomenų rinkimui naudojamos duomenų informacinės sistemos. • ST5 Aktyvus tarpinstitucinis ir tarptautinis bendradarbiavimas žuvininkystės duomenų rinkimo srityje. • ST6 Aukštas ekonominių-socialinių duomenų surinkimo lygis ir patikimumas. 	<p>2020 m. gruodžio 31 d. Registre buvo 139 Lietuvos laivai. Iš jų: 103 laivai iki 12 m. ilgio, turintys teisę žvejoti Baltijos jūros priekrantės žvejybos zonoje (iš viso 223 GT); 30 laivų (iš viso 4502,6 GT) nuo 14,6 iki 50,5 m. ilgio, žvejybai atviroje Baltijos jūroje, bet nemažai jų to nedarė bent nuo 2017 m., ir 6 laivai, žvejojantys tolimuosiuose žvejybos rajonuose (iš viso 3 1524 GT). Oficialaus vidaus vandenų verslinės žvejybos laivų registro nėra.</p> <p>MAPŽ (jūrų vandenų) (pagrindimas (santrauka) P1 ir P2). Vadovaujantis VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – ŽŪIKVC) duomenimis, sužvejos ir iškrautos žuvų produkcijos vertė per 2009–2019 m. nors ir svyravo, bet išlaikė tendenciją didėti, kaip ir veiklos rezultatai (pajamos atėmus išlaidas ir turto nusidėvėjimą). Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽT) duomenimis, 2017–2019 m. iš sužvejojamų 34 rūšių žuvų, svarbiausios pagal kiekį ir pirminio pardavimo vertę buvo: stinta europinė (48–69 % pirminio pardavimo vertės), atlantinė silkė, grundalinė. 2019 m. menkių sugavimai (apie 11,3 t) tesudarė apie 2 % visų sugavimų kiekio ir apie 3 % visų sugavimų pirminio pardavimo vertės (palyginimui 2018 m. apie 11 %, 2017 m. apie 20 % visų sugavimų kiekio ir vertės). Bendri žvejybos segmento rezultatai rodo, kad didžioji dalis aktyviai veiklą vykdančių įmonių prisitaikė prie tikslinės menkių žvejybos draudimo ir jų rezultatai nepablogėjo. Tačiau daliai įmonių (iki 10 %), daugiausiai žvejojusioms ilgesniais 10–12 m laivais ir statomais tinklais, šis draudimas turėjo didesnės neigiamos įtakos. ĮŽT duomenimis 2018 ir 2019 m. buvo 57–58 įmonės, turinčios teisę</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • ST7 Glaudus bendradarbiavimas tarp žvejų ir mokslininkų atliekant mokslinius tyrimus jūroje. • ST8 Įgyvendinant pilotinius projektus sustiprinta institucijų kompetencija ir pagerintos esamos duomenų rinkimo ir duomenų tvarkymo sistemos. <p><i>Kontrolės ir išipareigojimų vykdymo užtikrinimas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ST9 Nuolat tobulinamos žuvininkystės duomenų informacinės sistemos (ERS, VMS, Žuvininkystės duomenų informacinė sistema). • ST10 Aukštas duomenų integralumas, naudojamos duomenų analitinės sistemos. • ST11 Ūkio subjektams ir žuvininkystės kontrolei skirtų inovatyvių priemonių (mobiliųjų aplikacijų, kitų inovatyvių technologijų priemonių) kūrimas, tobulinimas ir taikymas. • ST12 Žuvininkystės priežiūros (kontrolės), duomenų rinkimo patirtis ir turimi žmogiškieji ištekliai. • ST13 Bendradarbiavimas su Lietuvos kariuomene, Valstybine sienos apsaugos tarnyba, ir kitomis įstaigomis bei institucijomis. 	<p>žvejoti Baltijos jūros priekrantėje, o jų valdomų žvejybos laivų (iki 12 m), įtrauktų į žvejybos laivų Registrą, bendrasis tonažas (GT) sudarė atitinkamai 193–190 GT. Tačiau faktiškai 2018 m. žvejybą vykdė 64 žvejybos laivai, kurių bendras tonažas iš viso beveik 100 GT (palyginimui 2017 m. – 61 laivas su 96,8 GT). Šiame žvejybos segmente 2020 m. dirbo 98 (35 viso etato ekvivalentu (VEE)) su žvejybos veikla susijusių darbuotojų (palyginimui: 2019 m. – 118 (36VEE), 2017 m. – 127 (33 VEE), 2010 – 128 (24 VEE)).</p> <p>Atlikus MAPŽ įmonių (pagrindinė tikslinė grupė) apklausą ir įvertinus turimus duomenis apskaičiuota, kad vidutinis kuro sąnaudų sutaupymas gali sudaryti apie 1,1 l/h. Per žvejybos dieną vidutiniškai sunaudojama, priklausomai nuo atstumo ir kt., nuo 10 l iki 24 l - vidurkis 17 l/d. Aktyviai žvejojančių įmonių vidutinis žvejybos dienų skaičius 101 d., taigi vienas laivas galėtų sunaudoti apie 315 l kuro per metus mažiau. Atitinkamai 12 laivų apie 3780 l kuro per metus mažiau, kas atitinka 9823 Co2ek. Kg. Atsižvelgiant į aktyvių laivų MAPŽ ir ankstesnių laikotarpių patirtį, toks pasiekimas lyginant su <i>Status quo</i> jau nebloga pradžia.</p> <p>40 % nuo visų (teisę žvejoti Baltijos priekrantėje turinčių) įmonių (23 iš 58 2019 m.), kurios valdo laivus, kurių GT sudaro apie 40 % nuo visų įmonių valdomų laivų GT, bendras žvejybos veiklos dienų skaičius 2017 ir 2018 m. sudarė apie 15 %. nuo visų įmonių žvejybos veiklos dienų (nuo 0 iki 86 dienų per metus, vidutiniškai po 26 dienas per metus), tačiau deklaruoti sugavimai 2018–2019 m. sudarė tik apie 2 % (23 įmonės per metus sugavo ir deklaravo iš viso 9–12 t), o pirminio pardavimo vertė 3–4 % (iš viso apie 21 tūkst. Eur, t. y. vidutiniškai 900 Eur per metus 1 įmonei) nuo visų įmonių pirminio pardavimo vertės. Daugiau kaip pusė šios grupės įmonių vykdo verslinę žvejybą Kuršių mariose, kur tiek jų sugavimai, tiek pajamos iš verslinės žvejybos yra gerokai didesnės. Atsižvelgiant į sugavimų pirminio pardavimo vertes, akivaizdu, kad žvejyba Baltijos jūros priekrantėje šioms įmonėms</p>
		<p><u>Silpnybės</u></p> <p><i>Žvejyba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • SI1 Pasenės, energetiškai neefektyvus ir aplinkai nepalankus Baltijos jūros laivynas (aktualu MAPŽ). • SI2 Mažėjantis senstančių žvejybos laivų ekonominės veiklos efektyvumas (iš dalies aktualu MAPŽ). 	

		<ul style="list-style-type: none"> • SI3 Nepakankama pažangių technologijų ir geriausios praktikos sklaida žvejybos jūrų ir vidaus vandenyse sektoriuose (aktualu MAPŽ). • SI4 Daugumos labai mažų, mažų ir vidutinių žvejybos įmonių ribotos finansinės galimybės investuoti į pridėtinės vertės kūrimą ir pardavimų plėtrą, mažas jų pelningumas (aktualu MAPŽ). • SI5 Nepakankamai išplėtotą žvejybos jūrų ir vidaus vandenyse infrastruktūra: laivų aptarnavimo, žuvų iškrovimo ir pirminio pardavimo (aktualu MAPŽ). <p><i>Vandenių biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • SI6 Neišplėtotą žvejybos veikloje susidarančių žuvų atliekų, nepageidaujamos priegaudos, laivų techninių atliekų tvarkymo bei utilizavimo infrastruktūra (aktualu MAPŽ). • SI7 Pametami arba tikslingai išmetami žvejybos įrankiai, kuriuose įsipainioja ir žūva žuvis, jūros paukščiai ir žinduoliai (aktualu MAPŽ). • SI8 nepageidaujamo laimikio ir paukščių bei žinduolių priegauda (aktualu MAPŽ). <p><i>Duomenų rinkimas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • SI9 Nerenkami arba ne visa apimtimi renkami aplinkosauginiai, mėgėjų žvejybos, žvejybos vidaus vandenyse duomenys. • SI10 Kuriamų Regioninių koordinacinių grupių Informacinių sistemų integravimas su nacionalinėmis informacinėmis sistemomis. 	<p>(jų savininkams) nėra pagrindinė veikla ir pajamų šaltinis. Nors jų valdomų laivų GT ir nemažas, jų veiklos intensyvumas ir poveikis žuvų ištekliams minimalus, tačiau žvejybos veiklos tradicijų išlaikymas (toliau vykdant veiklą, iš kurios nelaukiama, jog tai bus visavertis pagrindinis pajamų šaltinis) ir prisidėjimas prie pakrančių regionų mėlynosios ekonomikos skatinimo būtų naudingas. Nėra finansiškai pagrįsta paramos lėšomis skatinti šios grupės įmonių didelių individualių investicijų į žvejybos veiklos modernizavimą ar pridėtinę vertę; jų atveju didesnės pridėtinės vertės ribotiems ištekliams galėtų būti siekiama dalyvaujant asociacijų, ypač gamintojų organizacijų, ir / arba kooperatyvų veikloje. Tačiau tikslinga sudaryti sąlygas su parama įsigyti pagrindinių priemonių, prisidedančių prie darbo sąlygų, saugos ar sugavimų kokybės gerinimo, pasitelkiant 1.1 konkrečius tikslus priemones.</p> <p>Kitos įmonių grupės, kurią sudaro apie 43 % žvejoti Baltijos priekrantėje teise turinčių įmonių, kurios valdo žvejybos laivus ir kurių GT sudaro apie 40 % nuo visų įmonių valdomų laivų GT, bendras žvejybos veiklos dienų skaičius 2017 ir 2018 m. sudarė apie 62–64 % nuo visų įmonių žvejybos veiklos dienų (vidutiniškai po 101 dieną per metus), deklaruoti sugavimai 2018–2019 m. sudarė apie 87–93 % (25 įmonės per metus sugavo ir deklaravo viso 551 ir 469 t), o pirminio pardavimo vertė 83–89 % (661–576 tūkst. Eur) nuo visų įmonių pirminio pardavimo vertės. Atskirų įmonių pirminio pardavimo vertė 2019 m. buvo nuo beveik 8 tūkst. Eur iki virš 64 tūkst. Eur. 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama padidinti šių įmonių veiklos aplinkosauginį, ekonominį ir socialinį tvarumą, pasitelkiant 1.1. ir 1.2 (susiklosčius atitinkamoms sąlygoms ir 1.3.) konkrečių tikslų priemones.</p> <p>MAPŽ (vidaus vandenių)(pagrindimas (santrauka) P1 ir P2). Didžioji dalis žvejybos vidaus vandenyse vykdoma Kuršių marioje: 2020 m. sužvejota 1 278 t, 2019 – 1 162 t žuvis.</p>
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • SI11 Biologinių duomenų kokybės kontrolės sistemos nepakankamumas pastoviai didėjant reikalavimams. <p><i>Kontrolės ir įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • SI12 Nuotolinių stebėjimo sistemų, įskaitant CCTV kameras, skirtų stebėti ir rinkti žuvininkystės duomenis bei gerinti žuvininkystės priežiūrą (kontrolę), nepakankamas taikymas. • SI13 Nuolatinės uosto teritorijos ir krantinės žvejybos priežiūros (kontrolės) laivams nebuvimas. • SI14 Žmogiškųjų išteklių su reikalingomis kompetencijomis nepritraukimas dėl aukštų reikalavimų kompetencijoms ir nekonkurencingo darbo užmokesčio viešojo administravimo srityje. 	<p>Nemuno žemupyje 2020 m. sužvejota 25,2 t, 2019 – 57 t žuvis. Polderiuose 2020 m. sužvejota 5 t, 2019 – 10,5 t žuvų. Ežeruose versliniais įrankiais 2020 m. sužvejos 26,2 t žuvų (99 % seliavos). Upėse 2020 m. sužvejos 3,5 t ungurių. Kuršių mariose 2019–2020 m. žvejojama 46 įmonės, kurių sugavimai buvo nuo 0,1 t iki 205,9 t per metus. Iš visų Kuršių mariose sužvejotų ir iškrautų žuvų: 48–52 % sudarė karšiai, 18–19 % kuojos, stintos 2019 m. sudarė 5 %, o 2020 m. 10 % visų sugavimų. Kitą sugavimų dalį sudarė daugiau nei 25 rūšių žuvis. Dėl aštrėjančio žvejų ir žvejų mėgėjų konflikto, dėl išteklių ir teritorijos bei pastariesiems palankių politikų iniciatyvų (Seimo narių 2021 m. pateikti Žuvininkystės įstatymo keitimo pasiūlymai, iš esmės draudžiantys verslinę žvejybą Kuršių mariose ir kitose vidaus telkiniuose), tikėtina, kad žvejybos galimybės vidaus vandenyse keisis. Net ir neuždraudus žvejybos, jos pritaikymas į mažiau poveikį aplinkai darančią neišvengiamas. Todėl 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama padidinti verslinę žvejybos veiklą tęsiančių įmonių veiklos aplinkosauginį efektyvumą ir išlaikyti (mažėjant galimiems sugauti ištekliams, didinti jų pridėtą vertę) ekonominį ir socialinį tvarumą, pasitelkiant 1.1. ir 1.2 konkrečių tikslų priemones.</p> <p>Žvejyba Baltijos jūroje, išskyrus Baltijos jūros priekrantę (pagrindimas (santrauka) P1, P2 ir P5). 2020 m. pabaigoje Registre registruoti 29 Lietuvos laivai (32–60 metų senumo, iš jų virš 80 % pagaminti dar Tarybų Sąjungoje ir niekada nemodernizuoti), kurių bendras GT – 4488, bendras kW – 2927. Dar šiame žvejybos segmente yra 538 GT nepanaudotų pajėgumų. 4 laivai 20,4–23,98 metrų ilgio, kiti virš 24 m. ilgio. Iki 2020 m. Lietuvai Baltijos jūroje buvo skiriamos keturių rūšių žuvų – menkių, atlantinių silkių, atlantinių šprotų ir atlantinių lašišų – žvejybos kvotos. 2019 m. EK priėmė pirmąsias skubias priemones, kuriomis iki metų pabaigos buvo uždrausta žvejoti rytinę menkę, o nuo 2020 m. tikslinė menkių žvejyba uždrausta</p>
		<p><u>Galimybės</u></p> <p><i>Žvejyba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • GA1 Patraukli rekreacijai gamta (aktualu MAPŽ). • GA2 Palanki žvejybos plėtrai (verslui) bendra Klaipėdos uosto infrastruktūra. <p><i>Vandenių biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • GA3 Didelis valstybės dėmesys vidaus vandens telkinių žuvų išteklių atkūrimui, gausinimui ir palaikymui. <p><i>Duomenų rinkimas:</i></p>	

		<ul style="list-style-type: none"> GA4 Didėjančios galimybės bendradarbiauti tarptautiniu lygiu žuvininkystės duomenų rinkimo srityje Regioninių koordinavimo grupių veikloje. GA5 Institucinių gebėjimų stiprinimas (mokymo ir mainų programos, seminarai, jungtinių veiksmų ir kitų priemonių taikymas), tarptautinis bendradarbiavimas. GA6 mokslinių-stebėtojų sistemos išvystymas. <p><i>Kontrolės ir išipareigojimų vykdymo užtikrinimas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GA7 Naujų kontrolės sistemų kūrimas ir bandomųjų projektų įgyvendinimas. GA8 Institucinių gebėjimų stiprinimas (mokymo ir mainų programos, seminarai, jungtinių veiksmų ir kitų priemonių taikymas) tarpinstituciniu ir tarptautiniu lygmeniu. 	<p>visai. 2022 m. uždrausta ir tikslinė atlantinių lašišų žvejyba (aktuali 1 įmonei). Pagrindinę žvejybos laimikio Baltijos jūroje dalį sudaro atlantiniai šprotai – tiek pagal sugaunamą kiekį, tiek nuo 2015 m. ir pagal pirminio pardavimo vertę. Tačiau menkės buvo svarbiausia žvejojama rūšis didžiajai daugumai Baltijos jūros žvejybos įmonių (todėl jos neturi pakankamai perleidžiamųjų teisių į kitas žvejybos galimybes). Vadovaujantis ŽŪIKVC duomenimis, žvejybos segmento, į kurį papuola laivai, daugiausiai žvejoję pelaginiaisiais tralais (TM) (atlantinių silkių ir atlantinių šprotų žvejyba), veiklos rezultatai nuo 2014 m. gerėjo, tačiau žvejybos segmento, į kurį papuola laivai, daugiausiai žvejoję priedugnio tralais (DTS) (daugiausiai menkių žvejyba), veiklos rezultatai (pajamos atėmus išlaidas ir turto nusidėvėjimą) neigiami jau nuo 2013 m. Tai lėmė, kad bendras Baltijos jūros žvejybos segmento (TM ir DTS) ekonominės veiklos rezultatas buvo neigiamas 2017–2018 m. 2020 m. pabaigoje trys įmonės iš viso valdė 71,147 % ir 73,61 % perleidžiamosios teisės atitinkamai į atlantinių silkių ir atlantinių šprotų žvejybos galimybes, 7 laivus (2108 GT). Kitos 8 įmonės iš viso valdė 15,85 % ir 20,39 % perleidžiamosios teisės atitinkamai į atlantinių silkių ir atlantinių šprotų žvejybos galimybes, 15 laivų (1769 GT) (atsižvelgiant į Lietuvai skiriamą atlantinių silkių ir atlantinių šprotų kvotą, šių žuvų žvejybos galimybių nepakanka visiems žvejybos pajėgumams naudoti), o likusios įmonės ir laivų savininkai neturėjo perleidžiamųjų teisių į šių žuvų kvotą visai. Dėl nuo 2010 m. nuolat blogėjančios menkių išteklių situacijos minėtos žvejybos įmonės ir susijusios pakrančių bendruomenės patyrė sunkių socialinių ir ekonominių padarinių. Šiame žvejybos segmente 2020 m. dirbo 82 (59 VEE) su žvejybos veikla susiję darbuotojai (palyginimui: 2017 m. – 161 (107 VEE), 2010 m. – 255 (180 VEE)). Įvertinus Lietuvai tenkančias žvejybos galimybes, optimalūs žvejybos pajėgumai galėtų sudaryti iki 60 % nuo 2020 m. pabaigoje buvusių pajėgumų (atitinkamai apie 40 % pajėgumų pertekliniai). Dalį iš perteklinių žvejybos pajėgumų siekiama pašalinti visam laikui su Europos jūrų reikalų</p>
		<p><u>Grėsmės</u> <i>Žvejyba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GR1 Žvejybos išteklių ir pajėgumų disbalansas atsiradęs dėl atskirų žuvų rūšių išteklių būklės kiekybinės ir kokybinės kaitos. GR2 Pajamų netekimas menkių žvejybos Baltijos jūros laivyno segmente dėl menkių išteklių būklės blogėjimo, išteklių neatsistatymo (iš dalies aktualu MAPŽ, 10–12 m. ilgio laivams). GR3 Dėl atsinaujinančių išteklių (vėjo energetika) vystymo ir kitos ūkinės veiklos jūroje tinklo išplėtimo didėjantys apribojimai žvejybos veiklai (iš dalies aktualu MAPŽ, vėjo jėgainių parkai priekrantėje neplanuojami). 	

		<ul style="list-style-type: none"> GR4 Saugomų žinduolių daroma žala laimikiui ir žvejybos įrankiams (aktualu MAPŽ). <p><i>Vandenių biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GR5 Klimato pokyčiai. GR6 Jūros ir dalies vidaus vandenių bloga aplinkos būklė (įtakoja ir jūrą teršiančios šiukšlės). GR7 Invazinių žuvų ir vėžiagyvių plitimas, menkaverčių žuvų rūšių išteklių gausėjimas, vertingų žuvų rūšių būklės kiekybinė ir kokybinė kaita ir migracijos sutrikdymas. <p><i>Duomenų rinkimas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GR8 Mažėjant Baltijos jūros laivynui bei žuvų iškrovimams Lietuvoje, duomenų apie Baltijos jūros žuvų išteklius aprėpties lygio užtikrinimas reikalauja daugiau pastangų ir bendradarbiavimo, nes duomenys renkami kitų ES valstybių uostose. GR9 Besikeičianti žuvininkystės renkamų duomenų apimtis, prie kurios reikia pritaikyti informacines sistemas. GR10 Kintančios, sunkiai prognozuojamos biologinių duomenų rinkimo apimtys tolimųjų regionų žvejyboje. <p><i>Kontrolės ir įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GR11 Pasaulinės pandemijos apribotos bendradarbiavimo galimybės su kitomis priežiūrą vykdančiomis institucijomis nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu. 	<p>ir žuvininkystės fondo parama (iki 20 %). Ji gali būti skirta tų laivų žvejybos veiklos nutraukimui visam laikui, kurie 2017–2018 m. žvejojo, daugiausiai menkes, pakankamą dienų skaičių. Nepasinaudojus šia galimybe ir neturint pakankamai kitų (nei menkė) žuvų žvejybos galimybių, šie laivai, kaip ir kiti „pertekliniai“ laivai negalės su EJRŽAF parama nutraukti žvejybos veiklos, jei nesurinks reikiamo žvejybos veiklos dienų skaičiaus (per du metus einančius iki paramos paraiškos pateikimo metų). Todėl numatoma, kad tik apie 10 % žvejybos pajėgumų galėtų būti sumažinti visam laikui, pasitelkiant EJRŽAF paramą, nepriklausomai nuo to kiek laivų nutrauks veiklą su EJRŽAF parama. Perteklinių pajėgumų, nepašalintų visam laikui su žuvininkystės fondų parama, subalansavimą sąlygos svarbus žvejybinio laivyno pajėgumų reguliavimo veiksnys – įdiegta perleidžiamųjų teisių sistema. 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama pirmiausiai subalansuoti žvejybos galimybes su žvejybos pajėgumais, pasitelkiant 1.3 konkretų tikslą, ir prisidėti prie pakankamai žvejybos galimybių turinčių įmonių veiklos aplinkosauginio, ekonominio ir socialinio tvarumo didinimo, pasitelkiant 1.1 ir 1.2 konkrečių tikslų priemones.</p> <p>Tolmieji žvejybos rajonai (pagrindimas (santrauka) P2). Pagrindiniai Lietuvos Respublikos žvejybos laivų tolimieji žvejybos rajonai – Afrikos valstybių (Maroko, Mauritanijos) išskirtinių ekonominių zonų vandenys, kuriuose žvejojama pagal dvišalius ES ir šių trečiųjų šalių žuvininkystės partnerystės susitarimus, ES vakarų vandenys ir šiaurės rytų ir šiaurės vakarų Atlanto regionas. Žvejybos tolimuosiuose rajonuose laivynas – aktyvus ir pelningas, bet atskirų metų rezultatai ir netgi į Registrą įtrauktų laivų skaičius priklauso nuo galiojančių žuvininkystės partnerystės susitarimų. Tolimojo plaukiojimo laivyno sugavimai sudaro apie 80 % visų Lietuvos laivyno sugavimų, o pirminio pardavimo vertė – apie 90 % visos pirminio pardavimo vertės.</p>
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> GR12 Kylantys reikalavimai vykdyti vis griežtesnę smulkiųjų ūkio subjektų priežiūrą, augantys žuvininkystės duomenų kiekiai, jų analizės ir duomenų mainų poreikis dėl nuolat besikeičiančių reikalavimų. GR13 Neigiamas ūkio subjektų požiūris į diegiamas technologines naujoves ir negebėjimas jas taikyti. 	<p>Šiame žvejybos segmente 2020 m. dirbo 229 (314 VEE) su žvejybos veikla susiję darbuotojai (palyginimui: 2017 m. – 223 (243 VEE), 2010 – 326 (308 VEE)). 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama prisidėti prie veiklos energetinio efektyvumo (išskyrus variklių keitimą ir modernizavimą) ir laimikio kokybės ir pridėtinės vertės didinimo, pasitelkiant 1.1. konkretaus tikslo priemones.</p> <p>Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas (pagrindimas (santrauka) P12). Per pastaruosius 10 metų Lietuvoje šiose srityse padaryta didelė pažanga: visi laivai, kurių ilgis 12 metrų arba didesnis, sugavimo duomenis (įskaitant apie priegaudą, kuriai vadovaujantis BŽP reglamentu taikomas reikalavimas iškrauti), perduoda ERS, taip pat sukurta veiksminga VMS ir specialus FMC, kitas etapas – gerinamos ir modernizuojamos esamos duomenų valdymo ir žuvininkystės stebėsenos technologijos ir naujovių diegimas (pvz., CCTV ir / ar kitų kontrolei skirtų prietaisų įrengimas laivuose ir MAPŽ kontrolės skaitmeninimas skatinant popierinius žvejybos žurnalus keisti į atitinkamos mobiliosios aplikacijos naudojimą), kurios ypač aktualios kontroliuojant privalomus iškrovimus. Šios naujos priemonės svarbios kovojant su NNN žvejyba, tačiau jų įsigijimas ir diegimas gali būti didelė finansinė našta žvejybos įmonėms ir iššaukti jų pasipriešinimą.</p> <p>Lietuvoje įdiegta visos žuvininkystės produktų pateikimo galutiniam vartotojui grandies kontrolė – „nuo tinklo iki lėkštės“. Tai atlieka viena kontroliuojanti institucija, taip pat vykdomi ir atsekamumo kontrolė. Naudojami tinkamai įrengti patruliniai laivai, kitos tradicinės kontrolės priemonės, bendradarbiaujama su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis. Valstybių narių bendradarbiavimas užtikrinamas per Europos žuvininkystės kontrolės agentūrą (toliau – EFCA). Be to, įgyvendinamos specialiosios kontrolės ir tikrinimo programos (SCIP) / bendrieji diegimo planai (JDP), įskaitant išplėstą naujų SCIP taikymo sritį.</p>
		<p>Identifikuoti šie pagrindiniai poreikiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> P1 skatinti perėjimą prie nedidelį poveikį aplinkai (įskaitant poveikį jūrų paukščiams ir žinduoliams) darančios, klimato poveikiui atsparios žvejybos praktikos. Atsižvelgiant į ST1, SI1, SI8. <p>Įgyvendinant Programą tikslinga remti investicijas į žvejybos įrankių selektyvumą, priemones apsaugančias vandens paukščius ir žinduolius, pagerinančias energijos vartojimo efektyvumą. Priemonės skirtos investicijoms į žvejybos įrankių selektyvumą, priemones apsaugančias vandens paukščius ir žinduolius bus skirtos MAPŽ segmentui. Energijos vartojimo efektyvumą didinančios veiklos aktualiausios (numatoma kad daugiau nei 90 % projektų bus susiję su MAPŽ) MAPŽ segmentui siekiant prisidėti prie poveikio klimato kaitai mažinimo, tačiau aktualios ir subalansuotam Baltijos jūros žvejybos segmentui bei žvejybos tolimuosiuose rajonuose laivynui;</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • P2 gerinti sveikatos, saugos ir darbo sąlygas žvejybos laivuose ir krante, gerinti laimikio kokybę ir stiprinti laimikio vertės grandinę (pirminis perdirbimas, tiesioginė prekyba). Atsižvelgiant į ST2, ST3, SI2, SI4, GA2;GR2; GR3;GR5. Įgyvendinant Programą tikslinga remti investicijas į ekonominiu ir socialiniu požiūriu tvarią žvejybą: prisidėti prie sugavimų kokybės ir pridėtinės vertės didinimo, gerinti saugą laivuose, darbo ir higienos sąlygas. Šios priemonės aktualiausios (numatoma kad daugiau nei 90 % projektų bus susiję su MAPŽ) MAPŽ segmentui siekiant prisiderinti prie mažėjančių žvejybos galimybių ir užtikrinti tinkamas darbo sąlygas, tačiau aktualios ir subalansuotam Baltijos jūros žvejybos segmentui, bei žvejybos tolimuosiuose rajonuose laivynui; • P3 skatinti įgūdžių, žinių, inovacijų ir gebėjimų stiprinimą. Atsižvelgiant į SI3, SI8, GR5. Įgyvendinant Programą, tikslinga remti mokslo atstovų ir žvejų bendradarbiavimo veiklas, skirtas išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje, bei keistis žiniomis. Šios priemonės aktualiausios MAPŽ segmentui, bet gali būti įgyvendinami projektai, susiję su visa Baltijos jūra; • P4 skatinti žvejybos veiklos įvairinimą, gerinti iškrovimo vietų infrastruktūrą (poreikį 	<p>Visumoje Lietuvos vykdoma kontrolė ir vykdymo užtikrinimas yra pakankamo lygio, tačiau svarbūs iššūkiai išlieka: nors jau buvo imtasi kai kurių svarbių priemonių (pvz., daugiametis planas), reikia dar daugiau nuveikti, kad būtų toliau gerinama MAPŽ laivyno stebėseną jūrų vandenyse; turi būti sustiprinta laivų, žvejojantių už ES vandenų (tolimojo plaukiojimo laivyno) kontrolė ir stebėseną; numatoma imtis papildomų priemonių užtikrinti, kad būtų tinkamai ir nuosekliai įgyvendinamos nustatytos iškrautų žuvų svėrimo ir variklio galios tikrinimo nuostatos. Kitas rūpestis yra numatoma griežtinti mėgėjų žvejybos kontrolė. Lietuvoje jau įgyvendintos kai kurios priemonės: žvejams mėgėjams privalomi žvejybos leidimai, griežtai apriboti jų žvejybos įrankiai bei laimikis, vyksta patikrinimai jūroje (deja tokius patikrinimus riboja tinkamų techninių sąlygų trūkumas) ir krante. 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama remti efektyvią kontrolę siekiant tausoti, palaikyti ir tvariai naudoti jūrų žuvų išteklius, pasitelkiant 1.4 konkretaus tikslo priemones.</p> <p>Duomenų rinkimas(pagrindimas (santrauka) P 9, P10, P11). Vykdam 2014–2020 m. duomenų rinkimo programą, buvo įgyvendinti keturi pilotiniai projektai siekiant gerinti ekonominių – socialinių duomenų rinkimą. Rezultatai buvo įtraukti į Darbo planą 2022–2024 metams, bei bus naudojami ir vėlesniuose darbo planuose. Taip pat, buvo sukurta virtuali informacinė aplinka, skirta galutinių naudotojų atvirai prieigai prie žuvininkystės sektoriaus statistinių duomenų, tai ir internetinė svetainė, pristatanti duomenų rinkimo programų veiklą, bei leidžianti vartotojui įvairiais pjūviais formuoti duomenų užklausas. Duomenų valdymui ir žuvininkystės stebėsenos technologijoms tobulėjant, reikės ir daugiau žmogiškųjų kompetencijų. Kad būtų galima pasinaudoti naujomis ir novatoriškomis duomenų valdymo ir žuvininkystės stebėjimo technologijomis, investuojant į techninę ir programinę įrangą, bus remiamas žinių įgijimas visuose etapuose (kūrimo, įgyvendinimo ir priežiūros). Planuojama, kad nuo 2022 metų pradės veikti nauja ICES</p>
--	--	---	--

		<p>atliepančios priemonės, aktualios MAPŽ, įgyvendinamos per 3 prioritetą). Atsižvelgiant į SI5, GA1.</p> <p>SSGG analizės metu identifiukuota silpnybė dėl tinkamos laivų aptarnavimo, žuvų iškrovimo ir pirminio pardavimo infrastruktūros trūkumo, numatoma, kad šis poreikis didele dalimi bus patenkintas iki 2023 m. įgyvendinant 2014–2020 paramos laikotarpio priemones, todėl tikėtina, kad jei jis ir išliks kai kuriose Žuvininkystės regionuose, galės būti tenkinamas įgyvendinant 3 prioritetą (jei aktualu ir kartu su kitais, su mėlynosios ekonomikos galimybių įgalinimu susijusiais, tikslais (pvz., infrastuktūros mėgėjų žvejybai gerinimu);</p> <ul style="list-style-type: none"> • P5 suderinti žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis Baltijos jūroje. Atsižvelgiant į GR1, GR2. <p>Įgyvendinant Programą, tikslinga prisidėti prie Veiksmų plano dėl žvejybos galimybių ir žvejybos pajėgumų disbalanso, numatytų tikslų dėl žvejybos pajėgumų ir galimybių sureguliuavimo pasiekimo;</p> <ul style="list-style-type: none"> • P6 prisidėti prie ilgalaikio žuvų išteklių atkūrimo. Atsižvelgiant į GA3, GR7. <p>Įgyvendinant Programą, tikslinga prisidėti prie žuvų išteklių atkūrimo (laikantis nuostatos, kad tiesioginis išteklių atkūrimas gali būti remiamas, tik tada, kai Sąjungos teisės akte aiškiai numatyta kaip reintrodukcijos priemonė arba kitos</p>	<p>Regioninė duomenų bazių ir vertinimo sistema (toliau – RDBES), kuri nuo 2024 metų turėtų visiškai pakeisti dabar veikiančią RDB sistemą. Į RDBES bus suvedama daugiau detalizuotų duomenų, kurie turės būti patikrinti efektyviais duomenų kokybės kontrolės instrumentais. Taip pat, bus siekiama aplinkosauginių, mėgėjų žvejybos, mažos apimties laivyno duomenų surinkimo lygio gerinimo, ten kur įmanoma diegiant šiuolaikines duomenų rinkimo IT priemones, ir bus plečiama mokslininkų stebėtojų sistema, stengiamasi didinti stebėtojų komerciniuose žvejybos reisuose skaičių. 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama remti duomenų rinkimą, siekiant užtikrinti duomenų surinkimo lygį bei tikslumą, pasitelkiant 1.4 konkrečius tikslus priemonę.</p> <p>Vandens biologinė įvairovė ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas (pagrindimas (santrauka) P1, P3, P6, P7, P8). Siekiant apsaugoti žuvų išteklius, svarbu mažinti, o kur galima išvengti nepageidaujamos žuvų priegaudos. Tačiau žvejybos metu gali būti sugauti ir jūros paukščiai ir jūrų žinduoliai, kaip netikslinė priegauda. Jūros paukščiai gali įsipainioti į žiauninius tinklus arba užsikabinti už ūdų ir paskęsti, ruoniai gali įstrigti / įsipainioti panardintuose tinkluose. Lietuvos Baltijos jūros priekrantėje atlikti žiemojančių jūros paukščių priegaudos verslinės žvejybos įrankiuose tyrimai parodė, kad statomuosiuose tinkluose įsipainioja labai didelis kiekis priekrantėje žiemojančių jūros paukščių – tinkluose gali žūti iki 10–15 % visų jūros priekrantėje žiemojančių jūros paukščių. Su jūrų (įskaitant Kuršių marias) ekosistemomis susijusių žinių įgijimas ir keitimais jomis, pažangių technologijų ir metodų žvejybos sektoriuje išbandymas ir diegimas leistų žvejybos įmonėms mažinti neigiamą žvejybos poveikį ekosistemoms, o kur galima jo išvengti. Neigiamą žvejybos poveikį mažinančių technologijų (pvz. žvejybos įrankiniai ar jų priedai) arba metodų (pvz. žvejybos valdymo priemonės) taikymas gali sąlygoti papildomas investicines ar einamąsias veiklos išlaidas arba negautas pajamas, todėl žvejybos įmonėms, ypač MAPŽ, reikalinga parama. Prie mažesnių poveikių</p>
--	--	---	---

		<p>išsaugojimo priemonės, arba kai tai daroma eksperimentinio išteklių atkūrimo atveju), taip pat žinių, prisidedančių prie efektyvesnio žuvų išteklių atkūrimo, gerinimo;</p> <ul style="list-style-type: none"> • P7 saugomų žinduolių daromos žalos kompensavimas MAPŽ vykdančioms įmonėms. Atsižvelgiant į GR4. Siekiant švelninti „konfliktą“ ir prisidėti prie saugomų žinduolių apsaugos ir žvejybos įmonių ekonominio gyvybingumo gerinimo, įgyvendinant Programą tikslinga atlyginti saugomų žinduolių mažos apimties priekrantės žvejybos įmonėms daromą žalą. Poreikis aktualus tik MAPŽ (jūrų vandenu) segmentui; • P8 jūrų taršos šiukšlėmis mažinimas ir iškrovimo vietų pritaikymas nepageidaujamos priegaudos ir šiukšlių tvarkymui. Atsižvelgiant į SI6, SI7; GR6. Įgyvendinant Programą, tikslinga prisidėti prie jūrą išmestų šiukšlių ir pamestų tinklų pašalinimo iš jūros bei uostų ir iškrovimo vietų (įskaitant MAPŽ) infrastruktūros pritaikymo žvejybos veikloje susidarančių atliekų, nepageidaujamos priegaudos ir iš jūros pašalintų šiukšlių (įskaitant žvejybos įrankius) tvarkymo poreikiams; • P9 Tinkamo ir savalaikio finansavimo duomenų rinkimui užtikrinimas, turimų priemonių (IT sistemų, laboratorijų, skaitiklių registratoriai ir kt.), skirtų duomenų rinkimui, atnaujinimas ir naujų priemonių įsigijimas. 	<p>aplinkai darančios žvejybos skatinimo, įskaitant žinių stiprinimą ir inovacijų taikymą, paramą investicijoms bei kompensavimą už žvejybos valdymo priemonių, skirtų apsaugoti jūrų žinduolius ar paukščius, taikymą, prisidės 1.1 konkretaus tikslo priemonės.</p> <p>Pagal Buveinių direktyvos ataskaitą (2019 m.) 31 % Lietuvoje aptinkamų EB svarbos žuvų rūšių būklė yra vertinama kaip nepalankiai netinkama, o 13 % žuvų rūšių kaip nepalankiai bloga. Tendencija yra blogėjanti, nes 2013 m. vertinimu beveik visų Lietuvoje aptinkamų ES svarbos žuvų rūšių būklė buvo gera. Nepakankami plėšriųjų ir praeivių žuvų ištekliai: atlantinių lašišų ir šlakių ištekliai nesiekia 50 % potencialaus upių produktyvumo, sparčiai nyksta ungučiai (Europos ungučių būklė ir toliau yra kritinė, o Lietuva įsipareigojusi ir įgyvendina EK patvirtintą Ungurių išteklių atkūrimo planą Lietuvoje), skersnukiai, jūriniai sykai. Daugelyje vandens telkinių per mažai plėšriųjų žuvų, daugėja karpinių ir menkaverčių žuvų. 2019 m. Helsinkio komisija patvirtino aštriašnipio eršketo išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planą 2019–2029, kuri Lietuva turi įgyvendinti. Atlantinių lašišų ištekliai kelia nerimą ir yra atidžiai stebimi, o tai reiškia, kad artimoje ateityje gali tekti imtis specialių veiksmų siekiant pagerinti atlantinių lašišų išteklių būklę. Žuvivaisos veikla reikšmingai prisideda prie bioįvairovės, žuvų išteklių išsaugojimo, žuvų išteklių gausinimo ir jų atkūrimo, ekologinės pusiausvyros vandens telkiniuose, vandens telkinių kokybės parametru užtikrinimo.</p> <p>Įgyvendinant Programą 2021–2027 m. laikotarpiu numatoma remti su žuvivaisa susijusias išsaugojimo priemones, skirtas ilgalaikiam žuvų išteklių atkūrimui, pasitelkiant 1.6 konkretaus tikslo priemones. Remtini veiksmai neapima užtvankų upėse šalinimo ir arba žuvitakių ir nerštaviečių įrengimo („NATURA 2000“ programoje šiems veiksams numatomas finansavimas: ERPF/SF ir LIFE).</p>
--	--	---	--

		<p>Atsižvelgiant į ST4, ST5, ST6, SI10, SI11, GA4, GA5, GR8, GR9;</p> <ul style="list-style-type: none"> • P10 Aplinkosauginių, mėgėjų žvejybos, MAPŽ laivyno duomenų surinkimo lygio gerinimas, ten kur įmanoma pasitelkiant šiuolaikines duomenų rinkimo IT priemones. Atsižvelgiant į ST7, SI9, SI10, SI11, GA6, GR9, GR10; • P 11 Mokslininkų stebėtojų sistemos plėtimas, stebėtojų komerciniuose žvejybos reisuose skaičiaus didinimas. Atsižvelgiant į ST5, ST7, ST8, SI11, GA5, GA6, GR10; • P12 Tinkamo ir savalaikio finansavimo kontrolei ir įsipareigojimų vykdymui užtikrinimas. Atsižvelgiant į ST9, ST10, ST11, ST12, ST13, SI12, SI13, SI14, GA7, GA8, RG11, GR12, GR13. <p><i>Poreikių nustatymas remiantis SSGG analize, konsultacijomis su sektoriumi ir visuomene ir atsižvelgiant į EJRŽAF Reglamento 9(6) str.) [10 000]</i></p>	<p>Jūrų šiukšlės (yra vienas iš vienuolikos JSPD kokybinių deskriptorių, pagal kuriuos vertinama ES jūrų būklė) yra didelė Baltijos jūros problema. Jūrų šiukšlės, atsirandančios dėl žmogaus veiklos (ir žvejybos), yra labai reikšmingas taršos šaltinis, darantis neigiamą įtaką ne tik rūšims (gyvūnai žūsta ar susižeidžia įsipainioję ar prariję šiukšles, patiria ilgalaikę fizinę ar cheminę žalą) ir buveinėms, bet ir socioekonominiams faktoriams (pvz., paplūdimių tarša šiukšlėmis mažina jų estetinį rekreacinį patrauklumą). Būtina siekti ne tik jūros šiukšlių pašalinimo iš aplinkos, bet ir intensyvesnės stebėsenos ir duomenų rinkimo tiek ten, kur tos informacijos trūksta, tiek ten, kur ši problema aktuali. Jūrų šiukšlės yra bendras iššūkis visoms Baltijos jūros baseino šalims, todėl regioninis ir tarpregioninis bendradarbiavimas leistų pagerinti ir suderinti stebėseną, tiksliau įvertinti mastą ir nustatyti efektyviausius būdus šalinti bei užkirsti kelią naujų jūrų šiukšlių patekimui į aplinką. 2021–2027 m. laikotarpiu numatoma, be reikalingų duomenų rinkimo ir paties šiukšlių šalinimo jūrų vandenyse, remti veiksmus, nukreiptus ir į jų tvarkymą (įskaitant iškrovimo vietų pritaikymą nepageidaujamos priegaudos ir šiukšlių tvarkymui) ir prevenciją, pasitelkiant 1.6 konkretaus tikslo priemones. Partnerystės sutartyje numatyta, kad Investicijų programos priemonės orientuotos į šiukšlių tvarkymą ir taršos mažinimą vidaus vandenyse.</p> <p>Kitos programos (Investicijų programa, 2021–2027 m. laikotarpio Lietuvos kaimo plėtros programa) taip pat prisidės prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės strategijos tikslų, „NATURA 2000“ PVP veiklų įgyvendinimo ir atitinkamai vandenų biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos. Įgyvendinant Investicijų programą (2 prioritetas) numatoma pasiekti ir išlaikyti gerą Lietuvos vandens telkinių būklę, išsaugoti arba atkurti ir palaikyti biologinę įvairovę, ekosistemų ir jų paslaugų kokybę, remiami veiksmai apima migracijos kelių atkūrimą ir jūrinių „NATURA 2000“ teritorijų apsaugos tikslų, priemonių ir kiekybinių rodiklių nustatymą, rūšių apsaugos planų</p>
--	--	--	---

			<p>ir kitų lygiaverčių dokumentų rengimą, palankios rūšių ir buveinių apsaugos būklės atkūrimo priemonių įgyvendinimą, taip pat bus siekiama vykdyti integruotus projektus, bendrai finansuojamus iš LIFE programos (LIFE prioritetinė sritis: gamta ir biologinė įvairovė).</p> <p>Nustatytas poreikis P4 nebus įgyvendinamas pagal 1 prioritetą, o atsižvelgiant į 1 ir 3 prioritetų konkrečius tikslus ir siekiant nedubliuoti priemonių, jis bus atliepiamas per 3 prioritetą.</p>
Politikos tikslas	Prioritetas	SSGG analizė (pagal kiekvieną prioritetą)	Pagrindimas (santrauka)
<p>Žalesnė ir mažo anglies dioksido kiekio Europa, skatinant perėjimą prie švarios ir teisingos energetikos, žaliąsias ir mėlynąsias investicijas, žiedinę ekonomiką, prisitaikymą prie klimato kaitos ir rizikos</p>	<p>Darnios akvakultūros veiklos skatinimas ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimas ir prekyba jais, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu saugumo Sąjungoje</p>	<p><u>Stiprybės</u></p> <p><i>Akvakultūra</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ST1 Dideli akvakultūros tvenkinių plotai. • ST2 Pakankamai išplėtotas akvakultūros įmonių, gebančių aprūpinti vartotojus šviežiais akvakultūros produktais ištisus metus, tinklas. • ST3 Ilgametės įvairių žuvų rūšių ir veislių (tame tarpe ir nacionalinės Šilavoto karpių veislės) veisimo ir auginimo tvenkiniuose tradicijos bei patirtis, išplėtotas žuvivaisai skirtą produkciją gebančių tiekti akvakultūros įmonių tinklas. • ST4 Palyginti geri tvenkinių įmonių specialistų gebėjimai įsisavinti rinkoje naujų, perspektyvių žuvų rūšių veisimo ir auginimo technologijas, sukurta akvakultūros specialistų rengimo sistema. • ST5 Plėtojamas ekologinis žuvininkystės produktų auginimo būdas. 	<p>Prioriteto SSGG ir poreikiai nustatyti atsižvelgiant į 2020 m. atliktą išorės ekspertų vertinimą „Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros po 2020 m. gairių parengimo paslaugos“.</p> <p>Akvakultūra (pagrindimas (santrauka) P1, P2). ŽUIKVC duomenimis 2020 m. veikė 51 (duomenis teikė 61 akvakultūros ūkis (4 daugiau nei 2019 m.), tačiau 10 iš jų 2020 m. realizavo mažiau nei 1 t produkcijos)) akvakultūros ūkiai, per 2020 m. pagaminę ir realizavę bent po 1 t žuvies. Iš jų 23 plėtojo tvenkinių akvakultūrą (Lietuvos gamtinės sąlygos nėra itin palankios šiam verslui dėl trumpo žuvų auginimo sezono, todėl prekinės žuvys paprastai realizuojamos tik trečiaisiais jų auginimo metais, o prekyba sezoninė (didžioji dalis produkcijos realizuojama gruodžio ir balandžio mėnesiais), 26 vykdė akvakultūrą UAS, o 2 ūkio subjektai plėtojo ir tvenkinių ir UAS akvakultūrą. 2020 m. akvakultūros sektoriuje dirbo 433 asmenys – 6 % daugiau nei 2018 m., bet vis dar 15 % mažiau nei 2016 m. (2017 ir 2018 m., lyginant su 2016 m., ženkliai mažėjo darbuotojų skaičius, tame tarpe vyrų sumažėjo 22 %, o moterų 13 %) Pastaraisiais metais didėja moterų dalis bendrame akvakultūros įmonių darbuotojų skaičiuje (nuo 21 % 2017 m. iki 26 % 2020 m.) 2020 m. įžuvintų tvenkinių plotas siekė 10169 ha (projektinis tvenkinių plotas</p>

<p>prevenciją bei valdymą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ST6 Didelis susidomėjimas UAS (ypatingai tarp MVI) plėtros galimybės, didelis jų plėtros potencialas. • ST7 Poveikio aplinkai mažinimas plėtojant UAS. • ST8 Didelis ekosisteminių paslaugų potencialas. • ST9 Patirtis įgyvendinant biologinės įvairovės apsaugos priemones. • ST10 Naujų technologijų, įskaitant skaitmeninimą, siekiant ūkių išteklių naudojimo ir ūkių valdymo efektyvumo, taikymas. • ST11 Konsultacijų ir mokymų, didinančių akvakultūros specialistų žinių lygį, platesnis prieinamumas. <p><i>Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ST12 Veikia pripažintos akvakultūros sektoriaus interesams atstovaujanti organizacijos, aktyviai plėtojamas tarptautinis ir vietos bendradarbiavimas. • ST13 Modernus žuvų perdirbimo sektorius, galintis perdirbti vietinius akvakultūros produktus. • ST14 Išplėtotas, ES kokybės reikalavimus atitinkantis modernių žuvų perdirbimo įmonių tinklas, leidžiantis plėsti gamybą. • ST15 Kai kuriose žuvų perdirbimo įmonėse modernios perdirbimo technologijos ir aukšta produktų kokybė. 	<p>siekia 10362 ha). 2020 m. įveistų UAS tūris siekė 6123 m³, (projektinis siekia 6634 m³). UAS užaugintos ir realizuotos produkcijos kiekis didėjo nuo 2018 m. ir 2019 m. siekė 565 t, o 2020 m. 709 t, tvenkiniuose užaugintos ir realizuotos produkcijos kiekis didėjo nuo 2019 m. ir siekė 3464,5 t, o 2020 m. 3659,1 t Baseinuose ir kanaluose 2020 m. užauginta ir realizuota dar beveik 110 t produkcijos (2019 m. siekė 185 t). Vertinant akvakultūros sektorių pagal auginamas žuvis, tvenkiniuose daugiausiai auginami karpiai, UAS – afrikiniai šamai. 2020 m. karpų dalis visoje tvenkiniuose užauginamos produkcijos struktūroje sudarė 90,5 %, UAS auginamų ir realizuojamų afrikinių šamų dalis visoje UAS užaugintos ir realizuotos produkcijos struktūroje 2020 m. sudarė 67 % (2019 m. 55 %) Atsižvelgiant į su 2014–2020 m. laikotarpio parama įgyvendinamų projektų projektinius gamybos pajėgumus, numatoma, kad ši proporcija iki 2023 m. pabaigos gali keistis, bus auginama daugiau lašišinių žuvų (alpinė šalvis, upėtakiai), o UAS pagaminta ir realizuota produkcija pasieks bent 2000 t per metus.</p> <p>2020 m. didžiausia dalis akvakultūros įmonių produkcijos buvo realizuota šalies vidaus rinkoje – 89 % šviežios (56 %) ir perdirbtos (33 %) akvakultūros produkcijos. Lietuvoje realizuotos perdirbtos akvakultūros produkcijos dalis visoje užaugintoje ir realizuotoje produkcijoje nuo 2017 m. išaugo daugiau nei dvigubai, nuo 14 % iki 33 % Numatoma, kad dėl pasikeitusių prekybos sąlygų (parduotuvės atsisako prekybos gyva žuvimi) realizuotos perdirbtos akvakultūros produkcijos dalis ir toliau didės. Didžiausia dalis produkcijos 2019–2020 m. eksportuota į Latviją (8–7 %), dar po apie 2 % į Lenkiją ir į kitas šalis.</p> <p>Parama tvariai ir konkurencingai akvakultūrai teikiama atsižvelgiant į Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2021–2030 m. planą.</p>
-------------------------------	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • ST16 Finansinis didžiųjų žuvų perdirbimo įmonių potencialas investuoti į gamybos plėtrą. • ST17 Galima gaminamos produkcijos asortimento plėtra ir nepageidaujamos priegaudos perdirbimas. 	<p>Tikimasi, kad dar įgyvendinant Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2014–2020 m. planą, iki 2023 m. pabaigos Lietuvoje per metus užauginta ir realizuota akvakultūros produkcija sudarys beveik 6 000 t (2020 m. buvo 4 478. t), o per 2021–2027 m. paramos laikotarpį ji padidės bent iki 8 400 t per metus 2030 m. (iš jų bent apie 2000 t naujų gamybos pajėgumų UAS). Atkreiptinas dėmesys, kad iššūkis yra ne tik naujus pajėgumus sukurti, bet ir esamus tinkamai išlaikyti ar efektyviau panaudoti.</p> <p>Žuvininkystės produktų vartojimas (pagrindimas (santrauka) P1, P2, P8, P9). Didžioji dalis tiek Lietuvoje, tiek ES suvartojamų akvakultūros produktų yra importuojami, tačiau net ir santykinai mažas (tiek ES atžvilgiu, bet labiausiai trečiųjų šalių atžvilgiu) Lietuvoje gaminamų akvakultūros produktų kiekis susiduria su didele importuojamų produktų konkurencija, o žuvininkystės produktų suvartojimas vienam gyventojui gerokai atsilieka nuo ES vidurkio. Vartotojų apklausos (tiek ES tiek Lietuvoje) rodo, kad yra trys pagrindiniai aspektai, lemiantys paklausą ir vartojimą: kokybė, įvairovė ir kaina.</p> <p>Naujos technologijos (pagrindimas (santrauka) P4) padeda mažinti savikainą, užtikrinti kokybę, įvairinti auginamų akvakultūros produktų įvairovę, todėl būtinas mokslo ir akvakultūros ūkių bendradarbiavimo skatinimas, įskaitant tarptautinį bendradarbiavimą, siekiant inovacijų išbandymo ir pritaikymo. Skaitmeninimas visos vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje) yra svarbi priemonė siekiant pereiti prie neutralaus poveikio klimatui, žiedinės ir atsparios ekonomikos.</p> <p>Pridėtinės vertės (pagrindimas (santrauka) P2, P8) kūrimo grandinės taip pat prisideda prie pasiūlos įvairinimo ir vietinių produktų vartojimo didinimo, todėl tikslinga, kad visos akvakultūros įmonės atliekamos ir Programos remiamos investicijos, skirtos gamybai ir / arba pagamintos produkcijos pridėtinei vertei ir realizacijai gerinti, būtų lengvai įgyvendinamos vienu projektu, t. y. pagal konkretaus tikslo 2.1 priemonę.</p>
		<p><u>Silpnybės</u></p> <p><i>Akvakultūra:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • SI1 Maža akvakultūros įmonių gaminamos produkcijos diversifikacija, nepakankamai plėtojama inovatyvių didesnės pridėtinės vertės produktų gamyba, maisto sistemos (atsekamumas, tautinis paveldas ir kt.) • SI2 Santykinai maža vertingųjų žuvų (eršketų, starkingų, upėtakių ir kt.) ir jų mailiaus vietinės produkcijos pasiūla. • SI3 Akvakultūros įmonėse per mažai išplėtotą pridėtinės vertės kūrimo grandinę, trūksta produktų perdirbimo ir sandėliavimo ir kitos trumpoms tiekimo grandinėms organizuoti reikalingos infrastruktūros. • SI4 Nepakankamas akvakultūros įmonių finansinis pajėgumas atnaujinti, modernizuoti ūkius, įsisavinti naujausias technologijas. • SI5 Nepakankamas aplinkosauginių priemonių įgyvendinimas, neužtikrinama taršos kontrolė ir tinkama vandens išteklių apsauga. • SI6 Nepakankamos akvakultūros įmonių investicijos į energetinio efektyvumo priemones, 	

		<p>didelė akvakultūros įmonių priklausomybė nuo energetinių išteklių.</p> <ul style="list-style-type: none"> • SI7 Specialistų, turinčių specializuotą aukštąjį (aukštesnįjį) bei profesinį išsilavinimą akvakultūros plėtojimo srityje, trūkumas. • SI8 Nepakankamai išplėtoti mokslinių tyrimų ir naujų technologijų taikymo veikla. • SI9 Sektoriaus pažeidžiamumas klimato kaitos pokyčiams. • SI10 Tvenkinių akvakultūros veiklos ir pajamų sezoniškumas. <p><i>Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • SI11 Silpna kai kurių įmonių vadyba, prasti rinkodaros įgūdžiai veikti ES rinkoje. • SI12 Mažėjantis žvejybos ir akvakultūros produktų eksportas į užsienio rinkas. • SI13 Daugumos labai mažų, mažų ir vidutinių žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo įmonių ribotos finansinės galimybės investuoti į gamybos ir pardavimų plėtrą; mažas jų pelningumas. • SI14 Nepakankamai išplėtotas Baltijos jūros smulkiųjų pelaginių žuvų perdirbimas. • SI15 Nepakankamai kooperuoti ir asocijuoti smulkūs gamintojai ne visada pajėgūs tinkamai atstovauti savo interesams ir konkuruoti tarptautinėje rinkoje. 	<p>Tačiau gamybos augimas turi būti aplinkosaugos požiūriu darnus, o ir vartotojų sąmoningumas ir lūkesčiai dėl kokybės ir tvarumo didėja. Todėl siekiama didinti akvakultūros aplinkosauginį ir energijos vartojimo efektyvumą (pagrindimas (santrauka) P3, P4, P5, P6, P7); didelis dėmesys skiriamas prisidėjimo prie ES biologinės įvairovės strategijos ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimui. Tai pirmiausiai susiję su aplinką tausojančios akvakultūros praktikos (pvz., žemesnių trofinių rūšių auginimas, integruota daugiatrofė akvakultūra, energijos vartojimo efektyvumo didinimas, atsinaujinančios energijos naudojimas tiek tvenkinių akvakultūros ūkiuose, tiek UAS įmonėse, recirkuliacija ir maistinių medžiagų surinkimo sistemos, atliekų tvarkymas taikant žiedinės ekonomikos metodą, geroji patirtis dėl gyvūnų gerovės ir biologinio saugumo sistemų, mažinančių veterinarinių vaistų naudojimą, ekologinė gamyba, aplinkosaugos paslaugas teikianti akvakultūra) skatinimu. Prioritetas turėtų būti teikiamas žemesnio trofinio lygio rūšių (vėžiagyvių ir kitų bestuburių, dumblių) gamybai, integruotos daugiatrofinės akvakultūros vystymui (tačiau čia vis dar diegiamos ir išbandomos technologijos, siekiant, kad ši gamyba Lietuvoje būtų ekonomiškai gyvybinga, todėl svarbus akvakultūros įmonių ir mokslo bendradarbiavimas, taip pat tarptautinis, pasidalijant žiniomis ir gerosios praktikos pritaikymu).</p> <p>2021–2027 m. laikotarpiu siekiant skatinti tvarios ir konkurencingos akvakultūros plėtrą, atsižvelgiant į Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2021–2030 m. planą, tikslinga remti gamybinės investicijas į akvakultūrą tiek naujų gamybos pajėgumų diegimui, tiek esamų pajėgumų modernizavimui ir pažangesnių technologijų įsigijimui, ypač siekiant gaminamų produktų kokybės, pridėtinės vertės didinimo ir pasiūlos įvairinimo (pirmiausiai gerinant produkcijos paruošimą rinkai ir trumpinant tiekimo galutiniam vartotojui grandines), taip pat pagerinant darbo</p>
--	--	---	---

		<p><u>Galimybės</u></p> <p><i>Akvakultūra</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • GA1 Šviežiai žuviai ir jos produktams imli vidaus rinka. • GA2 Ekologiškų, aukštos ir išskirtinės kokybės maisto produktų, tame tarpe ir akvakultūros, paklausos augimas, kintant vartotojų mitybos įpročiams. • GA3 Palyginti dideli šalies vandens ištekliai. • GA4 Palankios gamtinės (tame tarpe švarus požeminis vanduo) ir inžinerinės infrastruktūros sąlygos plėtoti UAS. • GA5 Tiekimo grandinių trumpinimas. • GA6 Didėjantis dėmesys akvakultūros sektoriaus plėtrai tiek ES, tiek Lietuvos žuvininkystės politikoje, atsižvelgiant į Europos žaliąjį kursą ir „Nuo ūkio iki stalo“ politinių kryptių nuostatas. • GA7 Mokslo ir technologinė pažanga, leidžianti tobulinti esamų ir plėtoti naujų bioproduktų gamybą akvakultūroje. • GA8 Tarptautinės inovacijų akvakultūroje patirties perėmimas. • GA9 Bendradarbiavimo tinklų kūrimas tarp gamintojų, konsultantų, mokslininkų ir vartotojų. • GA10 Ekosisteminių paslaugų, tokių kaip patrauklus kraštovaizdis, gausi biologinė įvairovė, geros būklės buveinės, paklausos augimas ir vartotojų pasirengimas mokėti už šias paslaugas. 	<p>sąlygas ar gyvūnų gerovę (pritaikyti gyvūnų gerovės ir biologinio saugumo priemones, didinančias atsparumą ir mažinančias veterinarinių vaistų naudojimą), prioritetą skiriant aplinką tausojančiai akvakultūros praktikai, pasitelkiant 2.1 konkretaus tikslo priemones.</p> <p>Akvakultūros atsparumo klimato pokyčių ir kitų išorės veiksnių neigiamam poveikiui didinimas ir neigiamo poveikio (kai aktualu) paviršiniams vandens telkiniams mažinimas yra vieni svarbiausių iššūkių (pagrindimas (santrauka) P4, P7). Siekiant didinti akvakultūros atsparumą klimato pokyčiams, galėtų būti ieškoma galimybių įvairinti gamybą į rūšis, atsparesnes klimato kaitos poveikiui, ar kitaip padidinti atsparumą ekstremalioms oro sąlygoms ir įvairioms sąlygoms, kurios daro įtaką akvakultūrai.</p> <p>Inovacijų išbandymui ir / arba pritaikymui, perėjimui prie skaitmeninimo visose vertės grandinės etapuose, akvakultūros atsparumui klimato pokyčiams bei neigiamą poveikio mažinimui paskatinti, 2021–2027 m. laikotarpiu numatoma teikti paramą mokslo ir akvakultūros sektoriaus bendradarbiavimui ir keitimuisi žiniomis, pasitelkiant 2.1 konkretaus tikslo priemonę. Aktualūs tyrimai ir inovacijų bandymai akvakultūros srityje galės būti atliekami ir pasitelkiant Europos Horizonto programą (veiksmų grupė „Maistas, bioekonomika, gamtos ištekliai, žemės ūkis ir aplinka“), o jų rezultatai Programos priemonių pagalba įdiegti akvakultūros ūkiuose.</p> <p>Tvenkinių akvakultūros ūkiai ir jų infrastruktūra Lietuvoje buvo kuriami siekiant ekonominės naudos, skatinama intensyvi gamyba. Šiuo metu akcentuojama ir tvenkinių akvakultūros teikiamų ekosisteminių paslaugų svarba (pagrindimas (santrauka) P2, P8), įskaitant aplinkos, biologinės įvairovės apsaugą ir gerinimą, taip pat kraštovaizdžio ir tradicinių akvakultūros zonų ypatybių valdymą. Tvenkiniuose auginamų žuvų seklios vandens sistemos patrauklios ir gyvūnams, pvz., paukščiams, kurie apsistoja juose ne tik dėl gerų mitybos sąlygų, bet ir tinkamų veisimuisi buveinių. Gausiai tvenkinių teritorijose</p>
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> GA11 Vietos turizmo ir rekreacijos paslaugų paklausos augimas, rekreacijai patraukli akvakultūros tvenkinių aplinka. GA12 Energijos efektyvumą didinančių priemonių įgyvendinimas, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra. GA13 Naujų žuvų rūšių veisimo galimybės vykstant klimato pokyčiams. <p><i>Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GA14 ES ir trečiųjų šalių rinkų teikiamos galimybės plėsti eksportą. GA15 Žuvų ir jų produktų vartojimo didėjimas nacionaliniu ir tarptautiniu mastu. 	<p>besibūriuojantys paukščiai daro nuostolius akvakultūros ūkiams, kadangi naikina (suvalgo, sudrasko ir pan.) auginamą žuvis produkciją, lesa pašarus. Tvenkinių akvakultūros ūkiai yra ir daugelio retų paukščių veisimosi, maitinimosi ir apsisistojimo migracijos metu vieta, taip pat retų varliagyvių buveinės, todėl svarbu užtikrinti tvenkinių akvakultūros ūkių veiklos – atliekančios aplinkos apsaugos funkcijas – tęstinumą (NATURA2000 ir ne tik teritorijose) ir skatinti akvakultūros veiklą, darančią teigiamą poveikį ekosistemoms.</p> <p>Numatoma prisidėti prie „Nuo ūkio iki stalo“ strategijoje nustatytų tikslų, siekiant padidinti ekologinės akvakultūros produkciją, tačiau ir kokybės sertifikavimo schemas gali suteikti pridėtinės vertės ir padėti vartotojams rinktis geriau informuotai; kartu jos yra ir tinkamos kokybės ir tvarumo kontrolės priemonės. Ankstesnių metų statistika rodo, kad ekologiškai užaugintos produkcijos vidutinės metinės pirminio pardavimo kainos net nusileidžia įprastos gamybos produkcijos kainoms, kas rodo poreikį gerinti ekologiškos produkcijos tiekimo grandinės veikimą ir skatinti jos vartojimą.</p> <p>2021–2027 m. laikotarpiu šie tikslai bus įgyvendinami pasitelkiant 2.1 konkretaus tikslo atitinkamas priemones. Taip pat prie ekologiškos produkcijos tiekimo gerinimo ir jos vartojimo skatinimo prisidės 2.2 konkretaus tikslo priemonės, atliepančios poreikį P8.</p> <p>Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės (pagrindimas (santrauka) P8, P9, P10). Aukšti aplinkos apsaugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės bei visuomenės sveikatos ir saugos gamybos standartai turėtų suteikti konkurencinį pranašumą Lietuvos akvakultūrai, tačiau tam reikia, kad vartotojai geriau žinotų apie šiuos akvakultūros pranašumus, įtraukiant gamintojus ir mažmenininkus. Vietos ir kokybės ženklų, kuriems taikoma tinkama kontrolė, reklama taip pat galėtų padėti prioretizuoti Lietuvoje užaugintą produkciją. Ne mažiau svarbūs žvejybos ir akvakultūros produktų atsekamumo</p>
		<p>Grėsmės</p> <p><i>Akvakultūra:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GR1 Nestabili padėtis vidaus ir eksporto rinkose, konkurencijos didėjimas. GR2 Brangstantys energetiniai ištekliai ir, atitinkamai, augančios akvakultūros įmonių veiklos sąnaudos. GR3 Teisinės bazės pokyčiai (aplinkosaugos, teritorijų planavimo, gamybos būdų reikalavimai), ribojantys akvakultūros veiklą. GR4 Griežtėjanti finansų įstaigų skolinimo politika, finansavimo trūkumas naujoms investicijoms akvakultūros sektoriuje. 	

		<ul style="list-style-type: none"> GR5 Stiprėjanti klimato kaita, nepalankių klimatinių veiksnių poveikio žala akvakultūros veiklai. GR6 Darbo jėgos, ypač kvalifikuotos, stoka dėl stiprėjančių neigiamų demografinių tendencijų šalyje. GR7 Mažėjantis akvakultūros technologijų specialybės ir verslo patrauklumas tarp jaunimo. GR8 Žuvilesių paukščių daroma žala žuvų ištekliams akvakultūros ūkiuose. GR9 Naujų žuvų susirgimų infekcinėmis ir invazinėmis ligomis (taip pat ir paukščių platinamomis) atsiradimas ir paplitimas. <p><i>Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GR10 Didėjanti žvejybos ir akvakultūros perdirbimo įmonių veiklos priklausomybė nuo brangstančių energetinių išteklių. GR11 Nepakankama mažųjų žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo įmonių konkurencija vietinėje rinkoje. GR12 Nepakankamas perdirbti tinkamų žuvų rūšių pasirinkimas žaliavų rinkoje lemia mažą gaminamų žvejybos ir akvakultūros produktų įvairovę. GR13 Konkurencijos tarptautinėse rinkose didėjimas ir perdirbtų produktų importas. <p>Identifikuoti šie pagrindiniai poreikiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> P1 perspektyvių vertingųjų žuvų rūšių auginimo gamybinių pajėgumų didinimas prioritetą teikiant 	<p>reikalavimų laikymasis, kuri palengvinti ir efektyvinti padėtų skaitmeninimas visoje vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje); Šiuo atžvilgiu svarbus vaidmuo tenka GO. GO yra pagrindinės suinteresuotosios šalys gerinant tiekimo grandinės veikimą, o tai skatina perspektyvią ir tvarią jų narių veiklą. Atsižvelgiant į GO reikšmę, tikslinga palaikyti esamas ir skatinti kurtis naujas GO. Pagrindinė GO priemonė yra gamybos ir rinkodaros planai, todėl numatoma kompensuoti dalį išlaidų, patirtų įgyvendinant šią būtiną priemonę. Tarpšakinių organizacijų ir trumpųjų grandinių, kuriose dalyvautų žvejai ir akvakultūros gamintojai, pagal poreikį perdirbėjai ir platintojai, sukūrimas taip pat yra naudinga priemonė, kurią numatoma skatinti. Taip pat tikslinga skatinti žuvininkystės įmonių asociacijas pristatyti narių produkciją ir pasiekimus tarptautinėse ir vietos parodose, mugėse ir kituose viešinimo renginiuose.</p> <p>Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo sektorius labai svarbus aprūpinant vartotojus žuvies produktais, nes yra didžiausias jų tiekėjas mažmeninėje rinkoje; taip pat yra didžiausias žuvininkystės sektorius Lietuvoje, sukuriantis daugiausiai darbo vietų, didžiausią Bendrąją vidaus produktą ir eksporto apimtį (kiekiu ir verte). Jis išliks svarbus ir remtinas siekiant pagerinti aprūpinimą maistu (ar maisto saugumą), kurti naujoviškus produktus, pritaikytus tvaresniam gyvenimo būdui, siekiant efektyviau panaudoti žuvininkystės išteklius, ypač nepageidaujamą priegaudą. Siekiama, kad ir perdirbimo įmonės, pereinamos prie energijos iš atsinaujinančių gamtos išteklių naudojimo arba investuodamos į energiją taupančius įrenginius, sumažintų anglies dvideginio išmetimą, taip pat didintų atsparumą klimato kaitai pereinamos prie žiedinės ekonomikos metodų (įskaitant atliekų tvarkymą) taikymo gamyboje. Žvejybos įmonių sužvejotos produkcijos pirminis apdirbimas ir perdirbimas remiamas pagal 1.1 konkretų tikslą, o akvakultūros įmonių savo produkcijos pirminis apdirbimas ir perdirbimas remiamas pagal 2.1 konkretų tikslą, todėl tikslinga remti MVĮ įmones, kurių pagrindinė žuvininkystės veikla (vykdoma arba</p>
--	--	---	--

		<p>žemesnio trofinio lygio rūšių (vėžiagyvių ir kitų bestuburių, dumblių) gamybai, užtikrinant akvakultūros įmonių konkurencingumo didinimą, įskaitant saugos ir darbo sąlygų gerinimą, gerinant susiūlą ir taip didinant akvakultūros produktų vartojimą. Atsižvelgiant į ST4, ST6, ST11, SI1, SI2, SI7, GA1, GA2, GA3, GA6, GA7, GA13, GR4, GR6, GR7, GR12;</p> <ul style="list-style-type: none"> • P2 gamybinės investicijos į gamybos pajėgumų modernizavimą (išlaikymą), akvakultūros produktų pridėtinę vertę (įskaitant perdirbimą ir pirminį perdirbimą) ir rinkodarą, gerinant pasiūlą ir taip didinant akvakultūros produktų vartojimą. Atsižvelgiant į ST2, ST3, ST11, SI1, SI3, SI4, SI10, GA1, GA5, GA7, GR4; • P3 efektyviai išteklius naudojančios ir atsparumą didinančios akvakultūros skatinimas (pvz., Lietuvoje sparčiai populiarėjanti gamyba gamtos išteklius taupančioje UAS, energijos iš atsinaujinančių gamtos išteklių naudojimas akvakultūros gamyboje, daugiatrofinės akvakultūros sistemos, žiedinės ekonomikos principų pritaikymas (ir maistinių medžiagų surinkimo sistemos, žiedinės ekonomikos principus atitinkantis atliekų tvarkymas) gamyboje). Atsižvelgiant į ST6, ST7, ST11, SI6, GA4, GA6, GA12, GR2, GR3; • P4 akvakultūros įmonių ir mokslo bendradarbiavimas, inovacijų ir skaitmeninimo 	<p>numatoma vykdyti) yra žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas. Parama ne MVĮ gali būti teikiama tik pasitelkiant finansines priemones, o SSSG analizė identifikuoja, kad būtent MVĮ susiduria ribotomis finansinėmis galimybėmis investuoti, todėl, atsižvelgiant į ribotus Programos finansinius išteklius, tikslinga paramą teikti tik MVĮ. 2021–2027 m. laikotarpiu tikslinga remti MVĮ investicijas į žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimą, Gamintojų organizacijų veiklas ir rinkų priemones (įskaitant skirtas geresniam atsekamumui ir kokybei užtikrinti), pasitelkiant 2.2 konkretaus tikslo priemones.</p>
--	--	--	--

		<p>diegimas akvakultūros įmonėse. Atsižvelgiant į ST10, ST11, SI4; SI8, GA7, GA8, GA9;</p> <ul style="list-style-type: none"> • P5 skatinti akvakultūros veiklą, darančią teigiamą poveikį ekosistemoms, paukščiams, mažinančia neigiamą poveikį natūraliems vandens telkiniams, ir tvarius gamybos metodus (pvz., ekologinė akvakultūra, kokybės schemos). Atsižvelgiant į ST1, ST5, ST8, ST9, SI5, GA2, GA10, GR8; • P6 gyvūnų sveikata bei jų gerovė: žuvų ligų kontrolė ir profilaktika, vandens gyvūnų ligų moksliniai tyrimai bei kitos veterinarinės priemonės. Atsižvelgiant į ST11, GR9; • P7 atsparumo klimato pokyčio ir kitų išorės veiksnių (pvz. COVID-19 pandemiją) neigiamam poveikiui didinimas ir neigiamo poveikio (kai aktualu) paviršiniams vandens telkiniams mažinimas. Atsižvelgiant į SI5, SI9, GR3, GR5; • P8 žvejybos ir akvakultūros produktų rinkos (ypač ekologinės akvakultūros produkcijos) organizavimo gerinimas, prisidedant prie tvariai pagamintų žuvininkystės produktų vartojimo didinimo ir pasitelkiant skaitmeninimą žvejybos ir akvakultūros produktų atsekamumui visoje vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje) gerinti. Atsižvelgiant į ST13, ST15, ST17, SI1, SI14, GA1, GA2, GA14, GR1, GA15, GR13; • P9 žuvų perdirbimo įmonių modernizavimas, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą ir 	
--	--	--	--

		<p>taikyti žiedinės ekonomikos metodus (įskaitant atliekų tvarkymą) gamyboje, ir gamybos plėtra. Atsižvelgiant į ST13, ST14, ST17, SI13, SI14, GA12, GA14, GR10, GA15;</p> <ul style="list-style-type: none"> • P10 kooperacijos plėtra ir asocijuotų struktūrų stiprinimas. Atsižvelgiant į ST12, SI11, SI15, GA5, GR11. <p><i>Poreikių nustatymas remiantis SSGG analize, konsultacijomis su sektoriumi ir visuomene bei atsižvelgiant į EJŖŽAF Reglamento 9(6) str.) [10 000]</i></p>	
Politikos tikslas	Prioritetas	SSGG analizė (pagal kiekvieną prioritetą)	Pagrindimas (santrauka)
Piliečiams artimesnė Europa, skatinant tvarią ir integruotą miestų, kaimų ir pakrančių vietovių plėtrą ir vietos iniciatyvas	Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai pakrantės rajonuose ir salų bei sausumos vietovėse sudarymas ir žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymosi skatinimas	<p><u>Stiprybės</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ST1 Aktyviai plėtojamos vietos iniciatyvos ir partnerystė, auga bendruomenių vaidmuo. • ST2 Regionuose, besiribojančiuose su Baltijos jūra ir Kuršių mariomis, taip pat, kur santykinai dideli natūralaus vandens ištekliai ir didelis jo rekreacinis potencialas, išplėtota turizmo veikla. • ST3 Didelis potencialas plėtoti tvarią žuvininkystę. • ST4 Didelė patirtis plėtoti akvakultūrą. • ST5 Vystomi tiesioginiai pardavimai, kitos inovatyvios veiklos. 	<p>Prioriteto SSGG ir poreikiai nustatyti atsižvelgiant į 2020 m. atliktą išorės ekspertų vertinimą „Paramos Lietuvos žvejybos ir akvakultūros regionų vietos plėtros strategijoms 2020–2027 m. įgyvendinti skyrimo ir paramos dydžio skaičiavimo metodika“.</p> <p>Veiksmai teritoriniu lygmeniu vaidina svarbų vaidmenį sprendžiant vietos problemas, taip pat gali prisidėti prie tvaresnio požiūrio į žuvininkystės valdymą. Siekiant užtikrinti pakrančių bendruomenių socialinį atsparumą, skatinti darbo vietų kūrimą ir atverti ES mėlynosios ekonomikos galimybes, reikalinga parama ir investicijos. Sklandus VPS valdymas priklauso nuo įgyvendinime dalyvaujančiųjų administracinių gebėjimų, taip pat nuo vietos pareiškėjų aktyvinimo, VPS stebėsenai ir vertinimui bei jos aktyviam taikymui; taip pat būtina parama (pagrindimas (santrauka) P6).</p> <p>VPS rengia ir įgyvendina ŽRVVG, kurios turi būti ribotos civilinės atsakomybės viešieji juridiniai asmenys, įsteigti pagal</p>
		<p><u>Silpnybės</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • SI1 Spartus gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjimas, senstanti žvejų bendruomenė. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • SI2 Didelė į darbo rinką sunkiai besintegruojančių gyventojų dalis. • SI3 Paslaugų regionuose, nutolusiose nuo didžiųjų miestų, trūkumas. • SI4 Vandens turizmo, mėgėjiškos žūklės paslaugos dažniausiai teikiamos kaip verslinę žuvininkystę papildanti veikla. Šių paslaugų potencialas nėra iki galo išnaudojamas. • SI5 Mažas bendradarbiavimo mastas tiek vietos, tiek tarp teritoriniu, tiek tarptautiniu lygiu. • SI6 Dėl aukštų ir sudėtingų reikalavimų, nepakankamų žinių potencialūs vietos projektų rengėjai ir įgyvendintojai praranda motyvaciją. • SI7 Administraciniai reikalavimai ir jų sudėtingumas vienodi tiek mažiems, tiek dideliems projektams. 	<p>LR asociacijų įstatymą (teisinė forma – asociacija) ir atitikti šiuos kriterijus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. veikla vykdoma trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – partnerystės principu; 2. sudaryti kolegialų valdymo organą – ŽRVVG valdybą (ŽRVVG valdybos atstovų skaičius nustatomas įgyvendinimo taisyklėse), renkama visuotiniame narių susirinkime pagal skaidrią ir demokratinę procedūrą, nepažeidžiant partnerystės principo: <ul style="list-style-type: none"> - jos nariai turi būti įvairaus amžiaus, abiejų lyčių (santykis nustatomas įgyvendinimo taisyklėse); - jos nariai turi atstovauti skirtingiems sektoriams: pilietinei visuomenei (ŽRVVG teritorijoje įsteigtoms ir veikiančioms žvejybos ir (arba) akvakultūros bendruomeninėms organizacijoms, kitoms NVO, pvz., jaunimo organizacijoms) – ne mažiau kaip 35 proc. ir ne daugiau kaip 49 proc. narių; žvejybos ir (arba) akvakultūros verslui (pvz. ŽRVVG teritorijoje įsteigtoms ir veikiančioms žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonėms, įskaitant juridinio asmens statuso neturinčius fizinius asmenis) – iki 35 proc. narių; vietos valdžiai – iki 30 proc. narių. - jeigu ŽRVVG teritorija apima kelių besiribojančių savivaldybių teritoriją ar kelių savivaldybių teritorijų dalį, kurios turi būti ne mažesnės negu seniūnija, į ŽRVVG valdymo organą iš kiekvienos savivaldybės turi būti deleguota bent po vieną asmenį iš visų trijų sektorių (pilietinės visuomenės, žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo ir vietos valdžios).
		<p><u>Galimybės</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • GA1 Turizmo ir rekreacijos paslaugų paklausos augimas. • GA2 Ekologiškų, autentiškų, aukštos kokybės žuvis produktų paklausos augimas. • GA3 Naujų mėlynosios bioekonomikos produktų paklausos augimas. • GA4 Mokslo ir technologinė pažanga, leidžianti plėtoti naujų bioproduktų gamybą, panaudojant vietos išteklius. • GA5 Naujų technologijų, įskaitant skaitmeninimą, tiek valdant partnerystes, tiek įgyvendinant vietos projektus, taikymas. 	

		<ul style="list-style-type: none"> GA6 Konsultacijų ir mokymų platesnis prieinamumas. GA7 Žuvies produkcijos gamintojų ir vartotojų tinklų kūrimasis. GA8 Technologijų, leisiančių švelninti klimato kaitą, tobulėjimas. 	<p>ŽRVVG per nustatytą terminą pateikia paraiškas pripažinti jas tinkamomis rengti VPS. Vadovaujantis patvirtintais tinkamumo ir pirmumo atrankos kriterijais Tarpinė institucija (TI) įvertina ir priima sprendimą dėl paramos skyrimo / neskyrimo ŽRVVG VPS rengti. Parengtų VPS atranka gali būti vykdoma keliais etapais, bet ne ilgiau kaip iki 2023 m. gruodžio 29 d. VPS atrankos komitetas, remdamasis TI ir / arba ekspertų išvadomis, priima sprendimą dėl rekomendacijos dėl paramos skyrimo / neskyrimo, o VI priima sprendimą dėl paramos skyrimo / neskyrimo ŽRVVG VPS įgyvendinti.</p> <p>Siekiant laiku ir tinkamai įgyvendinti VPS, bus siekiama, kad sąlygos vietos projektų paramos paraiškoms teikti būtų sudarytos kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip praėjus metams po Programos patvirtinimo.</p> <p>Žuvininkystės regionai nustatomi dviejų tipų teritorijose: 1) priekrantės teritorijose – savivaldybėse, kurios ribojasi su Baltijos jūros pakrante arba Kuršių mariomis, ir kuriose dominuoja su žvejojimo verslu susijusios bendruomenės, labai smulkūs žvejojimo verslai bei įrengta žvejojimo produktams iškrauti reikalinga infrastruktūra; 2) vidaus teritorijose – savivaldybėse, kuriose yra didelis rekreacinis natūralių vandens išteklių potencialas arba išplėtotas akvakultūros sektorius.</p> <p>Priklausomai nuo konkrečių Žuvininkystės regiono iššūkių ir galimybių, ŽRVVG turėtų parengti ir patvirtinus įgyvendinti unikalią tam Žuvininkystės regionui pritaikytą VPS. Priklausomai nuo individualių Žuvininkystės regiono poreikių ir galimybių reiktų:</p> <p>siekiant sudaryti sąlygas tvariai mėlynajai ekonomikai augti ir skatinti žvejojimo ir akvakultūros bendruomenių vystymąsi</p>
		<p><u>Grėsmės</u></p> <ul style="list-style-type: none"> GR1 Žuvų išteklių Baltijos jūroje ir priekrantėje mažėjimas. GR2 Darbo jėgos trūkumas. GR3 ŠESD emisijų didėjimas. GR4 Blogėjanti regionų infrastruktūra ir paslaugų prieinamumas, nesudarantis galimybių kartų kaitai. GR5 Tarptautinių politinių susitarimų, nacionalinių išpareigojimų dėl klimato kaitos įgyvendinimas. GR6 Griežtėjantys verslinei žvejojimui keliami aplinkosaugos reikalavimai gali mažinti žvejojimo pajamas ir didinti žvejojimo verslo sezoniškumą. GR7 Per mažas inovacijų finansavimas, nulemtas didelės ekonominės naujovių diegimo rizikos, ilgo inovacijų atsipirkimo laiko bei tinkamų lėšų šaltinių stokos. GR8 jūros tarša, bioįvairovės nykimas, Baltijos jūros eutrofikacija, pakrančių erozija. GR9 žvejojimo verslininkų ir žvejojimo mėgėjų, bei juos aptarnaujančių verslų priešprieša, valdžios 	

		<p>politiniai sprendimai iš esmės draudžiantys MAPŽ.</p>	<p>(pagrindimas (santrauka) P1, P3), skatinti veiklas, papildančios žuvininkystę (nišinis turizmas yra vis labiau populiarėjanti turizmo rūšis, galinti suteikti žvejams ir akvakultūros gamintojams galimybę įvairinti savo veiklą teikiant turizmo paslaugas, susijusias su jų vykdoma žvejybos ir / arba akvakultūros produktų gamyba (pvz., teikiant žūklės turizmo, maitinimo, apgyvendinimo paslaugas, vykdant šviečiamąsias ir / ar kultūrinę su žvejyba ir / arba akvakultūra susijusias veiklas), remti mėlynosios ekonomikos projektus, skirtus plėtoti mėlynąsias biotechnologijas ir su jomis susijusias paslaugas, naudojančius atsinaujinančiosios energijos šaltinius, taip pat sprendimus, kaip panaudoti mažos vertės, invazines, bet gausesnes žuvų rūšis;</p> <p>siekiant skatinti vietos maisto sistemų plėtojimą (pagrindimas (santrauka) P2, P3) (pvz., kuriant naujoviškus produktus, pasinaudojant vietos ištekliais), remti vietos gamintojų ir rinkų, ŽRVVG teritorijose ir už jų ribų, žemėlapių sudarymą, vartotojų informuotumo didinimą apie tvarią žvejybą ir žuvų auginimą, vietos gamintojų gebėjimų kurti didelės vertės produktus stiprinimą (pelningumą galima padidinti vietos lygiu sukuriant pridėtinę vertę, skatinant inovacijas visoje vertės grandinėje) Taip pat skatinti bendradarbiavimą ir naujų vietos rinkų kūrimą;</p> <p>siekiant klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo, biologinės įvairovės išsaugojimo (pagrindimas (santrauka) P4), didinti vietos bendruomenės ir žuvininkystės sektoriaus informuotumą apie galimybes prisidėti sprendžiant klimato kaitos iššūkius (tai gali būti skatinami klimato kaitos švelninimo veiksmai ir žiedinės ekonomikos principai), siekiant energijos suvartojimo ir išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo ir tvarios gamybos</p>
		<p>Identifikuoti šie pagrindiniai poreikiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • P1 verslo vystymas, įskaitant tvarią akvakultūrą ir kitus mėlynojo augimo sektorius, remiant turizmo ir kitų paslaugų derinimą su žvejyba ir akvakultūra. Atsižvelgiant į 3 Prioriteto ST2, ST3, ST4, SI3, SI4, GA1, GR1, GR6, GR9, taip pat 1 prioriteto GA1 ir 2 Prioriteto GA11. • P2 tvarių maisto sistemų plėtojimas, vietinių ir invazinių jūros gėrybių vartojimo ir perdirbimo didinimas skatinant mėlynosios ekonomikos sektorių integravimą į vietos bendruomenių ekonomines veiklas, vietos laimikio rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą. Atsižvelgiant į ST1, ST3, ST5, SI5, GA2, GA3, GA4, GA5, GA7, GR6. • P3 didinti akvakultūros ir verslinės žvejybos socialinį priimtinumą. Atsižvelgiant į GA2, GA7, GR9. • P4 klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas, biologinės įvairovės išsaugojimas, Baltijos jūros ir vidaus vandens telkinių būklės gerinimas investuojant į žiedinę ekonomiką, mėlynąją biotechnologiją, skaitmeninimą, jūros būklės tyrimus, vietos išteklių valdymo stiprinimą Atsižvelgiant į ST1, ST3, GA2, GA3, GA4, GA5, GA8, GR1, GR3, GR7, GR8. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • P5 bendruomenių gyvybingumo stiprinimas, investuojant į saugių ir kokybiškų darbo vietų kūrimą ir socialinės įtraukties didinimą, jaunimo pritraukimą. Atsižvelgiant į ST1, ST5, SI1, GA2, GA4, GA6, GR, GR4, GR9. • P6 VPS įgyvendinime dalyvaujančiųjų administracinių gebėjimų sirpinimas ir vietos pareiškėjų aktyvinimas. Atsižvelgiant į SI6 SI7 GA6. <p><i>Poreikių nustatymas remiantis SSSG analize, konsultacijomis su sektoriumi ir visuomene bei atsižvelgiant į EJRŽAF Reglamento 9(6) str.)</i></p>	<p>teikiamas galimybes (didėjantis visuomenės supratimas apie aplinkosaugos problemas suteiks naujų galimybių nuo žuvininkystės priklausomiems regionams, pav., parduodant vietinius produktus, pagamintus aplinkosaugos požiūriu darniai, mažiau išmetant anglies dioksido), palaikyti iniciatyvas skatinančias ekologiškesnius vietinio vartojimo įpročius, prisidėti prie mažiau vertinamų arba invazinių rūšių (pvz., juodažiočio grundalo) propagavimo. Remti vietos biologinės įvairovės apsaugos užtikrinimo, taršos jūrų aplinkoje prevencijos, jūros ekosistemų tyrimų veiksmus;</p> <p>siekiant didinti bendruomenių gyvybingumą (pagrindimas (santrauka) P5), remti vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimą, teikiant paramą esamoms arba naujoms įmonėms, galinčioms kurti darbo vietas, skatinti socialinę įtrauktį, gerinti galimybes naudotis būtinausiomis paslaugomis, didinti informuotumą, ypač tarp jaunesnių žmonių (dažnas iššūkis yra gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjanti darbo jėga žuvininkystės sektoriuje), apie žvejų profesiją ir jos vertę vietinei bendruomenei, teikti paramą jaunų žmonių, besidominčių žvejybos profesija, mokymui.</p>
Politikos tikslas	Prioritetas	SSGG analizė (pagal kiekvieną prioritetą)	Pagrindimas (santrauka)
Žalesnė ir mažo anglies dioksido kiekio Europa, skatinant perėjimą prie švarios ir	Tarptautinio vandenynų valdymo stiprinimas ir saugių (sveikų),	<p><u>Stiprybės</u> <i>Jūrų pažinimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ST1 Jau atlikti / atliekami tyrimai (įskaitant nepertraukiamo povandeninio triukšmo ir kitus ankščiau neatliekamus tyrimus) reikalingi upių baseinų rajonų valdymo planų / priemonių programų parengimui ir Lietuvos Baltijos jūros 	<p>Jūrų pažinimas. Pagrindimas dėl jūrų erdvinio planavimo. Lietuvos Respublikos Baltijos jūros pakrantės ilgis – tik 90,66 km. Valstybės jurisdikcijai ir kontrolei priklausanti TJ – Lietuvos Respublikos pakrantės 12 jūrmylių pločio Baltijos jūros vandenų juosta, sudėtinė Lietuvos Respublikos teritorijos dalis. Lietuvos Respublikai priklausantis teritorinės jūros ruožas iš viso apima 1</p>

teisingos energetikos, žaliąsias ir mėlynąsias investicijas, žiedinę ekonomiką, prisitaikymą prie klimato kaitos ir rizikos prevenciją bei valdymą	apsaugotų, švartų ir tvariai valdomų jūrų bei vandenynų užtikrinimas	aplinkos apsaugos valdymo stiprinimo dokumentų (priemonių programos) atnaujinimui. <ul style="list-style-type: none"> ST2 Patvirtinta nauja LR Bendrojo plano koncesija ir sprendiniai (jūrai ir pakrantei yra skiriama atskira dalis „Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė“), parengti atsižvelgiant į 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/89/ES principus. <i>PAFI bendradarbiavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> ST3 Tinkamai veikiančios, patirtį ir žmogiškuosius išteklius sukauptosios PAFI. 	814 km ² plotą. Teritorinės jūros zonoje galioja Lietuvos Respublikos įstatymai ir visuotinai pripažinti tarptautinės teisės principai ir normos, čia valstybė vykdo praplaukiančių laivų kontrolę – užtikrina, kad procesas būtų taikus, saugus ir nenutrūkstamas. Lietuvos Respublikai priklausanti IEZ Baltijos jūroje apima 4 564 km ² plotą, tolimiausias taškas yra 70 jūrmylių (129,6 km) atstumu nuo Klaipėdos uosto vartų. IEZ vandenyse valstybė turi suverenias teises tirti ir eksploatuoti, saugoti ir valdyti gyvuosius išteklius ir negyvosios gamtos turtais; tyrinėti ir eksploatuoti išskirtinę ekonominę zoną (pvz., eksploatuoti naftos išteklius). Šioje sąlyginai nedidelyje teritorijoje jūrų erdvės planavimas kaip horizontali kryptis sujungia, yra tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su visomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 24 d. nutarimas Nr. 1280) Lietuvos Respublikos integruotos jūrų politikos įgyvendinimo kryptimis: jūros aplinkos apsaugos stebėjimu ir kontrole; Lietuvos Respublikos teritorinės jūros stebėjimu, kontrole ir gynyba, IEZ ir kontinentinio šelfo stebėjimu ir kontrole; Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir gretutinės zonos kontrole; žuvininkystės veiklų organizavimu ir kontrole; žmonių paieškos ir gelbėjimo bei taršos incidentų jūroje likvidavimo darbų organizavimu, koordinavimu ir vykdymu; jūrinio sektoriaus mokslinių tyrimų, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir studijų koordinavimu; Lietuvos Respublikos kontinentiniame šelfe statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių projektavimo ir statybos proceso normavimu ir priežiūra; saugios laivybos ir taršos iš laivų prevencijos užtikrinimu; laivų statybos, remonto ir laivų įrenginių pramonės sektoriaus
		<u>Silpnybės</u> <i>Jūrų pažinimas</i> <ul style="list-style-type: none"> SI1 nėra parengtų ir patvirtintų gamtotvarkos planų jūrinėms „NATURA 2000“ tinklo teritorijoms, nėra parengti kai kurių rūšių apsaugos veiksmų planai. SI2 Jūrinių teritorijų stebėseną išskaidyta per kelias institucijas, už saugomų teritorijų valdymą ir priežiūrą atsakingose institucijose trūksta pajėgumų ir kompetencijų. <i>PAFI bendradarbiavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> SI3 Nepakankamai išnaudojamos PAFI bendradarbiavimo ir jungtinės veiklos galimybės siekiant geresnio ES integruotą jūrų politikos įgyvendinimo. 	
		<u>Galimybės</u> <i>Jūrų pažinimas</i>	

		<ul style="list-style-type: none"> GA1 Pagerinti žinias apie jūrų būklę ir stebėjimą dalyvaujant bendroje stebėjimo ir keitimosi informacija tinkluose. GA2 Jūrų mokslo krypčių integravimas bei technologinė pažanga vystant naujus jūros aplinkos būklės stebėjimo metodus. <p><i>PAFI bendradarbiavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GA3 Trys Europos agentūros (Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (toliau – Frontex); EFCA ir Europos jūrų saugumo agentūra (toliau – EMSA)) padeda PAFI atlikti pakrančių apsaugos užduotis ir remia valstybes nares dalijantis informacija, stebėjimo ir ryšių paslaugomis, gebėjimų stiprinimo veikla, taip pat rizikos analize ir keitimusi informacija apie grėsmes jūrų srityje. 	<p>konkurencingumo didinimo ir palankios aplinkos jūriniam verslui sukūrimo koordinavimu; jūrų uostų veiklos ir plėtros užtikrinimu; jūrininkų ir uostų specialistų rengimo užtikrinimu; jūrininkų darbo ir socialinės saugos užtikrinimu; jūrininkų sveikatos užtikrinimu; jūrinio turizmo plėtros užtikrinimu; jūrinio paveldo išsaugojimu. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (toliau – LR BP) – pagrindinis šalies teritorijų planavimo dokumentas, kuriame numatoma ilgalaikė šalies teritorijų vystymo perspektyva. Ankstesnis LR teritorijos bendrasis planas galiojo iki 2020 m., todėl, vadovaujantis LR Vyriausybės 2017 m. gegužės 31 d. nutarimu Nr. 389 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano rengimo“, buvo pradėtas rengti naujas LR teritorijos bendrasis planas „Lietuva 2030“. Pagrindinis strateginis nacionalinio lygmens dokumentas, apibrėžiantis ir jūrinės ekonomikos raidos kryptis bei prioritetus iki 2050 m. (LR BP koncepcija), patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. XIII-3021. Joje jūrai ir pakrantei yra skiriama atskira dalis „Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė“. LR BP koncepcijos jūrinių teritorijų dalis suformuota atsižvelgiant į bendrus jūrinių teritorijų planavimo principus, kaip numato 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/89/ES, kuria nustatoma jūrinių teritorijų planavimo sistema. Taip pat parengti LR BP sprendiniai, kuriuose jūrai ir pakrantei yra skiriamas atskiras skyrius „Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė“ bei atitinkamas brėžinys. 2021–2027 m. laikotarpiu, įgyvendinant Programą, remti jūrinių teritorijų planavimo, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/89/ES, nenumatoma.</p>
		<p><u>Grėsmės</u></p> <p><i>Jūrų pažinimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GR1 Kuršių marios (tarpiniai vandenys), Baltijos jūros priekrantė, apie du trečdaliai Lietuvos upių ir apie trečdalis ežerų dar neatitinka geros vandens būklės reikalavimų. GR2 Toliau prastėjanti Baltijos jūros būklė. <p><i>PAFI bendradarbiavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> GR3 Nelaimingi atsitikimai, jūrų tarša, neteisėta žvejyba, terorizmas, žmonių kontrabanda ir kiti tarpvalstybiniai nusikaltimai. GR4 Nuolatinės tinkamos uosto teritorijos ir krantinės reikalingos PAFI priežiūros (kontrolės) funkcijoms atlikti nebuvimas. 	

		<ul style="list-style-type: none"> GR5 Pasaulinės pandemijos apribotos PAFI bendradarbiavimo galimybės nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu. <p>Identifikuoti šie pagrindiniai poreikiai:</p> <p><i>Jūrų pažinimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> P1 įgyvendinti vandens išteklių valdymo stiprinimo ir vandens telkinių būklės gerinimo priemonės, atsižvelgiant į poreikį, nustatytą atnaujintuose (trečiuosiuose) upių baseinų valdymo planuose bei priemonių programoje, skirtoje jūros aplinkos apsaugos tikslams pasiekti. Atsižvelgiant į ST1, GA1, GA2, GR1, GR2; P2 jūrinių „NATURA 2000“ teritorijų valdymui, atkūrimui, priežiūrai ir stebėsenai reikalingų dokumentų parengimas ir priemonių įgyvendinimas. Atsižvelgiant į ST2, SI1, SI2, GA2, GR2; <p>Numatoma, kad prie šių poreikių tenkinimo prisidės Investicijų programa (2 prioritetas), taip pat bus siekiama užtikrinti galimybes vykdyti integruotus projektus, bendrai finansuojamus iš LIFE programos (LIFE prioritėtinė sritis: gamta ir biologinė įvairovė), o aktualūs tyrimų atlikimo ir inovacijų pritaikymo poreikiai jūrų ir jūrų politikos srityje, nepadengti Programos priemonėmis, galės būti įgyvendinami Europos Horizonto programos pagalba.</p> <p><i>PAFI bendradarbiavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> P3 tarpinstituciniai susitikimai strateginiu, taktiniu ir operaciniu lygmeniu dėl bendrų 	<p>Pagrindimas dėl jūrinių „NATURA 2000“ teritorijų valdymo ir vandens išteklių valdymo stiprinimo ir vandens telkinių būklės gerinimo. ES lygmeniu jūros gamtosaugos klausimuose šiuo metu aktualios keturios pagrindinės direktyvos: Paukščių, Buveinių, JSPD, taip pat Bendroji vandens politikos direktyva, tačiau įgyvendinant aplinkosauginę politiką jūros srityje, jau ilgą laiką valdymas yra išskaidytas skirtingoms institucijoms. „NATURA 2000“ PVP yra numatyta sutelkti kompetenciją ir gerinti darbo organizavimą bei koordinuoti įgyvendinti JSDP pagrindų, Paukščių ir Buveinių direktyvas, atsižvelgiant į šių direktyvų reikalavimus. Bus siekiama, kad monitoringas būtų efektyvus su mažiausiais kaštais. Lietuvoje yra 4 jūrinės paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST), kurių bendras plotas užima 934,5 km² ir 4 jūrinės buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST), kurių bendras plotas užima 579,14 km²). Iš viso: 1 183,34 km² arba 18,17 % šalies TJ ir IEZ teritorijos. 80 % Baltijos jūros priekrantės turi saugomos teritorijos statusą. Naujų teritorijų steigimas „NATURA 2000“ PVP nenumatytas, tačiau identifikuotos šios problemos ir grėsmės, susijusios su jau nustatytomis saugomomis teritorijomis: už saugomų teritorijų valdymą ir priežiūrą atsakingose institucijose (direkcijose) nėra pajėgumų bei priemonių tinkamai atlikti teritorijų priežiūrą, esančią už priekrantės ribų, o nesant gamtotvarkos planų priemonių bei pajėgumų planavimas taip pat nevyksta; nėra parengtų ir patvirtintų gamtotvarkos planų jūrinėms „NATURA 2000“ tinklo teritorijoms; nėra parengti kai kurių rūšių apsaugos veiksmų planai; Jūrinių teritorijų stebėseną išskaidyta per kelias institucijas; rifų būklės stebėseną fragmentiška, metodologiškai ir konceptualiai silpnai išvystyta, daugelis rodiklių nestebimi, kyla valdymo iššūkių. Nevykdant stebėsenos, galima neatrasti</p>
--	--	---	---

		<p>patruliavimų (ilgalaikių su bendru finansavimu) / operacijų / pratybų organizavimo. Atsižvelgiant į ST3, SI3, GA3, GR3;</p> <ul style="list-style-type: none"> • P4 bendro patruliavimo standartinių procedūrų (laivo saugumas / gyvybingumas / išsigelbėjimas / paieška ir gelbėjimas / kitų laivų bendras inspektavimas (tikrinimas) jūroje) sukūrimas ir pritaikymas praktiniams atvejams. Atsižvelgiant į ST3, SI3, GA3, GR3, GR5; • P5 bendrų operacijų / pratybų vykdymas, su galimybe taikyti MMO (angl. Multifunction Maritime Operations) koncepciją kaip Coastex-18/19 (Portugalijoje ir Italijoje 2018 ir 2019 m. vykusios Frontex, EFCA ir EMSA koordinuojamos pratybos, sulaukusios puikaus valstybių narių vertinimo ir planuojamos tęsti ateityje) arba, pvz., „Ruonis“ (Latvijoje) – vykdant regioniniu lygmeniu kartu su Lenkija, Latvija, Estija (pratybos gera galimybė įsivertinti tarpinstitucinės sąveikos mechanizmus). Atsižvelgiant į ST3, SI3, GA3, GR3; • P6 bendrų ilgalaikių patruliavimų vykdymas PAFI laivais, keičiantis pareigūnais (bendrus reidus), numatant galimybę įsigyti reikalingas technines priemones. Atsižvelgiant į ST3, SI3, GA3; • P7 bendrai naudojamos infrastruktūros sąlygų gerinimas, pvz., tam skirtų krantinių pritaikymas sustabdyti mažąsias žvejybinės / pramogines ir kt. 	<p>teritorijų būklės pokyčių, pvz., priekrantės rifų sunykimo, žiemojančių jūrinių paukščių populiacijų pokyčių; trūksta informacijos apie žinduolių ir paukščiai priegaudą, naftos dėmių sklaidą, ribotas gebėjimas atskirti būklės pokyčių priežastis (lokalias, regionines, gamtines), sudėtinga užtikrinti buveinių apsaugą, o taip pat priemonių efektyvumą. Šiems iššūkiams spręsti Investicijų programoje prie konkretaus tikslo 2.7 numatyta remti veiklas, skirtas „NATURA 2000“ teritorijų valdymo stiprinimui ir tvarkymui: be kitų veiklų, buveinių būklės gerinimui reikalingų tyrimų atlikimui, esamų apsaugos priemonių atnaujinimui, jūrinių „NATURA 2000“ teritorijų apsaugos tikslų, priemonių ir kiekybinių rodiklių nustatymui, gamtotvarkos planų, rūšių apsaugos planų ir kitų lygiaverčių dokumentų „NATURA 2000“ teritorijose rengimui, taip pat palankios rūšių ir buveinių apsaugos būklės atkūrimo priemonių „NATURA 2000“ teritorijose įgyvendinimui (šiuo tikslu taip pat bus siekiama vykdyti integruotus projektus, bendrai finansuojamus iš LIFE programos (LIFE prioritėtinė sritis: gamta ir biologinė įvairovė). Taip pat bus siekiama didinti visuomenės suvokimą ir ekologinę atsakomybę, investuojant į visuomenės informavimą ir švietimą apie saugomų teritorijų poreikius, svarbą, socialinės įtampos ir (ar) konfliktų mažinimą, komunikacijos krizių valdymą. Planuojamos kvalifikacijos kėlimo priemonės specialistams, dirbantiems su saugomomis teritorijomis, planuotojams, sprendimų priėmėjams, mokomųjų programų gamtos mokykloms parengimas ir susijusios įrangos įsigijimas.</p> <p>Vienas pagrindinių strateginių Lietuvos tikslų vandens išteklių valdymo srityje – pasiekti ir išlaikyti gerą visų požeminio vandens telkinių ir paviršinių vidaus vandens telkinių, taip pat Kuršių marių ir Baltijos jūros būklę. Šį tikslą didžiaja dalimi</p>
--	--	---	--

		<p>plaukiojimo priemonės kontrolei atlikti, priimti PAFI patrulines priemones, taip pat ir EFCA / EMSA / Frontex ir kitų šalių PAFI laivus, pritaikyti infrastruktūrą PAFI kontrolės pareigūnams dirbti, taip sudarant galimybę sutelkti kelių PAFI pajėgas viename labai patogiam taške. Atsižvelgiant į SI3, GA3, GR3, GR4.</p> <p><i>Poreikių nustatymas remiantis SSSG analize, konsultacijomis su sektoriumi ir visuomene bei atsižvelgiant į EJRŽAF Reglamento 9(6) str.) [10 000]</i></p>	<p>atliepia Investicijų programos antrojo prioriteto „Žalesnė Lietuva“ konkretus tikslas 2.5. Įgyvendinant minėtą konkretų tikslą, numatyta investuoti į vandens telkinių būklės gerinimo priemonių įgyvendinimą ir vandens išteklių valdymo sistemos tobulinimą.</p> <p>Atsižvelgiant į ribotą Programos biudžetą ir siekiant nedubliuoti pagal Investicijų programą įgyvendinamų priemonių, poreikiai P1 ir P2 nebus įgyvendinami pagal Programos priemones, o bus atliepiami įgyvendinant Investicijų programos antrojo prioriteto „Žalesnė Lietuva“ konkrečių tikslų 2.5 ir 2.7 priemones (taip pat LIFE ir INTEREG programų priemones).</p> <p>Pagrindimas dėl EMODnet. Europos jūrų stebėjimo ir duomenų tinklas (toliau – EMODnet) yra organizacijų tinklas, remiamas integruotos ES jūrų politikos. Šios organizacijos kartu stebi jūrą, apdoroja duomenis pagal tarptautinius standartus ir ta informacija yra laisvai prieinama. EMODnet suteikia prieigą prie Europos jūrų duomenų septyniomis disciplinomis pagrįstomis temomis: batimetrija (gylio matavimai), geologija, jūros dugno buveinės, chemija, biologija, fizika ir žmogaus veikla. EMODnet yra ilgalaikė jūrų duomenų iniciatyva, jau visiškai įgyvendinama ir duomenys kaupiami bei prieinami. 2021–2027 m. laikotarpiu poreikio įgyvendinti atskiras EMODnet skirtas priemones nenustatyta (atsižvelgiant į ribotą Programos biudžetą), o prie iniciatyvos numatoma prisidėti įgyvendinant konkretaus tikslo 1.4 priemonę, skirtą duomenų rinkimo programoms įgyvendinti, taip pat dalyvaujant veiksmuose, finansuojamuose pagal tiesioginį valdymą.</p>
--	--	--	---

			<p>Jūrų stebėjimas. Pagrindimas dėl CISE. Bendra keitimosi informacija aplinka (toliau – CISE) yra ES iniciatyva, valdoma EMSA, kuria siekiama, jog ES ir EEE valstybių narių stebėjimo sistemos būtų sąveikios, kad visoms suinteresuotoms skirtingų sektorių institucijoms būtų suteikta prieiga prie išslaptintos ir neįslaptintos informacijos, reikalingos misijoms jūroje atlikti. Sustiprinti keitimasi informacija tarp PAFI yra vienas iš pagrindinių Sąjungos strateginių tikslų. PAFI vykdo daug įvairių operatyvinės priežiūros užduočių įvairiose srityse, tokiose kaip jūrų saugumas, laivų apsauga ir taršos prevencija, žuvininkystės kontrolė, pasirengimas jūrų taršai ir reagavimas į jūrą, jūrų aplinka, muitinė, sienų kontrolė, bendra teisėsauga ir gynyba. EFCA taip pat dalyvauja šioje iniciatyvoje, o iš Lietuvos tarp suinteresuotų institucijų įtrauktos Jūrų pajėgos (KAM). Tai dar vystoma iniciatyva ir keitimosi informacija aplinka nėra iki galo įgyvendinta. 2021–2027 m. paramos laikotarpiu prisidėti prie jos numatoma dalyvaujant EFCA veiklose ir veiksmuose, finansuojamuose pagal tiesioginį valdymą. Poreikio įgyvendinti atskiras CISE skirtas priemonės nenustatyta (atsižvelgiant į ribotus Programos išteklius), o esant poreikiui, atskiri veiksmai bus finansuojami pagal konkretaus tikslo 1.4 priemonę, skirtą kontrolei ir išipareigojimų užtikrinimui, arba, kai aktualu, pagal konkretaus tikslo 4.1 priemonę, skirtą pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimui stiprinti.</p> <p>Pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimas (pagrindimas (santrauka) P3-P7). PAFI atsako už įvairias užduotis, kurios gali apimti saugią laivybą, jūrų saugumą, paiešką ir gelbėjimą, sienų kontrolę, žuvininkystės kontrolę, muitinį tikrinimą, bendrąją teisėsaugą ir aplinkos apsaugą. Todėl:</p>
--	--	--	--

			<p>jos pagal savo įgaliojimus turėtų stiprinti bendradarbiavimą tarpusavyje, siekdamas didinti informuotumą apie padėtį jūrose ir vykdyti darnius bei ekonomiškai efektyvius veiksmus;</p> <p>turėtų būti sudaroma galimybė sustiprinti suderintą bendrosios žuvininkystės politikos kontrolės sistemos įgyvendinimą, padėti užtikrinti bendradarbiavimo organizavimą;</p> <p>taip pat turėtų būti sudarytos sąlygos apsirūpinti reikalinga įranga ir priemonėmis bei pritaikyti reikalingą infrastruktūrą, jungtinės veiklos planams įgyvendinti ir bendradarbiauti įgyvendinant ES integruotą jūrų politiką.</p> <p>Atitinkamai, pasitelkiant 4.1 konkretaus tikslo priemones, skirtas PAFI bendradarbiavimui, 2021–2027 m. laikotarpiu tikslinga remti:</p> <p>a) gebėjimų stiprinimą dalinantis geriausią praktika, taip pat rengiant darbuotojų mokymus (įskaitant pratybas) ir mainus;</p> <p>b) efektyvesnę keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą vykdant pakrančių apsaugos funkcijas, taip pat analizuojant veiklos sunkumus ir kylančias grėsmes jūrų srityje;</p> <p>c) PAFI apsaugos funkcijoms kartu naudojamos infrastruktūros gerinimą, įrangos ir priemonių įsigijimą.</p>
--	--	--	---

2. Prioritetai, nesusiję su technine parama

2.1. 1 prioritetas. Tausios žvejybos skatinimas ir vandens biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas

2.1.1. Konkretus tikslas – Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą 1.1.

2.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Įgyvendinamos veiklos (Susijusios veiksmų rūšys) (apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu)
[8 000]

- **Investicijos į tvarų žvejybos verslą:** sužvejoto laimikio pridėtinės vertės kūrimą (įskaitant apdirbimą ir perdirbimą), tiesioginį pardavimą, energijos vartojimo efektyvumo, saugos laivuose, darbo ir higienos sąlygų gerinimą, pažangių žvejybos metodų taikymą.

Programa remia šiuos veiksmus: investicijas laive ir / arba krante, skirtas: sugautų žuvų pridėtinę vertę didinti (visų pirmą perdirbant (bet kokiu būdu paruošiant pateikiamą produktą), vykdant rinkodarą ir / ar tiesioginę prekybą); sugautų žuvų kokybei išsaugoti, pagerinti; nepageidaujamos priegaudos panaudojimui, tvarkymui; pagerinti žvejų higienos, sveikatos, saugos ir darbo sąlygas; energijos vartojimo efektyvumui didinti (išskyrus veiksmus, remiamus pagal 1.2 konkretų tikslą) ir pažangių technologijų (inovacijos, skaitmeninimas, žiedinė ekonomika), prisidedančių prie poveikio aplinkai mažinimo, diegimui žvejybos laivuose. Šios priemonės aktualiausios (numatoma kad daugiau nei 90 % projektų bus susiję su MAPŽ) MAPŽ (Kuršių marių ir Baltijos jūros priekrantės) segmentui, tačiau aktualios ir subalansuotam Baltijos jūros žvejybos segmentui bei žvejybos tolimuosiuose rajonuose laivynui.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikius: P1, P2. Priemonės padės užtikrinti, kad verslinė žvejyba Lietuvoje būtų tvari socialiniu (gerinamos darbo sąlygos), ekonominiu (geriau panaudojami riboti / mažėjantys žuvų išteklių, didinant kokybę ir pridėtinę vertę) ir aplinkosaugos (mažinamas poveikis aplinkai) požiūriais, prisidedant prie BJRS tikslų: apsaugoti jūrą ir padidinti gerovę įgyvendinimo.

- **Paukščius apsaugančių žvejybos valdymo priemonių taikymo ir žinduolių, kurie saugomi, daromos žalos kompensavimo sistemos.**

Programa remia šiuos veiksmus: MAPŽ įmonių patiriamų nuostolių dėl žvejybos valdymo priemonių, skirtų apsaugoti paukščius (ir jūrų žinduolius kai aktualu), taikymo bei saugomų jūrų žinduolių daromos žalos kompensavimo, siekiant juos apsaugoti ir prisidėti prie geresnio duomenų surinkimo. Priemonė skirta MAPŽ segmentui.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikius: P1, P7. Priemonė paskatins žvejus dalyvauti žvejybos valdymo priemonėse, skirtose apsaugoti paukščius (pvz., žvejyba tamsiu paros metu), padės švelninti konfliktą dėl jūros žinduolių (ruonių) žvejams daromos žalos bei prisidės prie žvejybos įmonių ekonominio gyvybingumo palaikymo kompensuojant papildomas išlaidas arba negautas pajamas, prisidedant prie ES Biologinės įvairovės strategijos bei BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Mokslo atstovų ir žvejų bendradarbiavimo veiklos, skirtos išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje, bei keistis žiniomis.** Remtinios veiklos gali apimti duomenų rinkimo ir tvarkymo veiklas, tyrimus, bandomuosius projektus, gerosios praktikos, žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų platinimą, seminarus.

Programa remia šiuos veiksmus: taikomieji moksliniai tyrimai skirti skatinti mokslininkų ir žvejų keitimąsi žiniomis, sprendžiant aktualias žvejybos sektoriaus problemas, vykdomi bendradarbiaujant mokslo atstovams su žvejais, taip pat su minėtais tyrimais susiję: duomenų rinkimas ir tvarkymas; bandomieji projektai; žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų sklaida, seminarai ir geriausia praktika. Šios priemonės aktualiausios MAPŽ segmentui (Kuršių marių ir Baltijos jūros priekrantės), bet gali būti įgyvendinami projektai, susiję su visa Baltijos jūra.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikius: P3. Priemonė leis nustatyti, išbandyti ir pritaikyti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje (susijusias su žvejybos įrankių selektyvumu, priemonėmis apsaugančiomis vandens paukščius ir žinduolius, energijos vartojimo efektyvumu ir kito žvejybos neigiamo poveikio aplinkai mažinimu) bei keistis žiniomis, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES Biologinės įvairovės strategijos bei BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Žvejybos poveikio jūrų aplinkai mažinimas (įskaitant nepageidaujamos priegaudos mažinimą) ir žvejybos pritaikymas siekiant apsaugoti rūšis.**
Skatinamas perėjimas prie nedidelį poveikį aplinkai darančios žvejybos praktikos, remiant pažangių technologijų ir metodų žvejybos sektoriuje diegimą.
Programa remia šiuos veiksmus: investavimą į įrangą, įrankius, gerinant žvejybos įrankių atrankumą (selektyvumą) dydžio arba rūšių atžvilgiu, arba kuriais ribojamas ir, jei įmanoma, panaikinamas fizinis ir biologinis žvejybos poveikis ekosistemai / jūros dugnei, arba kuriais apsaugoma, kad į žvejybos įrankius ir sužvejojamą laimikį nepatektų žinduoliai ir paukščiai. Priemonė skirta MAPŽ (Kuršių marių ir Baltijos jūros priekrantės) segmentui.
Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikį: P1. Numatyti veiksmai padės mažinti nepageidaujamą žuvų išteklių priegaudą ir išvengti nepageidaujamos žuvų išteklių priegaudos išmetimo į jūrą, padės apsaugoti paukščius ir žinduolius, mažinti neigiamą žvejybos poveikį ekosistemai, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES Biologinės įvairovės strategijos bei BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

Verslinės žvejybos įmonės (jūrų ir vidaus vandenyse). Mokslo ir studijų institucijos, mokslininkai ir kiti tyrėjai. Viešojo sektoriaus subjektai. Verslinės žvejybos įmonių asociacijos.

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdamas numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus. Veiksmai, užtikrinantys lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principų skatinimą, bus integruoti į projektų atranką (kai tai aktualu) nustatant, kad projektai, aktyviai prisidedantys prie principų įgyvendinimo, įgyja papildomą prioritetą

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Visa Lietuva. Tik subalansuotose žvejybos Baltijos jūroje, Tolimuosiuose žvejybos rajonuose arba MAPŽ (įskaitant Kuršių marias) segmentuose.

Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Numatoma sudaryti visas galimybes juos atlikti esant poreikiui. Bus siekiama intensyvuoti bendradarbiavimą su kitų Baltijos jūros regiono šalių partneriais vykdamas tyrimus, keičiantis gerąją patirtimi.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Bus taikoma subsidija, nes vienintelės priemonės (Investicijos į tvarų žvejybos verslą), galinčios tiesiogiai generuoti pajamas, yra skirtos labiau palaikyti ekonominių gyvybingumą kuriant pridėtinę vertę (ar mažinant sąnaudas), taip prisitaikant prie žuvų išteklių mažėjimo, didinti socialinį tvarumą ar mažinti poveikį aplinkai, be to, didžioji dalis pareiškėjų (numatoma daugiau nei 90 %) MAPŽ, kurios negeneruoja didelių pajamų; taip pat atsižvelgiant į 2018 m. atlikto išankstinio (*ex ante*) vertinimo rezultatus (panašioms priemonėms nebuvo rekomenduojama taikyti finansines priemones).

2.1.1.2 Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
1	1.1	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	43	132

Rezultato rodikliai											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]
1	1.1	EJRŽAF		CR 08	Naudą gaunantys asmenys (asmenų skaičius)	vnt.	0	2021	176	Paramos paraiška, ŽŪIKVC duomenys apie žvejybos įmonių darbuotojus	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba kai projektas (remtina veikla) daugiametis, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradedant nuo pirmojo MP apmokėjimo
1	1.1	EJRŽAF		CR 10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, gyvūnų sveikatą ir	vnt.	0	2021	39	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su mokėjimo prašymu (-ais) (MP)	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

					gerovę (veiksmų skaičius)						
1	1.1	EJRŽAF		CR 11	Socialinį tvarumą didinantys subjektai (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	25	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
1	1.1	EJRŽAF		CR 13	Suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo veikla (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	8	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba kai projektas (remtina veikla) daugiamejis, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradedant nuo pirmojo MP apmokėjimo
1	1.1	EJRŽAF		CR 14	Inovacijos, kurioms sudarytos sąlygos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų skaičius)	vnt.	0	2021	5	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP, užbaigto projekto ataskaitos, kai tokios teikiamos	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba per tam tikrą metų skaičių nuo projekto pabaigos (jei taip nustatyta paraiškoje / paramos sutartyje (pagal teikiamas užbaigto projekto ataskaitas)
1	1.1	EJRŽAF		CR 17	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamybos ir (arba) perdirbimo veikloje (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	29	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2.1.1.3 EJŖŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
1	1.1	Sąlygų ekonomiškai perspektyviems, konkurencingiems ir patraukliems žvejybos, akvakultūros ir perdirbimo sektoriams skatinimas	2	4 011 000
1	1.1	Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas ir (arba) teigiamo poveikio didinimas bei prisidėjimas prie geros aplinkos būklės	1	1 092 000

2.1.2. Konkretus tikslas – Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį, pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

1.2.

2.1.2.1. Fondų intervencinės priemonės

Igyvendinamos veiklos (veiksmų rūšys + apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu) [8 000]

- **Pagrindinių arba pagalbinių variklių keitimas arba modernizavimas.**

Programa remia veiksmus, skirtus: pagrindinių arba pagalbinių variklių keitimui arba modernizavimui. Ši priemonė aktualiausia MAPŽ (Kuršių marių ir Baltijos jūros priekrantės) segmentui, tačiau aktuali ir subalansuotam Baltijos jūros žvejybos segmentui (laivams, kurių bendras ilgis neviršija 24 m.)

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikį: P1. Numatyti veiksmai prisidės prie energijos vartojimo efektyvumo didinimo, prie Europos žaliojo kurso, BJRS tikslo apsaugoti jūrą ir Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ 2 konkretaus tikslo įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

Verslinės žvejybos įmonės (jūrų ir vidaus vandenyse).

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdamas numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus.

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Tik subalansuotose žvejybos Baltijos jūroje ir MAPŽ (įskaitant Kuršių marias) segmentuose (laivams kurių bendras ilgis neviršija 24 m.)

Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Tarpregioniniai, tarp sienų ir tarpvalstybiniai veiksmai nenumatomi.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Numatoma naudoti subsidijas, atsižvelgiant į mažą priemonės biudžetą ir 2018 m. atlikto išankstinio (*ex ante*) vertinimo rezultatus (panašiai priemonei nebuvo rekomenduojama taikyti finansines priemones).

2.1.2.2. Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
1	1.2.	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	2	12

Rezultato rodiklis											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė arba pamatinė vertė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]
1	1.2.	EJRŽAF		CR 18	Energijos vartojimas mažinant išmetamą CO2 kiekį	l/h	0	2021	1,1	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2.1.2.3. Preliminarus programos išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį (taikoma EJŖŽAF)

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
1	1.2.	Indėlis į poveikio klimatui neutralizavimą	3	126 000

2.1.3. Konkretus tikslas – Skatinti suderinti žvejojimo pajėgumą su žvejojimo galimybėmis žvejojimo veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejojimo veiklos nutraukimo atveju 1.3.

2.1.3.1. Fondų intervencinės priemonės

Igyvendinamos veiklos (veiksmų rūšys + apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu) [8 000]

- **Žvejojimo veiklos nutraukimas visam laikui.**

Programa remia šiuos veiksmus: kompensavimas už žvejojimo veiklos nutraukimą laikantis EJRŽAF Reglamento 20 str. nustatytų sąlygų.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P5. Numatyti veiksmai prisidės prie žvejojimo pajėgumų su žvejojimo galimybėmis suderinimo bei BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Laikinas žvejojimo veiklos nutraukimas.**

Programa remia šiuos veiksmus: kompensavimas už laikiną žvejojimo veiklos nutraukimą, laikantis EJRŽAF Reglamento 21 str. nustatytų sąlygų.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikius: P5, P6. Numatyti veiksmai prisidės prie žvejojimo įmonių pajamų palaikymo, išsaugojimo ir neatidėliotinių priemonių, skirtų išteklių apsaugai, taikymo atveju, bei kitais nenumatytais atvejais (EJRŽAF Reglamento 21 str. 2 p. d ir e dalys), ir taip prisidės prie BJRS tikslų: apsaugoti jūrą ir padidinti gerovę įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

Verslinės žvejojimo įmonės (jūrų vandenyse) ir jose dirbantys žvejai. Vidaus vandenų žvejojimo įmonės gali teikti paramos paraiškas tik išskirtiniais atvejais, numatytais EJRŽAF Reglamento 21 str. 2 p. e dalyje.

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdamas numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus.

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Žvejojimo veiklos nutraukimas visam laikui taikomas tik žvejojimo (jūrų) segmentuose, kuriuose žvejojimo pajėgumai nėra veiksmingai subalansuoti su žvejojimo galimybėmis.

Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Tarpregioniniai, tarp sienų ir tarpvalstybiniai veiksmai nenumatomi.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Netaikoma, nes pagal priemonę mokamos kompensacijos.

2.1.3.2. Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
1	1.3.	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	0	90

Rezultato rodikliai											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]
1	1.3.	EJRŽAF		CR10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, gyvūnų sveikatą ir gerovę (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	11	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su mokėjimo prašymu (-ais) (MP)	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
1	1.3.	EJRŽAF		CR 08	Naudą gaunantys asmenys (asmenų skaičius)	vnt.	0	2021	75	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

1	1.3.	EJRŽAF		CR 05	Laivų, kurių veikla nutraukta, pajėgumas GT	GT	0	2021	468	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
1	1.3.	EJRŽAF		CR 05	Laivų, kurių veikla nutraukta, pajėgumas kW	kW	0	2021	884	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2.1.3.3. Preliminarus programos išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį (taikoma EJŖŽAF)

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
1	1.3.	Žvejybos veiklos nutraukimas visam laikui	5	1 505 000
1	1.3.	Laikinas žvejybos veiklos nutraukimas	4	810 356

2.1.4. Konkretus tikslas – Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemonės, be kita ko, kovoti su NNN žvegyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti 1.4.

2.1.4.1. Fondų intervencinės priemonės

Igyvendinamos veiklos (veiksmų rūšys + apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu) [8 000]

- **Duomenų rinkimas.**

Programa įgyvendinama EJRŽAF Reglamento 23 str. 1 punkte nustatytas programos remia šiuos veiksmus: duomenų rinkimas, tvarkymas ir naudojimas mokslinės analizės ir BŽP įgyvendinimo tikslais; nacionalinės, tarptautinės arba subnacionalinės daugiametės duomenų atrankos programos įgyvendinimas, kai ji skirta ištekliams, kuriems taikoma BŽP; verslinės (taip pat MAPŽ) ir mėgėjų žvegybos stebėseną jūroje, įskaitant jūrų gyvūnų, pvz., jūrų žinduolių ir paukščių, priegaudos stebėseną; moksliniai tyrimai jūroje; valstybių narių atstovų ir regioninės valdžios institucijų atstovų dalyvavimas regioniniuose koordinavimo posėdžiuose, regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų, kurių susitariančioji šalis ar stebėtoja yra Sąjunga, posėdžiuose arba tarptautinių įstaigų, atsakingų už mokslinių konsultacijų teikimą, posėdžiuose; duomenų rinkimo ir duomenų tvarkymo sistemų tobulinimas ir tyrimų, siekiant toliau tyrinėti, plėtoti ir bandyti duomenų rinkimo metodus, atlikimas, siekiant gerinti esamas duomenų rinkimo ir duomenų tvarkymo sistemas.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P9, P10, P11. Numatyti veiksmai reikalingi BŽP įgyvendinimui, prisidės prie mokslinių žinių, reikalingų sprendimams priimti, gilinimo bei teikimo ir duomenų rinkimo bei tvarkymo gerinimo ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas.**

Programa remia šiuos veiksmus: stebėsenos, kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemonės ir veiksmus, kaip numatyta EJRŽAF Reglamento 22 str.1 punkte.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P12. Numatyti veiksmai reikalingi BŽP įgyvendinimui, prisidės prie žvegybos kontrolės ir vykdymo užtikrinimo ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Reikalingų sistemų ir prietaisų įsigijimas ir įrengimas laivuose.**

Programa remia šiuos veiksmus: EJRŽAF Reglamento 22 str. 2 punkte nurodytų (laivo buvimo vietos nustatymo ir elektroninio duomenų perdavimo sistemų, naudojamų kontrolės tikslais, nuotolinio elektroninio stebėjimo sistemų, nuolatinio varomojo variklio galios matavimo ir įrašymo prietaisų) sistemų ir prietaisų įsigijimas ir įrengimas laivuose.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P10. Numatyti veiksmai prisidės prie žvegybos kontrolės ir vykdymo užtikrinimo ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

Viešojo sektoriaus subjektai. Verslinės žvegybos įmonės (jūrų vandenyse).

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdamas numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus.

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Visa Lietuva. Kontrolės veiksmai apima Baltijos jūrą (įskaitant MAPŽ zoną) ir Tolimuosius žvejybos rajonus. Duomenų rinkimas: Baltijos jūrą, Tolimuosius žvejybos rajonus, iš dalies vidaus ir tarpinius vandenius (migruojančių žuvų ir kitais išskirtiniais atvejais).

Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Duomenų rinkimas: skatinamas duomenų rinkimo programų vykdytojų ir valdžios institucijų atstovų dalyvavimas regioniniuose koordinavimo posėdžiuose, regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų, kurių susitariančioji šalis ar stebėtoja yra Sąjunga, posėdžiuose arba tarptautinių įstaigų, atsakingų už mokslinių konsultacijų teikimą, posėdžiuose; bus siekiama bendradarbiauti su kitų ES šalių partneriais vykdant tyrimus, keičiantis gerąja patirtimi, siekiant toliau tyrinėti, plėtoti ir bandyti duomenų rinkimo metodus, siekiant duomenų rinkimo ir duomenų tvarkymo sistemų tobulinimo.

Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas: vykdomos tarpvalstybinės mokymo ir mainų programos, skirtos už žuvininkystės veiklos stebėseną, kontrolę ir priežiūrą atsakingiems darbuotojams, valstybių narių bendradarbiavimas žvejybos kontrolės srityje užtikrinamas per EFCA.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Numatoma naudoti subsidijas, nes planuojamos vykdyti veiklos daugiausiai susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.

2.1.4.2 Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
1	1.4.	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	15	63

Rezultato rodikliai											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]
1	1.4.	EJRŽAF		CR 12	Duomenų rinkimo, valdymo ir naudojimo sistemos efektyvumas	Skalė	2	2021	3	Nacionalinis korespondentas, atsižvelgiant į Žuvininkystės mokslo,	Tarpinių metų rodiklio reikšmės nesumuojamos, galutinis pasiekimas – 2029 m. rezultato reikšmė

					(didelis (3), vidutinis (2), žemas(1)					technikos ir ekonomikos komiteto (STEFC) ataskaitas	
1	1.4.	EJRŽAF		CR 19	Veiksmai, kuriais siekiama gerinti valdymo gebėjimus (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	14	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos
		EJRŽAF		CR 15	Įdiegtos ar patobulintos kontrolės priemonės (priemonių skaičius)	vnt.	0	2021	74	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2.1.4.3. Preliminarus programos išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį (taikoma EJERŽAF)

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
1	1.4.	Duomenų rinkimas, analizė ir jūrų pažinimo skatinimas	11	4 662 000
1	1.4.	Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas	10	5 740 000

2.1.6. Konkretus tikslas – Prisdėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo 1.6.

2.1.6.1. Fondų intervencinės priemonės

Įgyvendinamos veiklos (veiksmų rūšys + apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu) [8 000]

- **Išsaugojimo priemonių, skirtų ilgalaikiam žuvų išteklių atkūrimui, įgyvendinimas.**

Programa remia šiuos veiksmus: susijusius su tiesioginiu žuvų išteklių atkūrimu (laikantis EJRŽAF reglamento 13 str. h punkte nustatyto tinkamumo reikalavimo); reikiamų atkurti žuvų išteklių žuvivaisai skirtos infrastruktūros įrengimas ir / ar atnaujinimas (remtini veiksmai neapima užtvankų upėse šalinimo ir arba žuvitakių ir nerštaviečių įrengimo); skirtus žinių, kuriomis prisidedama prie efektyvesnio žuvų išteklių atkūrimo, gerinimui (reikalingų įžuvinimo arba žuvų rūšies išteklių atkūrimo planams rengti, įgyvendinimo efektyvumui stebėti).

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P6. Lietuva įsipareigojusi ir įgyvendina 2009 m. gruodžio 22 d. Europos Komisijos patvirtintą Ungurių išteklių atkūrimo planą Lietuvoje. 2019 metų rudenį Helsinkio komisija patvirtino aštriaišnipio eršketo (*Acipenser oxyrinchus*) išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planą 2019–2029 metams. Lietuva, kaip ir kitos apie Baltijos jūrą išsidėsčiusios šalys, turi užtikrinti, kad šis išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planas bus įgyvendinamas. Numatyti veiksmai prisidės prie žuvų išteklių atkūrimo, ES biologinės įvairovės strategijos ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Jūros šiukšlių ir nepageidaujamos priegaudos tvarkymas.** Bus siekiama surinkti reikiamas žinias ir duomenis bei įgyvendinti reikšmingas tvarkymo ir prevencijos priemones.

Programa remia šiuos veiksmus: žinių ir duomenų surinkimas ir tinkamų veiklų ir priemonių į jūrą išmestų šiukšlių ir pamestų tinklų pašalinimui iš jūros (neįskaitant Kuršių marių ir vidaus vandenų) bei prevencijai nustatymas; nustatytų tinkamomis veiklų ir priemonių įgyvendinimas (įskaitant kompensavimą žvejams už prarastų žvejybos įrankių ir jūrą teršiančių šiukšlių atsitiktinį surinkimą iš jūros, jei tokia priemonė bus nustatyta kaip tinkama); uostų ir iškrovimo vietų (neįskaitant Kuršių mariose ir vidaus vandenyse) infrastruktūros gerinimas (išskyrus naujų uostų statymą), pritaikant ją žvejybos veikloje susidarantių žuvų atliekų, nepageidaujamos priegaudos ir iš jūros pašalintų šiukšlių (įskaitant prarastus žvejybos įrankius) priėmimo poreikiams.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P8. Numatyti veiksmai prisidės prie jūrų ekosistemos apsaugos ir atkūrimo, ES biologinės įvairovės strategijos, BJRS tikslo apsaugoti jūrą ir Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ 2 konkretaus tikslo įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

Verslinės žvejybos įmonės. Verslinės žvejybos įmonių asociacijos. Viešojo sektoriaus subjektai. Nevyriausybinės organizacijos.

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdant numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus. Kuriant ar atnaujinant infrastruktūrą, bus taikomi universalūs dizaino principai.

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Visa Lietuva. Jūros šiukšlių ir nepageidaujamos priegaudos tvarkymas: Baltijos jūra.

Tarpregininiai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Numatoma sudaryti visas galimybes juos atlikti esant poreikiui. Bus siekiama bendradarbiauti su kitų ES šalių partneriais vykdant tyrimus, renkant ir tvarkant duomenis, keičiantis gerąją patirtimi, įgyvendinant bandomuosius projektus.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Numatoma naudoti subsidijas, nes planuojamos vykdyti veiklos, susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.

2.1.6.2. Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
1	1.6.	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	3	9

Rezultato rodikliai											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Prađinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]
1	1.6.	EJRŽAF		CR 21	Pateikti duomenų rinkiniai ir suteiktos konsultacijos (skaičius)	vnt.	0	2021	9	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
1	1.6.	EJRŽAF		CR 10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos	vnt.	0	2021	9	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai

					atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, gyvūnų sveikatą ir gerovę (veiksmų skaičius)					ataskaitomis ir (arba) MP	(kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	---------------------------	------------------------------------

2.1.6.3. Preliminarus programos išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį (taikoma EJŖŽAF)

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
1	1.6.	Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas ir (arba) teigiamo poveikio didinimas ir prisidėjimas prie geros aplinkos būklės	1	4 284 000

2.2. Darnios akvakultūros veiklos skatinimas ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimas ir prekyba jais, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu saugumo Sąjungoje

2.2.1. Konkretus tikslas – Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.2.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Igyvendinamos veiklos (veiksmų rūšys + apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu) [8 000]

Skatinant, kad Lietuvos akvakultūros sektorius būtų tvarus, pažangus, atsparus bei įvairialypis ir užtikrintų aprūpinimą žuvų produktais bei siektų su aplinka ir klimatu susijusių tikslų, numatoma, kad bus remiamos:

- **Gamybinės investicijos (ilgalaikis turtas) į tvarią akvakultūros gamybą ir susijusias pridėtinę vertę kuriančias veiklas.** Pirmiausiai į pažangias technologijas, naujoves, įskaitant skaitmeninimą, siekiant padidinti materialinių, žmogiškųjų ir gamtinių išteklių naudojimo efektyvumą; paklausių rinkoje žuvų rūšių veisimo ir auginimo inovacines technologijas pratekančiose, UAS ir kitose akvakultūros sistemose; pridėtinės vertės kūrimą (įskaitant apdirbimą ir perdirbimą) ir tiesioginį pardavimą bei rinkodaros priemones; aplinkos taršą mažinančių priemonių ir technologinių inovacijų įgyvendinimą; energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių įgyvendinimą bei atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) energijos vartojimą; prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių įgyvendinimą.

Programa remia šiuos veiksmus: investicijas į: perspektyvių žuvų rūšių auginimo gamybinių pajėgumų didinimą, daugiausiai UAS, pirmumą teikiant žemesnio trofinio lygio rūšių (vėžiagyvių ir kitų bestuburių, dumblių) gamybai ir daugiatrofinėms akvakultūros sistemoms; esamų akvakultūros gamybos pajėgumų modernizavimą (išlaikymą); energijos ir kitų išteklių vartojimo efektyvumą didinančias (įskaitant žiedinės ekonomikos investicijas) priemones; prisitaikymo prie klimato kaitos priemones; mažinančias neigiamą akvakultūros poveikį natūraliems vandens telkiniams priemones; akvakultūros produktų pridėtinę vertę (įskaitant perdirbimą ir pirminį perdirbimą); rinkodarą ir tiesioginį pardavimą; energijos iš ARI naudojimą akvakultūroje ir perdirbime (AEI naudojančių energijos gamybos pajėgumų įrengimams). Siektina, kad parama pirmiausiai būtų teikiama investicijoms į pažangias technologijas, naujoves, įskaitant skaitmeninimą, ir būtų siekiama užtikrinti akvakultūros įmonių konkurencingumo didinimą, tinkamas saugos ir darbo sąlygas.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P1, P2, P3, P4, P7. Numatyti veiksmai prisidės prie darnios akvakultūros veiklos, aprūpinimo maistu saugumo (akvakultūros gamybos plėtros), prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų, BJRS tikslo padidinti gerovę ir Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ 3 konkretaus tikslo įgyvendinimo.

- **Mokslo atstovų ir akvakultūros įmonių bendradarbiavimo veiklos.** Skirtos išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus, įskaitant mėlynosios bioekonomikos ir žiedinės ekonomikos plėtros galimybių identifikavimą, akvakultūros sektoriuje bei keistis žiniomis. Remtinės veiklos gali apimti duomenų rinkimo ir tvarkymo veiklas, tyrimus, bandomuosius projektus, gerosios praktikos, žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų platinimą, seminarus.

Programa remia šiuos veiksmus: taikomieji moksliniai tyrimai skirti skatinti mokslininkų ir akvakultūros gamintojų keitimąsi žiniomis, sprendžiant aktualias akvakultūros sektoriaus problemas, vykdomi bendradarbiaujant mokslo ir akvakultūros sektoriaus atstovams, taip pat su minėtais tyrimais susiję: duomenų rinkimas ir tvarkymas; bandomieji projektai; žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų sklaida, seminarai ir geriausia praktika.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P3, P4, P6. Priemonė leis nustatyti, išbandyti ir pritaikyti pažangias technologijas ir metodus akvakultūros sektoriuje bei keisti žiniomis, prisidedant prie Europos žaliojo kurso ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų bei atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

- **Akvakultūros teikiamų ekosisteminių paslaugų ir tvaresnių gamybos metodų skatinimas.** Pirmiausiai remiant ekologinę akvakultūros gamybą, siekiant didinti ekologinės akvakultūros produkcijos dalį; akvakultūros subjektų dalyvavimą ES mastu pripažintose ir nacionalinėse maisto kokybės sistemose; skatinant aplinkosaugines funkcijas atliekančios akvakultūros plėtojimą, remiant biologinės įvairovės išsaugojimui ir poveikio natūraliems vandens telkiniams mažinimui reikalingų gamtotvarkos priemonių įgyvendinimą.

Programa remia šiuos veiksmus: papildomų išlaidų arba negautų pajamų kompensavimas patirtų: taikant ekstensyvios akvakultūros formas, įskaitant aplinkos (ypač paviršinių vandens telkinių), biologinės įvairovės apsaugą ir gerinimą, taip pat kraštovaizdžio ir akvakultūros teritorijų valdymą ar tvarkymą, bei įgyvendinant NATURA 2000 reikalavimus ir (arba) veiklos reikalavimus atitinkamose srityse, susijusiose su direktyvų 92/43/EEB ir 2009/147/EB įgyvendinimu; patirtas dėl tvaresnių gamybos metodų taikymo ir / arba perėjimo prie jų (pirmiausiai ekologinės akvakultūros produkcijos gamybos).

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P5, P7. Numatoma kad priemonės prisidės prie užaugintos ir realizuotos ekologiškos akvakultūros produkcijos padidėjimo bei biologinės įvairovės išsaugojimo ir poveikio natūraliems vandens telkiniams mažinimo, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų bei atitinkamai BJRS tikslų padidinti gerovę, apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Gyvūnų ir visuomenės sveikatos priemonės.** Skatinant akvakultūrą, kurią plėtojant užtikrinama gyvūnų sveikata bei gerovė, užtikrinamos ligų valdymui reikalingos prevencinės priemonės, mažinamas veterinarinių vaistų naudojimo poreikis.

Programa remia šiuos veiksmus: priemonės (pvz., profilaktikos prieš žuvų ligas priemonės, įrenginiai (prietaisai, įranga, įrankiai, priemonės), skirti žuvų ligų diagnostikai ir (arba) hidrocheminių parametrų nustatymui ir (arba) vandens / oro dezinfekavimui), kuriomis siekiama sumažinti akvakultūros priklausomybę nuo veterinarinių vaistų, puoselėti gyvūnų sveikatą ir gerovę akvakultūros įmonėse prevencijos ir biologinio saugumo aspektais.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius P6. Numatoma, kad priemonė prisidės prie gyvūnų sveikatos gerinimo ir mažesnio vaistų naudojimo akvakultūros įmonėse, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų bei atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

Akvakultūros įmonės, užsiimančios arba planuojančios užsiimti akvakultūros gamyba, akvakultūros įmonių kooperatyvai, asociacijos / GO, viešojo sektoriaus subjektai.

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdamas numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus. Veiksmai, užtikrinantys lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principų skatinimą, bus integruoti į projektų atranką (kai tai aktualu) nustatant, kad projektai, aktyviai prisidedantys prie principų įgyvendinimo, įgyja papildomą prioritetą.

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Visa Lietuva

Tarpreigioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Numatoma sudaryti visas galimybes juos atlikti esant poreikiui. Bus siekiama intensyvuoti bendradarbiavimą su kitų šalių (ypač Baltijos jūros regiono) partneriais vykdant tyrimus, keičiantis gerąja patirtimi.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Numatoma naudoti subsidijas ir finansines priemones veikloms „Gamybinės investicijos (ilgalaikis turtas) į tvarią akvakultūros gamybą ir susijusias pridėtinę vertę kuriančias veiklas“, atsižvelgiant į 2018 m. atlikto išankstinio (*ex ante*) vertinimo rezultatus (panašiai priemonei buvo rekomenduojama taikyti finansines priemones) atnaujintas išankstinis (*ex ante*) vertinimas identifikuos tokį pat poreikį. Atnaujintas išankstinis (*ex ante*) vertinimas bus atliktas 2022 m., o finansinių priemonių taikymas (jei poreikis bus nustatytas) prasidės 2023 m.

2.2.1.2. Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
2	2.1.	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	44	117

Rezultato rodikliai											
Prioritetas	Konkretus	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]

	tikslas										
2	2.1.	EJRŽAF		CR 01	Nauji gamybos pajėgumai (tonos per metus)	t/m.	0	2021	2000	Paramos paraiška (arba sprendimas dėl paramos skyrimo arba paramos sutartis), investicijų techninės specifikacijos, su MP pateikti atliktas investicijas pagrindžiantys dokumentai	Metinio potencialaus gamybos pajėgumo (tonomis) pokytis prieš ir po projekto įgyvendinimo (skaičiuojama tik žmonių maistui skirta gamyba). Pasiekimas nustatomas projekto įgyvendinimo pabaigai, vadovaujantis atliktų investicijų specifikacijomis
2	2.1.	EJRŽAF		CR 02	Išlaikyta akvakultūros gamyba (tonos per metus)	t/m.	0	2021	655	Paramos paraiška (arba sprendimas dėl paramos skyrimo arba paramos sutartis), investicijų techninės specifikacijos, su MP pateikti atliktas investicijas pagrindžiantys dokumentai	Dėl projekto investicijų išlaikyti potencialūs metiniai gamybos pajėgumai (skaičiuojama tik žmonių maistui skirta gamyba). Pasiekimas nustatomas projekto įgyvendinimo pabaigai, vadovaujantis atliktų investicijų specifikacijomis
2	2.1.	EJRŽAF		CR 08	Naudą gaunantys asmenys (asmenų skaičius)	vnt.	0	2021	37	Paramos paraiška, ŽŪIKVC duomenys apie akvakultūros įmonių darbuotojus	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba kai projektas (remtina veikla) daugiametis, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradedant nuo pirmojo MP apmokėjimo

2	2.1.	EJRŽAF		CR 09	Plotas, kuriame vykdomi veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos, išsaugojimo ir atkūrimo (km ²)	km2	0	2021	100	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Kai projektas (remtina veikla) daugiametis, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradedant nuo pirmojo MP apmokėjimo
2	2.1.	EJRŽAF		CR 10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, gyvūnų sveikatą ir gerovę (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	80	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
2	2.1.	EJRŽAF		CR 11	Socialinį tvarumą didinantys subjektai (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	5	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2	2.1.	EJRŽAF		CR 13	Suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo veikla (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	20	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba kai projektas (remtina veikla) daugiametis, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradedant nuo pirmojo MP apmokėjimo
2	2.1.	EJRŽAF		CR 14	Inovacijos, kurioms sudarytos sąlygos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų skaičius)	vnt.	0	2021	15	Paramos paraiška, duomenys ,pateikti su MP, užbaigto projekto ataskaitos, kai tokios teikiamos	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba per tam tikrą metų skaičių nuo projekto pabaigos (jei taip nustatyta paraiškoje / paramos sutartyje (pagal teikiamas užbaigto projekto ataskaitas)
2	2.1.	EJRŽAF		CR 17	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamybos ir (arba) perdirbimo veikloje (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	29	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
2	2.1.	EJRŽAF		CR 21	Pateikti duomenų rinkiniai ir suteiktos konsultacijos (skaičius)	vnt.	0	2021	5	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai

										ataskaitomis ir (arba) MP	įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------------------------------	----------------------------------

2.2.1.3. Preliminarus programos išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį (taikoma EJŖŽAF)

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
2	2.1.	Sąlygų ekonomiškai perspektyviems, konkurencingiems ir patraukliems žvejybos, akvakultūros ir perdirbimo sektoriams skatinimas	2	9 590 000
2	2.1.	Indėlis į poveikio klimatui neutralizavimą	3	700 000
2	2.1.	Neigiamo poveikio aplinkai mažinimas ir (arba) teigiamo poveikio didinimas bei prisidėjimas prie geros aplinkos būklės	1	8 890 000
2	2.1.	Gyvūnų sveikata ir gerovė	9	1 015 000

2.2.2. Konkretus tikslas – Skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat tų produktų perdirbimą

2.2.2.1. Fondų intervencinės priemonės

Įgyvendinamos veiklos (veiksmų rūšys + apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu) [8 000]

- **Investicijos į žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimą.** Žvejybos įmonių sužvejotos produkcijos pirminis apdirbimas ir perdirbimas remiamas pagal 1.1 konkretų tikslą, o akvakultūros įmonių savo produkcijos pirminis apdirbimas ir perdirbimas remiamas pagal 2.1 konkretų tikslą, todėl įgyvendinant šį konkretų tikslą, bus remiamos MVĮ įmonės, kurių pagrindinė žuvininkystės veikla (vykdoma arba numatoma vykdyti) – žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas.

Programa remia šiuos veiksmus: investicijos į žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo veiklas, pirmumą teikiant veikloms, kuriomis siekiama pereiti prie energijos iš atsinaujinančių gamtos išteklių naudojimo, arba investuojama į energiją taupančius įrenginius; didinti atsparumą klimato kaitai pereinant prie žiedinės ekonomikos metodų (įskaitant atliekų tvarkymą) taikymo gamyboje; gerinamos saugos, higienos, sveikatos ir darbo sąlygos; siekiama perdirbti sužvejotas žuvis, kurios negali būti skirtos žmonėms vartoti; didinami gamybos pajėgumai.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytą poreikį P9. Numatyti veiksmai prisidės prie aprūpinimo maistu (žuvininkystės produktais) saugumo, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, „Nuo ūkio iki stalo“ strategijos ir atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

- **Gamintojų organizacijų veiklos skatinimas.** Parama teikiama pripažintų gamintojų organizacijų (GO) patvirtintų gamybos ir prekybos planų (GPP) rengimui ir įgyvendinimui.

Programa remia šiuos veiksmus: GPP rengimą ir įgyvendinimą, iš jų mokslinių ir techninių kampanijų rengimą ir vykdymą, siekiant pagerinti žinių, gerosios praktikos ir inovacijų sklaidą, dalyvavimą mugėse ir parodose, siekiant pagerinti GO narių produktų patekimą į rinką, dalyvavimą įgyvendinant maisto tvarumo (atsekamumo) schemas ir kitas priemones.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P8, P10. Numatyti veiksmai prisidės prie aprūpinimo maistu (žuvininkystės produktais), jo kokybės ir atsekamumo, tvarių tiekimo grandinių formavimo, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, „Nuo ūkio iki stalo“ strategijos ir atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

- **Rinkų priemonės (įskaitant skirtas geresniam atsekamumui ir kokybei užtikrinti).**

Programa remia šiuos veiksmus: žuvininkystės produktų gamintojų bendradarbiavimą, įsitraukiant į vietinę maisto sistemą bei trumpas maisto teikimo grandines ir / arba tarptautines (kai aktualu) tiekimo grandines, pasitelkiant skaitmeninį žvejybos ir akvakultūros produktų atsekamumui visoje vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje) gerinti; žuvininkystės įmonių asociacijų dalyvavimą partnerystėse; produkcijos pristatymą tarptautinėse parodose, mugėse ir kituose viešinio renginiuose.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P8, P10. Numatyti veiksmai prisidės prie aprūpinimo maistu (žuvininkystės produktais), jo kokybės ir atsekamumo, tvarių tiekimo grandinių formavimo, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, „Nuo ūkio iki stalo“ strategijos ir atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbėjai, atitinkantys MVĮ, žuvininkystės sektoriaus įmonių asociacijos ir pripažintos Gamintojų organizacijos.

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdamas numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus. Veiksmai, užtikrinantys lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principų skatinimą, bus integruoti į projektų atranką (kai tai aktualu), nustatant, kad projektai, aktyviai prisidedantys prie principų įgyvendinimo, įgyja papildomą prioritetą.

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Visa Lietuva

Tarpreigioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Bus remiamas dalyvavimas tarptautinėse parodose ir tarptautinėse partnerystėse, įsitraukimo į tarptautines tinklų grandines veiklų stiprinimas.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Numatoma naudoti subsidijas ir finansines priemones veikloms „Investicijos į žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimą“, atsižvelgiant į 2018 m. atlikto išankstinio (*ex ante*) vertinimo rezultatus (panašiai priemonei buvo rekomenduojama taikyti finansines priemones); atnaujintas išankstinis (*ex ante*) vertinimas identifikuos tokį pat poreikį. Atnaujintas išankstinis (*ex ante*) vertinimas bus atliktas 2022 m., o finansinių priemonių taikymas (jei poreikis bus nustatytas) prasidės 2023 m. Kitos veiklos tiesiogiai pajamų negeneruoja; galimi pareiškėjai, daugiausiai GO ir kitos žuvininkystės sektoriaus asociacijos, nevykdančios ekonominės veiklos.

2.2.2.2 Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
2	2.1.	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	6	29

Rezultato rodikliai											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]
2	2.2.	EJRŽAF		CR 01	Nauji gamybos pajėgumai (tonos per metus)	t/m.	0	2021	2200	Paramos paraiška (arba sprendimas dėl paramos skyrimo arba paramos sutartis), investicijų techninės specifikacijos, su MP pateikti atliktas investicijas pagrindžiantys dokumentai	Metinio potencialaus gamybos pajėgumo (tonomis) pokytis prieš ir po projekto įgyvendinimo (skaičiuojama tik žmonių maistui skirta gamyba). Pasiekimas nustatomas projekto įgyvendinimo pabaigai,

											vadovaujantis atliktų investicijų specifikacijomis
2	2.2.	EJRŽAF		CR 13	Suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo veikla (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	4	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
2	2.2.	EJRŽAF		CR 16	Subjektai, kurie gauna naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	105	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
2	2.2.	EJRŽAF		CR 17	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamybos ir (arba) perdirbimo veikloje (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	4	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2.2.2.3. Preliminarus programos išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį (taikoma EJERŽAF)

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
2	2.2.	Sąlygų ekonomiškai perspektyviems, konkurencingiems ir patraukliems žvejybos, akvakultūros ir perdirbimo sektoriams skatinimas	2	4 277 000

2.3. Sąlygų tvariai mėlynajai ekonomikai pakrantės rajonuose ir salų bei sausumos vietovėse sudarymas ir žvejojimo bei akvakultūros bendruomenių vystymosi skatinimas

2.3.1. Konkretus tikslas – Sudaryti sąlygas tvariai mėlynajai ekonomikai pakrantės rajonuose ir salų bei sausumos vietovėse ir skatinti žvejojimo bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi

2.3.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Igyvendinamos veiklos (veiksmų rūšys + apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu) [8 000]

Priklausomai nuo konkrečių Žuvininkystės regiono iššūkių ir galimybių, ŽRVVG turėtų parengti ir patvirtinus įgyvendinti unikalią tam Žuvininkystės regionui pritaikytą VPS. Priklausomai nuo individualių Žuvininkystės regiono poreikių, VPS ir joje suplanuotos priemonės turi prisidėti prie šių (vienos ar keletos) specifinių tikslų:

- 1) verslo vystymas mėlynojo augimo sektoriuose, pasitelkiant inovacijas, mėlynąsias biotechnologijas, atsinaujinančią energiją, žvejojimo ir akvakultūros veiklos įvairinimas remiant turizmo ir kitų paslaugų derinimą su žvejojimu ir akvakultūra. Galimi remtini veiksmai (ne baigtinis sąrašas): veiklos, papildančios žuvininkystę, skatinimas (žvejojimo ir akvakultūros veiklų įvairinimas), mėlynosios ekonomikos galimybių išnaudojimas (biotechnologijos, paslaugos, inovacijos, atsinaujinančioji energija) ir reikalingos infrastruktūros (uostelių) pritaikymas žvejojimo / rekreacijos poreikiams;
  - 2) tvarių maisto sistemų plėtojimas, pasitelkiant inovacijas ir skaitmeninimą visoje vertės grandinėje, skatinant mėlynosios bioekonomikos integravimą į vietos bendruomenių ekonomines veiklas, vietos laimikio rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą. Galimi remtini veiksmai (ne baigtinis sąrašas): vietos gamintojų ir rinkų ŽRVVG teritorijoje ir už jos ribų žemėlapių sudarymas; vartotojų informuotumo didinimas ir informavimas apie tvarią žvejojimą ir žuvų auginimą; vietos gamintojų gebėjimų kurti didelės vertės produktus stiprinimas; mažos vertės, bet gausesnių žuvų rūšių naudojimas; bendradarbiavimas ir naujos vietos rinkose;
  - 3) klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas, biologinės įvairovės išsaugojimas, investuojant į žiedinę ekonomiką, skaitmeninimą, inovacijas, vietos išteklių valdymo stiprinimą. Galimi remtini veiksmai (ne baigtinis sąrašas): vietos bendruomenės ir žvejojimo sektoriaus informuotumo didinimas; energijos suvartojimo ir išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimas; ekologiškesnių vietinio vartojimo įpročių skatinimas; invazinės rūšys: grėsmės pavertimas galimybe; taršos jūrų aplinkoje prevencija; vietos biologinės įvairovės apsaugos užtikrinimas;
  - 4) bendruomenių gyvybingumo stiprinimas, investuojant į saugių ir kokybiškų darbo vietų kūrimą ir socialinės įtraukties didinimą, jaunimo pritraukimą. Galimi remtini veiksmai (ne baigtinis sąrašas): vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimas; parama esamoms arba naujoms mėlynosios ekonomikos sektorių įmonėms, galinčioms kurti darbo vietas; socialinės įtraukties skatinimas; galimybių naudotis būtiniausiomis paslaugomis gerinimas; informuotumo, ypač tarp jaunesnių žmonių, apie žvejų profesiją ir jos vertę vietinei bendruomenei, didinimas; parama jaunų žmonių, besidominčių žvejojimo ar akvakultūros sektoriaus profesijomis, mokymui; socialinio verslo skatinimas ir pan.
- Skatinant, kad būtų parengtos kokybiškos, novatoriškos VPS bei sustiprinti ŽRVVG gebėjimai, parengti VPS bei pasirengti tinkamai administruoti VPS įgyvendinimą, bus remiamas **Vietos plėtros strategijų (VPS) rengimas**.

Programos remtinios veiklos: ŽRVVG mokymus, susijusius su VPS rengimu bei pasiruošimu ją administruoti, ŽRVVG teritorijos tyrimus (pvz., apklausas), susijusias su VPS rengimu, statistinės informacijos, reikalingos VPS rengti ir įgyvendinti, išigijimus, viešųjų ryšių veiksmus, susijusius su ŽRVVG teritorijos gyventojų ir kitų asmenų (fizinių ir juridinių) įtraukimu į VPS rengimą ir ŽRVVG veiklos bei parengtos VPS viešinimą (pvz., darbinio pobūdžio informacinių renginių, susitikimų (ŽRVVG su teritorijos gyventojais, veikiančių įmonių, organizacijų, savivaldos, verslo atstovais ir pan.) organizavimą.

Atsižvelgiant į 3 prioriteto nustatytą poreikį P6. Veiksmai padės tinkamai parengti VPS ir pasirengti jų įgyvendinimui. Nuo VPS kokybės priklausys jos įgyvendinimo rezultatas bei indėlis, prisidedant tiek prie konkretaus tikslo bei ES mėlynosios ekonomikos, tiek Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų ir atitinkamai BJRS tikslų: padidinti gerovę, apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- Skatinant, kad būtų tinkamai užtikrinta bendruomenės inicijuota vietos plėtra, remiant darnų vietos ekonomikos ir bendruomenių vystymąsi ir skatinant vietos bendruomenes geriau išnaudoti tvarios mėlynosios ekonomikos siūlomas galimybes, pasitelkiant aplinkos, kultūros, socialinius ir žmogiškuosius išteklius ir juos stiprinant, bus remiamas **Vietos plėtros strategijų (VPS) įgyvendinimas.**

Programa apims šiuos veiksmus: 1) vietos projektų, teikiamų pagal VPS patvirtintas priemones, įgyvendinimą, įskaitant bendradarbiavimo veiklą ir jos rengimą; 2) ŽRVVG atliekamą VPS valdymą, stebėseną ir vertinimą bei jos aktyvų taikymą (įskaitant suinteresuotų subjektų keitimosi informacija palengvinimą (bendradarbiavimo veiksmai). Šiems veiksams skirta viešoji parama gali sudaryti iki 22 % nuo visos VPS įgyvendinimui skirtos viešosios paramos.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P4 ir į 3 prioriteto nustatytus poreikius: P1, P2, P3, P4, P5. Numatoma, kad šie veiksmai padės pakrančių bendruomenėms atgaivinti arba pertvarkyti savo ekonomiką ir stiprinti tvarumą vietos lygmeniu, pragyvenimo šaltinių išsaugojimą derinant su jūrų išteklių atkūrimu, padės užtikrinti pakrančių bendruomenių socialinį atsparumą, skatins darbo vietų kūrimą ir atvers ekonomines galimybes išnaudoti ES mėlynosios ekonomikos potencialą, prisidės prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų ir atitinkamai BJRS tikslų: padidinti gerovę, apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

VPS rengimas, įgyvendinimas ir bendradarbiavimo veiksmai – ŽRVVG

VPS vietos projektų įgyvendinimas – žvejai, akvakultūros gamintojai, žuvininkystės produktų perdirbimo sektorius, asmenys ir organizacijos, besidomintys žvejybos paveldu, užimtumo centrai, švietimo įstaigos, jaunimo organizacijos, vietos organizacijos, susijusios su socialine įtrauktimi, gyvenimo kokybe ir t. t., vietos savivalda, žuvininkystės sektoriaus organizacijos, jaunimo organizacijos ir kt.

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdamas numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus. Investuojant į infrastruktūrą, kuriant naujus ar tobulinant esamus produktus, bus laikomasi universalaus dizaino principo. Žmonėms su negalia, moterims ir vyrams, skirtingoms socialinėms ir amžiaus (ypač atskirtį patiriančioms) grupėms, visas tikslines grupes atstovaujančioms organizacijoms (atitinkantiems iš anksto nustatytus vienodai taikomus reikalavimus) bus sudaromos vienodos galimybės įgyvendinti vietos projektus. Vykdamas veiklas, numatoma skatinti kurti ir diegti tokius produktus ir paslaugas, kurie būtų pritaikyti įvairių bendruomenės

grupių poreikiams (įskaitant negalią turinčius). Bus skatinamas vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimas, socialinės įtraukties skatinimas. Veiksmai, užtikrinantys lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principų skatinimą, bus integruoti į projektų atranką (kai tai aktualu), nustatant, kad projektai, aktyviai prisidedantys prie principų įgyvendinimo, įgyja papildomą prioritetą.

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Žuvininkystės regionai. Teritorijos tinkamos kurtis Žuvininkystės regionams atrinktos savivaldybių lygmeniu, vertinant aktualių rodiklių skaitines reikšmes taip, kad būtų išryškintas vertinamų teritorijų identitetas (vadovaujantis 2020 m. atliktą išorės ekspertų vertinimu „Paramos Lietuvos žvejojimo ir akvakultūros regionų vietos plėtros strategijoms 2020–2027 m. įgyvendinti skyrimo ir paramos dydžio skaičiavimo metodika“). Išskiriami du Žuvininkystės regionų teritorijų tipai:

1. Priekrantės teritorijos – tai savivaldybės (Klaipėdos m., Klaipėdos r., Neringos, Palangos m. ir Šilutės r. savivaldybės), kurios ribojasi su Baltijos jūros pakrante arba Kuršių mariomis, bei kurioje dominuoja su žvejojimo verslu Baltijos jūros priekrantėje ir Kuršių mariose susijusios bendruomenės, labai smulkūs žvejojimo verslai bei įrengta žvejojimo produktų iškrovimui reikalinga infrastruktūra (teritorijoje veikia 10 ir daugiau žvejojimo ir / ar akvakultūros įmonių, metinės sužvejojtos ir / ar užaugintos žuvininkystės produkcijos apimtys 60 t ir daugiau). Priekrantės teritorijose galės būti nustatomi vienos savivaldybės ribose ir / arba jungiantys kelias besiribojančias savivaldybes Žuvininkystės regionai.

2. Vidaus teritorijos – tai savivaldybės **su dideliu rekreaciniu natūralių vandens išteklių potencialu** (pvz.: Alytaus r., Ignalinos r., Molėtų r., Trakų r., Utenos r. ir Zarasų r. savivaldybės ir kitos) arba **su išplėtotu akvakultūros sektoriumi** (pvz.: Elektrėnų, Kazlų Rūdos, Kėdainių r., Kelmės r., Prienų r., Radviliškio r., Raseinių r., Šalčininkų r., Šiaulių r., Telšių r., Vilniaus r. savivaldybėse ir kitos). Vidaus teritorijose Žuvininkystės regionai galės būti nustatomi vienos savivaldybės ribose ir / arba jungiant kelias besiribojančias savivaldybes. Vidaus teritorijos Žuvininkystės regionas turi atitikti šiuos reikalavimus:

- vandens telkiniais užimta teritorija turi sudaryti ne mažiau kaip 5 % regiono teritorijos ploto;
- plėtojama akvakultūra, verslinės žūklės įrankiais žvejojama ežeruose – teritorijoje veikia ne mažiau kaip 7 tokio tipo subjektai; – darbuotojų, dirbančių akvakultūros / verslinės žvejojimo subjektuose, skaičius – ne mažiau kaip 30 darbuotojų;
- per metus sugauta / užauginta ir realizuota ne mažiau kaip 300 t žuvininkystės produkcijos.

Tarpregininiai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Sprendžiant bendrus uždavinius ir saugant bendras gėrybes, prasminga bendradarbiauti tarptautiniu ir tarpregininiu mastu. Siekiant ES BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo, skatinimas regionų bendradarbiavimas. Šalių siekis būti klestinčiu ir augančiu regionu pasauliniu mastu didins regiono konkurencinį pranašumą, o dalijimasis gerąja praktika bei sutelktomis pastangomis sprendžiant regionui aktualias problemas, užtikrins darnų ŽRVVG vystymąsi bei pažangą.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Numatoma naudoti subsidijas ir finansines priemones, atsižvelgiant į išankstinio (*ex ante*) vertinimo rezultatus; atnaujintas išankstinis (*ex ante*) vertinimas bus atliktas 2022 m., o finansinių priemonių taikymas (jei poreikis bus nustatytas) prasidės 2023 m.

2.3.1.2 Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
3	3.1.	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	22	195

Rezultato rodikliai											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]
3	3.1.	EJRŽAF		CR 03	Sukurtos įmonės (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	10	Vietos projekto paraiška(arba sprendimas dėl paramos skyrimo arba sutartis), kartu su MP pateikta informacija, sutikrinta su viešaisiais registrais	BIVP atveju „sukurtos įmonės“ reiškia visas įmones, užregistruotas ŽRVVG teritorijoje, atsiradusias tiesiogiai dėl pagal VPS įgyvendinimo vietos projekto; veikla neprivalo būti tiesiogiai susijusi su žuvininkystės, akvakultūros ar jūrų sektoriais
3	3.1.	EJRŽAF		CR 06	Sukurtos darbo vietos (asmenų skaičius)	vnt.	0	2021	10	Vietos projekto paraiška, kartu su MP pateikta informacija, sutikrinta su viešaisiais registrais	Tiesiogiai dėl įgyvendinto projekto sukurtos naujos darbo vietos. Vertinama: projekto įgyvendinimo pabaigai arba lyginant metus,ėjusius prieš projekto įgyvendinimo pradžią,

											su pirmais metais po projekto įgyvendinimo pabaigos.
3	3.1.	EJRŽAF		CR 07	Išsaugotos darbo vietos (asmenų skaičius)	vnt.	0	2021	14	Vietos projekto paraiška, kartu su MP pateikta informacija, sutikrinta su viešaisiais registrais	Tiesiogiai dėl įgyvendinto projekto išlaikytos esamos darbo vietos. Vertinama: projekto įgyvendinimo pabaigai arba lyginant metus,ėjusius prieš projekto įgyvendinimo pradžią su pirmais metais po projekto įgyvendinimo pabaigos.
3	3.1.	EJRŽAF		CR 08	Naudą gaunantys asmenys (asmenų skaičius)	vnt.	0	2021	75	Paramos paraiška, kartu su MP pateikta informacija	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
3	3.1.	EJRŽAF		CR 10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, gyvūnų sveikatą ir gerovę (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	11	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
3	3.1.	EJRŽAF		CR 11	Socialinių tvarumą didinantys subjektai	vnt.	0	2021	48	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

					(subjektų skaičius)						
3	3.1.	EJRŽAF		CR 13	Suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo veikla (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	41	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
3	3.1.	EJRŽAF		CR 14	Inovacijos, kurioms sudarytos sąlygos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų skaičius)	vnt.	0	2021	25	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP, užbaigto projekto ataskaitos, kai tokios teikiamos.	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai, arba per tam tikrą metų skaičių nuo projekto pabaigos (jei taip nustatyta paraiškoje / paramos sutartyje (pagal teikiamas užbaigto projekto ataskaitas))
3	3.1.	EJRŽAF		CR 16	Subjektai, kurie gauna naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	35	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
3	3.1.	EJRŽAF		CR 17	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamybos ir (arba) perdirbimo veikloje (subjektų skaičius)	vnt.	0	2021	20	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

3	3.1.	EJRŽAF		CR 19	Veiksmai, kuriais siekiama gerinti valdymo gebėjimus (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	110	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
3	3.1.	EJRŽAF		CR 21	Pateikti duomenų rinkiniai ir suteiktos konsultacijos (skaičius)	vnt.	0	2021	4	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)

2.3.1.3 Preliminarus programos išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį (taikoma EJRŽAF)

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
3	3.1.	BIVP parengiamieji veiksmai	13	154 000
3	3.1.	BIVP strategijos įgyvendinimas	14	7 043 400
3	3.1.	BIVP einamosios išlaidos ir aktyvus taikymas	15	1 986 600

2.4. Tarptautinio vandenynų valdymo stiprinimas ir saugių (sveikų), apsaugotų, švarių ir tvariai valdomų jūrų bei vandenynų užtikrinimas

2.4.1. Konkretus tikslas – Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą ir (arba) pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.4.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Įgyvendinamos veiklos (veiksmų rūšys + apibūdinimas, kaip prisidės prie konkretaus tikslo ir makroekonominės ar jūros regiono strategijos, kai aktualu) [8 000]

Pakrančių apsaugos funkcijas atliekančių institucijų bendradarbiavimas. Parama pakrančių apsaugos funkcijas atliekančių institucijų efektyvesniam bendradarbiavimui (gali apimti saugią laivybą, jūrų saugumą, paiešką ir gelbėjimą, sienų kontrolę, žuvininkystės kontrolę, muitinį tikrinimą, bendrąją teisėsapugą ir aplinkos apsaugą), apsaugos funkcijoms kartu naudojamos infrastruktūros gerinimui, bei įrangos ir priemonių įsigijimui.

Programa remia šiuos veiksmus: bendro patruliavimo standartinių procedūrų (laivo saugumas / gyvybingumas / išsigelbėjimas / paieška ir gelbėjimas / kitų laivų bendras inspektavimas (tikrinimas) jūroje ir kt.) sukūrimas ir pritaikymas praktiniams atvejams; bendrų operacijų/pratybų (įskaitant regioninių lygmeniu) organizavimas ir bendrų ilgalaikių patruliavimų vykdymas (įskaitant reikalingų priemonių įsigijimą); bendrai naudojamos infrastruktūros sąlygų gerinimas; kitos veiklos skirtos geresniam PAFI bendradarbiavimui užtikrinti.

Atsižvelgiant į 4 prioriteto nustatytus poreikius: P3, P2, P3, P4, P5, P6, P7. Numatyti veiksmai prisidės prie jūrų saugumo ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

Pagrindinės tikslinės grupės

Pakrančių apsaugos funkcijas atliekančios institucijos

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai

Vykdamas numatytas veiklas, bus siekiama užtikrinti lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principus.

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą

Lietuvos teritoriniai vandenys, pakrantės

Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai

Operacijų / pratybų vykdymas regioniniu lygmeniu kartu su Baltijos jūros regiono šalimis. Infrastruktūros pritaikymas priimti EFCA/EMSA/Frontex ir kitų šalių PAFI laivus.

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas

Numatoma naudoti subsidijas, nes planuojamos vykdyti veiklos, susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.

2.4.1.2. Rodikliai

Produkto rodiklis								
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
4	4.1.	EJRŽAF		CO 01	Veiksmų skaičius	Vnt.	0	3

Rezultato rodikliai											
Prioritetas	Konkretus tikslas	Fondas	Regiono kategorija	ID	Rodiklis [255]	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis [200]	Pastabos [200]
4	4.1.	EJRŽAF		CR 13	Suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo veikla (veiksmų skaičius)	vnt.	0	2021	6	Paramos paraiška, duomenys, pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)

2.4.1.3 Preliminarus programos išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį (taikoma EJRŽAF)

Prioriteto Nr.	Konkretus tikslas	Intervencinių priemonių rūšis	Kodas	Suma (EUR)
4	4.1.	Jūrų stebėjimas ir saugumas	12	1 834 000

3. Finansavimo planas

3.1. Perkėlimai ir įnašai (Taikoma tik programų pakeitimams pagal BNR 10 ir 21 straipsnius)

☐ Programos pakeitimas, susijęs su BNR 10 straipsniu (įnašas į „InvestEU“)
☐ Programos pakeitimas, susijęs su BNR 21 straipsniu (perkėlimai į priemones, tiesiogiai arba netiesiogiai valdomas pasidalijamojo valdymo fondu)

3.2. Finansiniai asignavimai pagal metus (automatiškai pagal EMFAF V priedą)

Fondas	Regiono kategorija	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Iš viso
EMFAF	N/A	-	11 867 109	11 472 323	11 064 644	10 024 487	8 312 155	8 442 859	61 183 577

3.3. Visi finansiniai asignavimai pagal fondą ir nacionalinis įnašas

Prioritetas	Konkretus tikslas (EJRŽAF reglamente nustatyta nomenklatūra)	Sąjungos paramos skaičiavimo pagrindas	Sąjungos įnašas		Nacionalinis viešasis įnašas	Iš viso	Bendro finansavimo norma*
			Sąjungos įnašas be techninės paramos pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį	Sąjungos įnašas techninei paramai finansuoti pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį			
1 prioritetas	1.1.1	Viešasis	5 103 000	306 180	2 318 220	7 727 400	70 %
	1.1.2	Viešasis	-		-	-	0 %
	1.2	Viešasis	126 000	7 560	57 240	190 800	70 %
	1.3	Viešasis	2 315 356	138 921	1 051 833	3 506 110	70 %
	1.4	Viešasis	10 402 000	624 120	4 725 480	15 751 600	70 %
	1.6	Viešasis	4 284 000	257 040	1 946 160	6 487 200	70 %
2 prioritetas	2.1	Viešasis	20 195 000	1 211 700	9 174 300	30 581 000	70 %
	2.2	Viešasis	4 277 000	256 620	1 942 980	6 476 600	70 %
3 prioritetas	3.1	Viešasis	9 184 000	551 040	4 172 160	13 907 200	70 %
4 prioritetas	4.1	Viešasis	1 834 000	110 040	833 160	2 777 200	70 %

4. Reikiamos sąlygos

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies i punktas

Reikiamos sąlygos	Fondas	Konkretus tikslas	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
Horizontalios reikiamos sąlygos							
1. Veiksmingi viešųjų pirkimų rinkos stebėsenos mechanizmai			Taip	Įdiegti stebėsenos mechanizmai, taikomi visoms viešosioms sutartims ir jų skyrimui pagal fondus, laikantis Sąjungos viešųjų pirkimų teisės aktų. Tuo reikalavimu numatoma: 1. tvarka, kuria užtikrinamas veiksmingų ir patikimų duomenų apie viešųjų pirkimų procedūras, kurių vertė viršija Sąjungos nustatytas ribas, rinkimas laikantis	Taip	Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (VPĮ): • 96 str. (Perkančiųjų organizacijų registracija ir pirkimų ataskaitos) • 98 str. (Pirkimų stebėsenos ataskaita) Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas (PĮ): • 102 str. (to paties tipo norma kaip VPĮ) • 104 str. (to paties tipo norma kaip VPĮ)	VPĮ 96 str. Ir PĮ 102 str. nustato reikalavimą pateikti pirkimo procedūrų ataskaitas ir baigtinį sąrašą atvejų, kai tokios ataskaitos neteikiamos, taip pat nustato prievolę teikti metines pirkimų ataskaitas. VPĮ 98 str. Ir PĮ 104 str. Nustato reikalavimą parengti ir pateikti pirkimų stebėsenos ataskaitą Europos Komisijai. Stebėsenos ataskaita teikiama pagal Europos Komisijos nustatytą formą ir viešai prieinama adresu: http://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Pirkimu_stebesenos_ataskaita_2017_m.pdf

				ataskaitų teikimo pareigų pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 ir 84 straipsnius ir Direktyvos 2014/25/ES 99 ir 100 straipsnius;		
			2. tvarka, kuria užtikrinama, kad duomenys apima bent šiuos aspektus: a) konkurencijos kokybę ir intensyvumą; konkursą laimėjusių dalyvių pavadinimus, pradinių konkurso dalyvių skaičių ir sutarties vertę; b) informaciją apie galutinę kainą užbaigus procedūrą ir apie MVI, kaip tiesioginių konkurso dalyvių, dalyvavimą, kai nacionalinės sistemos teikia tokią informaciją;	Taip	Įgyvendinamasis teisės aktas – Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašas Procedūrų ataskaitos viešai prieinamos adresu: https://cvpp.eviesiejipirkimai.lt/ReportsOrProtocol Informacija apie MVI kaip tiesioginius pirkimo dalyvius surenkama per Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą (EBVPD) – tiekėjai pažymi aktualų laukelį pildydami EBVPD: https://ebvpd.eviesiejipirkimai.lt/espd-web/filter?lang=en (II dalis: Informacija apie tiekėją).	Šis teisės aktas nustato pareigą pateikti informaciją, nurodytą Direktyvos 2014/24/ES 84 str. ir Direktyvos 2014/24/ES 100 str. Pateikiama informacija apima visus aspektus, išvardytus šios formos stulpelyje „Kriterijai”. Pareigos teikti informaciją apie galutinę sutarties kainą, ja įvykdžius, nėra, tačiau sudarytos sutarties vertė nurodoma perkančiajai organizacijai skelbiant ataskaitas, skelbimus apie pirkimo sutarties sudarymą, sudarytas sutartis sutarčių registre. Informacija apie MVI, kaip tiesioginius pirkimo dalyvius, surenkama per EBVPD – tiekėjai pažymi aktualų laukelį, jį pildydami. Atitinkamai, ši informacija vėliau pateikiama perkančiųjų organizacijų skelbimuose apie sudarytas sutartis tuo atveju, kai pirkimo vertė viršija tarptautinio pirkimo vertę.

			<p>3. tvarka, kuria užtikrinama, kad kompetentingos nacionalinės institucijos stebėtų ir analizuotų duomenis pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 2 dalį;</p>	Taip	<p>Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (VPĮ): -VPĮ 95 str. 1 d. 5 p. -VPĮ 95 str. 1 d. 6 p.</p>	<p>VPĮ 95 str. 1 d. 5 p. (pareiga Viešųjų pirkimų tarnybai (VPT) rinkti, kaupti ir analizuoti informaciją apie pirkimus, sudarytas pirkimų sutartis, preliminariąsias sutartis ir pirkimo sutarčių įvykdymo rezultatus, pirkimų ginčus, nustatytus pirkimų tvarkos pažeidimus ir pirkimų praktikoje pasitaikančias problemas. Šią informaciją, išskyrus konfidencialią informaciją, skelbti VPT interneto svetainėje ir (arba) Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir teikti Europos Komisijai, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms); -VPĮ 95 str. 1 d. 6 p. (pareiga VPT analizuoti ir vertinti pirkimų sistemą, o pastebėjus jos trūkumų, rengti ir šio įstatymo 92 straipsnio 1 dalyje nurodytai ministerijai (Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai) teikti pasiūlymus, kaip ją tobulinti).</p>
			<p>4. tvarka, pagal kurią analizės rezultatai skelbiami viešai pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 3 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 3 dalį;</p>	Taip	<p>Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (VPĮ): - 98 str. (Pirkimų stebėsenos ataskaita) Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas (PI): - 104 str. (to paties tipo norma kaip VPĮ) Stebėsenos ataskaita teikiama pagal Europos Komisijos nustatytą formą</p>	<p>VPĮ 98 str. Ir PI 104 str. nustato reikalavimą parengti ir pateikti pirkimų stebėsenos ataskaitą Europos Komisijai. Stebėsenos ataskaita teikiama pagal Europos Komisijos nustatytą formą.</p>

						ir viešai prieinama adresu: http://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Pirkimu_stebesenos_ataskaita_2017_m.pdf	
				5. tvarka, kuria užtikrinama, kad kompetentingoms nacionalinėms įstaigoms būtų pateikiama visa informacija, liudijanti apie įtariamus viešųjų pirkimų klastojimo atvejus, pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 2 dalį.	Taip	Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (VPĮ): - 95 str. 2 d. 8 p. https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/pasirasyta-trisale-bendradarbiavimo-sutartis	- 95 str. 2 d. 8 p. (VPT teisė nustačius VPĮ pažeidimus ar galimus Konkurencijos įstatymo pažeidimus, korupcijos apraiškas ar dokumentų klastojimą, medžiagą tolesniam tyrimui perduoti teisėsaugos institucijoms ar kitoms valstybės institucijos nagrinėti pagal kompetenciją). Jei atlikdama pirkimų analizę ar vertinimus VPT pastebėtų požymius, leidžiančius spręsti, kad egzistuoja konkurenciją ribojantys susitarimai, apie tai būtų pranešama Konkurencijos tarybai. 2017 m. vasario mėn. VPT, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Konkurencijos taryba pasirašė trišalę bendradarbiavimo sutartį, kuri leidžia efektyviau išnaudoti institucijų potencialą, suteikiant tarpusavio ekspertinę pagalbą bei dalinantis reikšminga informacija atliekant tyrimus dėl korupcijos, viešųjų pirkimų pažeidimų ir konkurenciją ribojančių susitarimų viešuose pirkimuose, taip pat keliant institucijų darbuotojų kvalifikaciją. Perkančiosios organizacijos gali ir savarankiškai pranešti Konkurencijos tarybai įtariamus konkurenciją ribojančių susitarimų atvejus.
2. Veiksmingo valstybės pagalbos			Taip	Vadovaujančiosios institucijos turi	Taip	Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui,	Taisyklių tikslas – nustatyti gražintinų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, susidariusių įgyvendinant valstybės

taisyklių taikymo priemonės ir gebėjimai				<p>priemonių ir yra pajėgios patikrinti, ar laikomasi valstybės pagalbos taisyklių:</p> <p>1. sunkumų patiriančių įmonių ir įmonių, kurioms taikomas reikalavimas grąžinti lėšas, atveju;</p>		<p>žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitas iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamas priemonės, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2011 m. spalio 13 d. įsakymu 3D-750</p>	<p>pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitas iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos vykdomų programų paramos priemonės</p>
				<p>2. naudojantis galimybe, valstybės pagalbos klausimais konsultuotis su vietos ar nacionalinių subjektų valstybės pagalbos ekspertais ir gauti jų gaires.</p>		<p>Taip</p>	<p>Valstybės pagalbos priemonės ir nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos priemonės ekspertizės atlikimo, išvadų ir rekomendacijų teikimo, pranešimų apie valstybės pagalbą ir kitos informacijos, susijusios su valstybės pagalba, pateikimo Europos Komisijai taisyklės (toliau – Taisyklės), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 1136: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.E01B0C98E737/asr</p> <p>Konkurencijos įstatymas</p> <p>Viešojo administravimo įstatymas</p>

							dalyje). Konsultacijas valstybės pagalbos klausimais Konkurencijos taryba teikia vadovaudamasi minėtomis Konkurencijos įstatymo nuostatomis ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatomis.
3. Veiksmingas Pagrindinių teisių chartijos taikymas ir įgyvendinimas				Įdiegti veiksmingi mechanizmai, siekiant užtikrinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) laikymąsi, be kita ko: 1. tvarka, kuria užtikrinama, kad fondais remiamomis programomis ir jų įgyvendinimu laikomasi atitinkamų Chartijos nuostatų;	Taip	Lietuvos Respublikos Konstitucija ir kiti susiję įstatymai, pvz.; -Lygių galimybių įstatymas; -Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymas -Darbo kodeksas -Užimtumo įstatymas; -Civilinis kodeksas; -Socialinių paslaugų įstatymas; -Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymas; -Sveikatos sistemos įstatymas; -Konkurencijos įstatymas; -Vartotojų teisių apsaugos įstatymas; -Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas; -Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas; -Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas; -Įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties;	Chartijos reikalavimai yra nustatyti LR Konstitucijoje ir kituose įstatymuose, kurie yra tiesioginio taikymo, todėl kiekvienas fondais remiamų programų įgyvendinime dalyvaujantis subjektas (tiek institucijos, tiek pareiškėjai ar projekto vykdytojai) turi pareigą laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir kitų įstatymų. Pažymėtina, kad be šių Konstitucijoje ir įstatymuose nurodytų reikalavimų, numatoma, jog Programos administravimo taisyklėse bus nustatyta, kad projektų atrankos kriterijai turi būti nediskriminaciniai, skaidrūs, užtikrinantys prieinamumą neįgaliesiems, atitikti Chartiją. Siekiant ateityje stiprinti Chartijos nuostatų taikymo praktiką, geriau atpažinti Chartijos nesilaikymo atvejus bei, esant poreikiui, tobulinti reglamentavimą, periodiškai bus vykdomi mokymai dėl Chartijos taikymo ir jos įgyvendinimo prevencinių veiksmų.
				2. tvarka, pagal kurią stebėsenos komitetui pranešama apie	Taip	-Programos administravimo taisyklės; -Programos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės.	Programos administravimo taisyklių projekte bus nustatyta tvarka, kas renka bei kas ir kaip informuoja stebėsenos komitetą apie Chartijos nesilaikymo

				atvejus, kai fondais remiamais veiksmais nesilaikoma Chartijos, ir apie su Chartija susijusius skundus, pateiktus laikantis tvarkos, nustatytos pagal 69 straipsnio 7 dalį.			atvejus. Tuo tarpu, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių projekte bus nustatyta skundų nagrinėjimo tvarka.
4. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (JT NTK) įgyvendinimas ir taikymas pagal Tarybos sprendimą 2010/48/EB				Įdiegta nacionalinė sistema, skirta JT NTK įgyvendinimui užtikrinti. Ją sudaro: 1. tikslai su išmatuojamais siekiniais, duomenų rinkimo ir stebėsenos mechanizmai;			Komisija (Lygių galimybių įstatymo 151 str.), veikdama pagal lygių galimybių kontrolieriaus patvirtintus nuostatus, atlieka JT NTK įgyvendinimo stebėseną. Komisija nėra juridinis asmuo, ją sudaro 5 nariai, iš jų 4 yra neįgaliųjų asociacijų atstovai ir vienas Tarybos atstovas. Kandidatus į Komisiją siūlo neįgaliųjų asociacijos bendru sutarimu. Neįgaliųjų asociacijos, teikdamos Komisijos narių kandidatūras, turi užtikrinti, kad būtų proporcingai atstovaujami neįgaliųjų, atsižvelgiant į negalios pobūdį ir įvairovę, ir jų interesams atstovaujančių neįgaliųjų asociacijų, atsižvelgiant į veiklos sritį, interesai.
				2. tvarka, kuria užtikrinama, kad prieinamumo politika, teisės aktai ir standartai būtų tinkamai atspindėti rengiant ir įgyvendinant programas;			

						<p>Pagal STR turi būti laikomasi universalus dizaino ir neįgaliųjų poreikių tenkinimo sprendinių reikalavimų, siekiant jų socialinės integracijos, pritaikant aplinką ar statinius (8.1.7, 27, 75.3 p.).</p> <p>Siekiant efektyviau pritaikyti aplinką neįgaliesiems, atpažinti JT NTK nesilaikymo atvejus, periodiškai bus vykdomi mokymai dėl JT NTK taikymo ir jos įgyvendinimo prevencinių veiksmų.</p>
			2 a. tvarka, pagal kurią stebėsenos komitetui pranešama apie atvejus, kai fondų remiamais veiksmais nesilaikoma JT NTK, ir apie su JT NTK susijusius skundus, pateiktus laikantis tvarkos, nustatytos pagal 69 straipsnio 7 dalį.	Taip	<p>-LR lygių galimybių kontrolieriaus 2019-05-31 įsakymas Nr. V-1 „Dėl žmonių su negalia stebėsenos komisijos patvirtinimo“</p> <p>-Programos administravimo taisyklės</p> <p>-Programos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės</p>	<p>JT NTK įgyvendinimo stebėseną atlieka Žmonių su negalia stebėsenos komisija. Programos administravimo taisyklėse bus nustatyta tvarka, kas renka bei kas ir kaip informuoja stebėsenos komitetą apie JT NTK nesilaikymo atvejus. Tuo tarpu, Programos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse bus nustatyta skundų nagrinėjimo tvarka.</p>

5. Programos institucijos

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies k punktas ir 71 bei 84 straipsniai

Programos institucijos			
Programos institucijos	Institucijos pavadinimas [500]	Kontaktinis asmuo [200]	El. paštas [200]
Vadovaujančioji institucija	Žemės ūkio ministerija	Donatas Dudutis	donatas.dudutis@zum.lt
Audito institucija	Žemės ūkio ministerija	Jolanta Čironienė	jolanta.cironiene@zum.lt
Komisijos išmokas gaunantis subjektas	Finansų ministerija	Audrius Želionis	audrius.zelionis@finmin.lt
Kai taikytina, subjektas ar subjektai gauna Komisijos išmokas tais atvejais, kai teikiama techninė parama pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį	Finansų ministerija	Audrius Želionis	audrius.zelionis@finmin.lt
Apskaitos funkcijos vykdytojas tais atvejais, kai ši funkcija patikima ne vadovaujančiajai institucijai, o kitam subjektui	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos	Vitalija Zumeriene	vitalija.zumeriene@nma.lt

6. Partnerystė

[10 000] Nuoroda: Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies h punktas

Partnerystė yra vienas svarbiausių ES sanglaudos politikos įgyvendinimo principų, kuriam skiriamas ypatingas dėmesys tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu.

Pažymėtina, kad planuojant, įgyvendinant, stebint ir vertinant Programos įgyvendinimą, partnerystė grindžiama šiais principais:

- **Atvirumo** – gali dalyvauti visų institucinių lygių ar visuomenės grupių atstovai;
- **Įtraukimo** – partneriai įtraukiami į visus Programos įgyvendinimo etapus;
- **Skaidrumo** – partneriams pateikiama visa reikalinga informacija;
- **Efektyvumo** – partneriai į Programos įgyvendinimą įtraukiami pagal savo kompetencijas, laiku, jiems tinkamomis formomis ir dėl esminių klausimų;
- **Tarpusavio atsakomybės** – partnerystė grindžiama abipusiu pasitikėjimu ir išsipareigojimu siekti maksimaliai efektyvaus RJRŽAF lėšų panaudojimo.

Partnerystės principas, kitaip nei kiti horizontalūs principai, nėra sukoncentruotas į tam tikrų tematinį iššūkių sukeltų problemų sprendimą. Partnerystė veikia kaip būdas pasiekti geresnio Programos įgyvendinimo proceso ir rezultatų. Šio principo įgyvendinimu siekiama pasiekti teigiamų rezultatų trijuose lygmenyse:

- **Sisteminiu lygiu.** Partnerystė sisteminiu lygiu padeda praskaidrinti ir palengvinti sprendimų priėmimo procesą; sustiprinti institucijų administracinius gebėjimus, tarpinstitucinį koordinavimą ir bendradarbiavimą.
- **Programiniu lygiu.** Šiame lygmenyje taikomas partnerystės principas padeda padidinti Programos efektyvumą, stebėseną ir vertinimą, Programos įgyvendinimo etape atsiranda galimybė greičiau priimti kokybiškų sprendimų.
- **Projektų lygiu.** Projektų lygiu įgyvendinamas partnerystės principas padeda išlaikyti tęstinį projektų aktualumą, sąsajas su nacionalinėmis ir ES politikomis. Taip pat jo taikymas padeda formuoti formalius ir neformalius tinklus informacijos apsikeitimui, įdėti daugiau pastangų dėl projektų sėkmės. Partnerystės principo įgyvendinimas vykdomas atsižvelgiant į Europos partnerystės elgesio kodeksą, taikomą partnerystės sutartims ir programoms, remiamoms iš Europos struktūrinių ir investicinių fondų²⁷, kuriuo vadovautasi tiek rengiant Programą, tiek bus vadovaujama ją įgyvendinant. Skaidriai ir efektyviai partnerystei užtikrinti įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programą, buvo parengtos ir patvirtintos Kompetentingų institucijų, socialinių ir ekonominių partnerių, pilietinei visuomenei atstovaujančių subjektų atrankos į Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos stebėsenos komitetą tvarkos aprašas²⁸. Analogiškas aprašas numatomas parengti ir patvirtinti Programos įgyvendinimui. Jame aptariamos partnerių galimybės dalyvauti sprendimų priėmimo procese: nurodomi partnerių atrankos principai ir kriterijai, pristatomos partnerystės formos, partnerių teisės ir pareigos.

²⁷ (ES) Nr. 240/2014

²⁸ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 24 d. įsakymas Nr. 3D-646

2019 m. atliktas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programos įgyvendinimo iki 2019 m. veiksmingumo, efektyvumo ir poveikio vertinimas, kuriame nagrinėta, kaip laikomasi partnerystės principo įgyvendinant minėtą programą, ir nustatyta, kad partnerystės principas įgyvendinant veiksmų programą buvo taikomas iš dalies efektyviai, tačiau rekomendavo atsižvelgti ir į pareiškėjų pastabas, susijusias su partnerių dalyvavimo projektų atrankos procese tikslingumu, jų skaičiaus pagrįstumu ir biurokratinių / administracinių procedūrų, susijusių su partneryste, mažinimu.

Pradedant planuoti naujojo laikotarpio Programos remiamas investicijas, socialiniai ir ekonominiai partneriai buvo įtraukti į parengiamuosius programavimo darbus. Atitinkamai nuo svarstomų klausimų buvo kviečiami ekonominiai ir socialiniai partneriai, atstovaujantys tam tikrus žuvininkystės ar viešosios politikos sektorius; miestų ir savivaldybių atstovai, atitinkamos institucijos, atstovaujantys pilietinei visuomenei, aplinkos apsaugos sritį; organizacijos, atsakingos už lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimą. Šiuose susitikimuose (apklausose) konsultuojamasi dėl būsimų investicinių prioritetų ir kryptių žuvininkystės sektoriuose. Nuo 2019 m. spalio mėn. pradėtos organizuoti viešos diskusijos su žuvininkystės sektoriaus atstovais, ekonominiais-socialiniais partneriais, mokslo bendruomene, taip pat suinteresuotų valstybės ir kitų institucijų atstovais dėl EJŖŽAF lėšomis finansuotų veiklų. Siekiama išsiaiškinti žuvininkystės sektoriaus atstovų, socialinių-ekonominių partnerių ir kitų suinteresuotų atstovų idėjas ir pasiūlymus, kaip EJŖŽAF lėšos galėtų efektyviau prisidėti prie žuvininkystės sektoriaus iššūkių bei racionaliausių problemų sprendimų ir geresnio poreikių tenkinimo. Nuo vasario 20 d. iki kovo 15 d. atlikta apklausa dėl 1 prioriteto „Tausios žvejybos skatinimas ir vandens biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas“. 2020 m. kovo, gegužės mėn. buvo numatyti renginiai diskusijoms dėl 2 ir 3 prioritetų, tačiau dėl COVID-19 pandemijos jie neįvyko, o konsultacijos dėl poreikių ir finansuotų veiklų buvo tęsiamos vykdant anketines apklausas elektroniniu būdu. Apklausa dėl 2 prioriteto „Darnios akvakultūros veiklos skatinimas ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimas ir prekyba jais, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu saugumo Sąjungoje“ buvo vykdoma nuo 2020 m. balandžio 10 d. iki gegužės 8 d., apklausa dėl 3 prioriteto „Sudaryti sąlygas tvariai mėlynajai ekonomikai pakrantės rajonuose ir salų bei krašto gilumos vietovėse ir skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi“ – nuo 2020 m. balandžio 11 d. iki gegužės 5 d. Taip pat vyko susirašinėjimas su pakrančių apsaugos institucijomis dėl poreikio ir galimybių įgyvendinti 4 prioriteto „Tarptautinio vandenynų valdymo stiprinimas ir saugių (sveikų), apsaugotų, švərių ir tvariai valdomų jūrų bei vandenynų užtikrinimas“ konkretų tikslą „Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą, skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėseną arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą“, kur numatoma galimybė 2021–2027 m. laikotarpiu remti nacionalinių institucijų vykdomus veiksmus, kuriais prisidedama prie bendradarbiavimo vykdant pakrančių apsaugos funkcijas.

Po konsultacijų su partneriais parengtas Programos projektas 2021 m. balandžio mėnesį pristatytas Programos rengimo partneriams (keturiuose nuotoliniuose susitikimuose). Programos rengimo partneriai – žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintame Veiksmų programos rengimo partnerių sąrašė esančios institucijos ir organizacijos: asociacija „Alternatyvioji akvakultūra“, asociacija „Modernioji akvakultūra“, Nacionalinė akvakultūros ir žuvų produktų gamintojų asociacija, asociacijų sąjunga „Žuvininkų rūmai“, asociacija „Vidmarės“, Žuvininkystės įmonių asociacija „Lampetra“, asociacija „Žvejo viltis“, Lietuvos žvejų verslininkų asociacija, Priekrantės verslinės ir rekreacinės žuvininkystės asociacija, Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija, Žvejų ir žuvies perdirbėjų asociacija „Baltijos žvejas“, Žvejybos tolimuosiuose žvejybos rajonuose asociacija, Finansų ministerija, Aplinkos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, LR Vyriausybės kanceliarija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, ŽT, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, VšĮ Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademija, VšĮ Klaipėdos universitetas, Labdaros ir paramos fondas Lietuvos gamtos fondas, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, asociacija Lietuvos ornitologų draugija, asociacija „Lašišos dienoraštis“, BĮ Gamtos tyrimų centras, asociacija „Lietuvos žuvininkystės regionų vietos veiklos grupių tinklas“.

Programos rengimo partneriai pateikė savo pastabas ir pasiūlymus raštu ir elektroniniu paštu. Atidžiai įvertinus pastabas ir pasiūlymus, parengta Partnerių pastabų derinimo pažyma, atnaujintas Programos projektas. Atnaujintas Programos projektas, Partnerių pastabų derinimo pažyma ir nuoroda su galimybe visiems

pageidaujantiems teikti pastabas ir pasiūlymus (naujų pastabų ir siūlymų nebuvo pateikta) 2021 m. rugpjūčio mėnesį paskelbta Žemės ūkio ministerijos tinklalapyje (rengiantis 2021–2027 m. programavimo laikotarpiui, visa aktuali informacija skelbiama Žemės ūkio ministerijos tinklalapyje). 2021 m. spalio mėnesį Programos projektas buvo pristatytas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programos stebėsenos komiteto posėdyje. 2022 m. sausio mėnesį įvyko, atsižvelgiant į antrąsias EK pastabas parengto Programos projekto, strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) bei Ex-ante vertinimo ataskaitų pristatymas Programos rengimo partneriams ir visuomenei bei aptarimas.

Partnerystė bus skatinama ir ateityje, užtikrinant partneriams galimybes aktyviau ir veiksmingiau įsitraukti į Veiksmų programos įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą. Šiuo tikslu bus įgyvendinamos šios vadovaujančiosios ir tarpinės institucijų iniciatyvos:

- Nuolat bus viešinama aktuali informacija Žemės ūkio ministerijos ir Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos tinklalapiuose;
- Bus sudaryta galimybė partneriams patiems inicijuoti ir organizuoti susirinkimus, diskusijas ir posėdžius, prisidėsiančius prie geresnio Programos įgyvendinimo.

Tikimasi, kad šios iniciatyvos padės užtikrinti glaudesnę bendradarbiavimą su partneriais.

7. Komunikacija ir matomumas

[4 500] Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies j punktas

Siekama fondų paramos matomumo, skaidrumo (paramos administravimo ir jos panaudojimo), viešumo ir komunikacijos, kuo efektyviau informuojant apie ES fondų naudą, Programą, paramos galimybes, strateginius sprendimus, paramos administravimo tvarką, geruosius pavyzdžius.

Siekama, kad apie Programą, įgyvendinamų projektų naudą būtų kuo plačiau informuojama visuomenė, nes tai padidina galimybę efektyviau ir kokybiškiau įgyvendinti Programą, pasiekti maksimalių rezultatų ir kryptingo jų poveikio. Komunikacija bus stiprinama visose komunikacijos priemonėse, pabrėžiant ES prisidėjimą, t. y. naudojant ES emblemą ir atitinkamą teiginį apie finansavimą „Bendrai finansuoja Europos Sąjunga“.

Į komunikacijos veiklą kuo plačiau įtraukiami įvairūs dalyviai: socialiniai ir ekonominiai partneriai, centrinės ir vietos valdžios atstovai, su informavimo ir viešinimo procesu susijusios organizacijos, aplinkosaugos ir kitos nevyriausybinės organizacijos, konsultantai, informacijos centrai Europoje ir kt.

Paramos gavėjai, kurių projektai finansuojami ES paramos lėšomis pagal Programą, privalo viešinti šią paramą. Tokiu būdu siekiama visuomenei suteikti informaciją apie ES paramos fondų prieinamumą ir skaidrumą bei pažymėti ES indėlį formuojant Lietuvos žuvininkystės politiką.

Programos komunikacijos tikslai:

1. Užtikrinti veiksmingą komunikaciją su visuomene: užtikrinti matomą, skaidrią, operatyvią, visiems prieinamą informacijos sklaidą apie ES fondus;
2. Operatyviai teikti informaciją visuomenei ir formuoti objektyvią nuomonę apie ES, Programą, jos tikslus ir teikiamas galimybes, reikalavimus paramai gauti, įgyvendinimo eigą, ES finansinį įnašą ir jos vaidmenį, įgyvendinant Programą;
3. Informuoti apie paramos panaudojimo patirtį, paramos žuvininkystės sektoriui poveikį šalies ekonominiam ir socialiniams vystymuisi;

4. Viešinti Programos įgyvendinimo gerą patirtį, pasiektus rezultatus;
5. Viešinti dažnai pasitaikančias paramos projektų rengimo, įgyvendinimo klaidas, siekiant klaidų prevencijos;
6. Užtikrinti operatyvų tiesioginį grįžtamąjį ryšį su galimais ir esamais paramos gavėjais;
7. Užtikrinti galimiems ir esamiems paramos gavėjams informacijos apie Programą pasiekiamumą;
8. Informuoti apie praėjusio Programinio laikotarpio rezultatus, gerosios patirties pavyzdžius bei pasirengimą naujam Programiniam laikotarpiui;
9. Kurti ir palaikyti teigiamą Lietuvos žuvininkystės politikos įvaizdį šalyje ir tarptautiniu mastu.

Tikslinė auditorija:

- šalies visuomenė, kuri yra galutinis naudos gavėjas;
- socialiniai ir ekonominiai partneriai, kurie yra suinteresuoti EJŖŽAF tikslų ir rezultatų pasiekimu;
- galimi pareiškėjai ir paramos gavėjai, kuriems svarbu būti tinkamai informuotiems ir užtikrintiems dėl galimybės dalyvauti skaidriame atrankos procese;
- žiniasklaida, kiti informacijos rengėjai ir skleidėjai, su EJŖŽAF įgyvendinimu susijusių įstaigų, organizacijų specialistai, konsultantai, kurie aktyviai įtraukia visus visuomenės sluoksnius, esamus ir galimus paramos gavėjus į Programos įgyvendinimo procesą;
- centrinės ir vietos valdžios institucijos, kurios aktyviai dalyvauja Programos įgyvendinime.

Komunikacijos priemonės:

1. Informaciniai straipsniai, reportažai, laidos, garso ir vaizdo įrašai žiniasklaidos kanaluose, t. y. spaudoje, televizijoje, radijuje, internete, socialiniuose tinkluose;
2. Parodos, stendai, konferencijos, seminarai, viešinimo kampanijos ir kt. informaciniai ir mokomieji renginiai;
3. Programos įvaizdžio formavimo priemonės: popieriniai ir elektroniniai leidiniai, garso, vaizdo medžiaga, kitos techninės priemonės;
4. Visuomenės nuomonės tyrimų apie Programą bei jos įgyvendinimą analizę, jos rezultatų viešinimas;
5. Kitos informavimo ir viešinimo priemonės, būtinos tikslams įgyvendinti ir tinkamai pasirengti naujam programiniam laikotarpiui.

Didžiausią efektyvumą ir plačiausią auditoriją galima pasiekti visuomenei patraukliai pristatant gerosios patirties pavyzdžius bei naujas galimybes, kurias atveria ES, skirdama finansavimą programos priemonėms iš EJŖŽAF lėšų.

Budžetas: ne mažiau kaip 0,3 proc. Programos finansavimui skirtų lėšų.

Matomumo, skaidrumo ir komunikacijos stebėsenos ir vertinimo rodikliai:

- **Produkto rodiklis:** siektina reikšmė (SR) 100 vnt. publikacijų, vaizdo ir garso įrašų, įrašų socialiniuose tinkluose, lankstinukų. Šaltinis (Š): komunikacijos kanalai.
- **Rezultato rodikliai:**
- Gyventojų, girdėjusių apie ES teikiamą finansinę paramą regionams ir miestams, dalis %. SR 63 % (pradinė reikšmė (PR) 2021 m. – 63). Š: Eurobarometro tyrimas „Piliečių žinojimas ir supratimas apie ES regioninę politiką“;
- Projektų vykdytojų, kuriems pakanka informacijos, kaip tinkamai įgyvendinti projektą, dalis %. SR 60. Š: projektų vykdytojų nuomonės tyrimas;
- Gyventojų, kurie asmeniškai pajuto ES investicijų naudą, dalis %. SR 69 (PR 2021 m. – 67*). Š: visuomenės nuomonės tyrimas;
- Gyventojų, pritariančių, kad ES investicijos prisideda prie teigiamų gyvenimo kokybės pokyčių Lietuvoje, dalis %. SR 74 (PR 2021 m. – 72**). Š: visuomenės nuomonės tyrimas.

* skaičiuojama „pajutau“ ir „greičiau pajutau“ atsakymų suma;

** skaičiuojama „visiškai sutinku“ ir „greičiau sutinku“ atsakymų suma.

